PĂRINTELE SELAFIIL

Dragostea care niciodată nu cade

Interviuri și relatări de
ierodiacon
SAVATIE BAȘTOVOI

marineasa

Părintele Selafiil
DRAGOSTEA CARE NICIODATĂ NU CADE

"Eu așă le spun la cei care vin la mine: ună, smerenia vameșului, răbdarea lui Iov, blândeța lui David și dragostea care niciodată nu cade..."

Copertă şi îngrijire grafică:
iierodiacon Savatie Baştovoi

Părintele Selafiil

DRAGOSTEA CARE NICIODATĂ NU CADE

Interviuri și relatări de
Ierodiacon SAVATIE BAȘTOVOI

Editura MARINEASA
Timișoara, 2001

VIAȚA PĂRINTELUI SELAFIIL CEL ORB DE LA NOUL NEAMȚ

Părintele Selafiil s-a născut la 1 septembrie 1908 în satul Răcolești, Criuleni (Basarabia), primind la botez numele de Ciprian. Mama părintelui era o femeie obișnuită, care "se mai ducea din când în când la biserică", iar tatăl, după cum însuși părintele își amintește, era "cam bețivan și nu prea aveai ce grăi cu dânsul". De altfel, nici viitorul stareț nu a fost prea credincios în copilărie, fiind un copil mai degrabă năzbâtios, care "făcea gălăgie și râdea în biserică" și chiar a luat o dată bătaie de la taică-său pentru asta, pârât de o femeie credincioasă.

A început să umble la biserică în adolescență, după ce mama i-a povestit o întâmplare miraculoasă pe care a trăit-o în copilărie. La vârsta de trei ani, viitorul călugăr a murit și a petrecut în această stare o zi și o noapte. Tatăl, de acum s-a dus în târg să cumpere cele de trebuință pentru îngropare, iar mama l-a spălat și la pus pe pernă ca pe mort, cu candela la cap și a chemat femeile ca să-l plângă. Numai că mare le-a fost mirarea atunci când, pe la miezul nopții, copilul s-a sculat și a cerut... bomboane. Astăzi, bătrânul crede că Dumnezeu nu a vrut ca el să moară atunci, ci a trimis pe Îngerul Său ca să-l învie din morți, pentru ca să ajungă la viața pe care o are și să moară cu chipul lui de acum, adică de ieroschimonah, nu de copil.

Viața grea a țăranilor din perioada stalinistă l-a determinat pe tânărul Ciprian să "încerce cum se trăiește la mănăstire și a văzut că i-a plăcut". La început a intrat în mănăstirea Țigănești, unde a petrecut doar vreo două luni, pe urmă la Curchi, unde a petrecut un an. La mănăstirea Căpriana, ctitoria Sfântului Ștefan cel Mare, Ciprian a viețuit aproape cinci ani. Aici, pe

lângă alte ascultări, a fost pus la lăptărie, unde trebuia să aibă grijă și de droaia de copii care trăiau la mănăstire, să-i pună la treabă. Bătrânul își amintește că uneori era nevoit "să-i mai croiască cu varga", pentru că erau zbânțuiți. Această stare de lucruri nu-i convenea tânărului însetat de viața călugărilor despre care citea cu mult nesaț în "Viețile Sfinților". "Oare am lăsat eu lumea, gândea bătrânul, ca să vin aici și să bat copiii oamenilor?" Și într-o noapte, fără să spună la nimeni, și-a luat traista și a fugit cu trenul la mănăstirea Dragomirna peste Prut. Aici, își amintește părintele, era o rânduială bună călugărească și mănăstirea era bogată, având mâncare bună și hrăneau porcii cu cartofi, spre deosebire de Basarabia, unde nici frații nu-și permiteau întotdeauna cartofi la masă. La Dragomirna a petrecut un an, nu pentru că nu s-ar fi împăcat cu starețul sau nu i-ar fi plăcut, ci pentru că starețul de la Căpriana a mijlocit la episcop să-l trimită înapoi în Basarabia.

Tânărul Ciprian a intrat în mănăstire după armată, la vârsta de 22 de ani, și a petrecut la ascultare șase ani, îndeplinind cele mai diferite ascultări. Și astăzi bătrânul spune că el "nu a fost cărturar, dar a făcut întotdeauna ascultare cum se cuvine". La vârsta de 28 de ani a fost călugărit cu numele de Serafim, iar peste 10 ani a fost făcut diacon.

Prigoana stalinistă nu l-a ocolit și în 1945 a fost arestat pentru "propogandă religioasă". După arestare, a fost ținut trei luni la interogatoriu în Chișinău. Aici a aflat chiar de la ofițerul care-l interoga că a fost trădat de un "călugăr" care a venit la ei în mănăstire. Astfel de "călugări" deghizați erau trimiși de KGB prin toate mănăstirile ca să informeze despre fiecare. Părintele a petrecut în lagăr în Siberia cinci ani, dar nu povestește niciodată despre grozăviile pe care le-a îndurat acolo. Toate povestirile bătrânului despre acea perioadă sunt pline de haz, ca să alunge de la sine orice impresie de martir. În lagăr, după o zi de muncă grea, când toți se culcau, părintele rămânea în picioare lângă pat și-și făcea pravila. După eliberarea sa, nu i s-a permis să vină înapoi în Basarabia, fiind trimis în regiunea

Odessei. Aici a petrecut încă trei ani, până la moartea lui Stalin, de unde s-a întors în Basarabia și a fost primit în mănăstirea Suruceni.

În 1954, episcopul rus Nectarie îl hirotonește ieromonah. Va mai petrece în mănăstirea Suruceni până în 1959, prietenind cu starețul mănăstirii Paisie. Împreună au muncit la restabilirea acestei mănăstiri, aducând-o la o stare foarte bună. Însă în 1959 a început închiderea mănăstirilor în Basarabia, rămânând deschise numai două, Căpriana și Noul Neamț. Părintele a fost nevoit să se mute la Noul Neamț.

În 1961 a fost închisă și mănăstirea Noul Neamț, fiind transformată în spital pentru tuberculoși și în muzeu al Războiul ruso-german, pe acolo trecând operația "Iași-Chișinău". Toți călugării au fost trimiși în mașini pe la casele lor, doar unii au avut posibilitate să plece în Ucraina, Rusia, România sau Grecia.

Cam în această perioadă, părintele Selafiil l-a cunoscut pe Sfântul Cucșa de la Odessa prin intermediul altui părinte înduhovnicit de la noi, Serghie "cel fără picior", trecut de curând la cele veșnice, care, pe vremea când era frate, a fost chileinic al Sfântului Cucșa.

După închiderea mănăstirilor, părintele Serafim (viitorul Selafiil) s-a întors la el în sat, unde a petrecut până în 1997, într-o cămeruță unde se ruga. În sat, părintele săvârșea uneori botezuri sau cununii în taină, mărturisea puținii credincioși care au mai rămas. De douăzeci de ani însă a orbit cu desăvârșire și petrece mai mult în rugăciune.

În 1997 a fost readus în mănăstirea Noul Neamț, unde, peste trei săptămâni, a primit schima mare cu numele de Selafiil.

Bătrânul Selafiil este o comoară duhovnicească pentru obștea nou formată, pe care o compun numai călugări tineri. Prin sfaturile sale și pilda de viață, alături de ceilalți câțiva bătrâni care au revenit după prigoana comunistă, părintele Selafiil a restabilit ruptura de treizeci de ani produsă în monahismul basarabean. La rugăciunile bătrânului mulți frați

s-au izbăvit de patimile și gândurile care îi chinuiau, iar alții pot povesti cazuri de clarviziune și minuni pe care Dumnezeu le-a săvârșit prin smeritul părinte.

Smerenia stareţului Selafiil l-a ascuns de slava oamenilor și el petrece retras în chiliuța sa, unde îl vizitează foarte și foarte puţină lume. Doar frații mai merg la el după sfat. Învăţătura bătrânului Selafiil se cuprinde în aceste câteva cuvinte, pe care le repetă tuturor: "Acestea trebuie să le avem noi: smerenia vameșului, blândeţea lui David, răbdarea lui Iov și dragostea care niciodată nu cade".

PĂRINTELE SELAFIIL - ÎNVĂŢĂTOR AL BLÂNDEŢII, NEOSÂNDIRII, SIMPLITĂŢII NEPREFĂCUTE ȘI AL DRAGOSTEI CARE REIESE DIN ACESTEA

Un "pateric viu"

Pentru prima dată am intrat în chilia părintelui Selafiil cu totul întâmplător, la îndemnul unui frate, după un an de mănăstire. Asta pentru că gluga neagră a bătrânului și legendele pe care le-am auzit despre schimonahi mă făceau să mă rușinez de el și, poate, chiar să mă tem, cum li se întâmplă, de altfel, tuturor celor care îl văd prima oară, mulţumindu-mă numai să-l privesc cu admiraţie ascunsă de departe.

Crezându-l văzător cu duhul, mă pregătisem sufletește să rabd toate ocările pe care îmi închipuiam că mi le va face pentru viaţa mea nedemnă. Am intrat în chilie cu sentimentul că trăiesc un act istoric, fiind, poate, mai sentimental. Mai târziu, însă, am înțeles că această întâlnire a însemnat într-adevăr foarte mult, dacă nu pentru istoria întreagă, cel puțin pentru istoria mântuirii mele personale, dar poate și a altora, care se vor folosi de cuvintele bătrânului, adunate din aerul chiliei în această carte.

Am trăit atunci o stare într-adevăr minunată. M-am aflat, fără să exagerez, într-un nor, dacă nu de lumină reală, așa cum relatează Motovilov despre Sfântul Serafim de la Sarov, căruia i s-a luminat fața de lumina taborică, în timp ce-i vorbea, atunci de un nor de căldură duhovnicească și dragoste, pentru o vreme din care timpul s-a retras, lăsând loc veșniciei.

Bătrânul era fără schimă pe el, într-un halat vechi, moșnegesc, și, în timp ce-mi vorbea, mă ținea de mână. Aveam impresia că stau la raze și că toate gândurile mele dinlăuntru

vuiesc în urechile bătrânului, și că ochii inimii lui, căci cu ochii trupești nu mai vede de 20 de ani, îmi văd toate faptele săvârșite de mine vreodată.

Părintele mi-a vorbit atunci despre virtuțile pe care trebuie să le aibă un călugăr: blândețea lui David, răbdarea lui Iov, smerenia vameșului și dragostea care niciodată nu cade. Mi-a vorbit despre gândul morții, dar mi-a povestit și câteva amintiri de-ale lui, chiar hazlii, și zâmbea, ceea ce descoperea o mare și neprefăcută simplitate.

A fost atât de uman și atât de dumnezeiesc ceea ce mi s-a întâmplat în seara aceea, încât mi-am dat seama că vreme de mai bine de o oră am fost răpit, și mintea mea, de altfel plină de necurății, atunci nu a avut nici măcar pentru o clipă vreun gând străin și necurat. Am înțeles că a fost lucrarea Duhului Sfânt care poate să curățească toate și că m-am împărtășit de o astfel de stare numai stând lângă acest bătrân și ascultând cuvintele lui.

Am plecat cu senzația că am fost în una din viețile Sfinților, într-un Pateric. Mi-am dat seama că lecturile din Pateric, dacă nu sunt însoțite de un exemplu real, se aseamănă cu o limbă pe care o înveți din manuale, dar nu ajungi niciodată să o vorbești în țara ei de obârșie.

De altfel, chiar în Patericul Egiptean se relatează cazul unui frate care era chinuit de gândul să nu mai meargă să-l întrebe pe bătrân ce să facă, pentru că și așa știa răspunsul. Și i s-a descoperit că mai bine este să meargă, pentru că, atunci când mergi după sfat la un bătrân, obții nu doar un răspuns, ci îți câștigi și un rugător înaintea lui Dumnezeu.

De atunci, am mai fost de multe ori pe la părintele, simțind aceeași preschimbare lăuntrică de fiecare dată.

De multe ori, noi, frații, care suntem tineri și veniți dintr-o societate cum a fost cea sovietică, când ne ducem la părintele Selafiil după vreun sfat sau pur și simplu să vedem cum se mai simte, glumim, zicând că mergem la "Patericul nostru", că avem Patericul nostru viu.

O tentativă de clasificare

Dacă ar fi să-l clasificăm cumva pe părintele Selafiil, trebuie să spunem că el îmbină extraordinar duhul penitențial și obsesia morții al unui Efrem Sirul, de exemplu, cu sociabilitatea și diplomația Sfinților de la Optina din secolul trecut, cum sunt Ambrozie, Macarie, dar fără erudiția și aristocratismul acestora.*

Poate tocmai pentru că nu a avut alte studii, ci doar lecturile numeroase din Viețile Sfinților și Patericuri, părintele Selafiil pare un călugăr din secolele IV-V rătăcit în zilele noastre. Zic asta nu pentru că esența monahismului s-ar fi schimbat cu timpul, ci pentru a-l deosebi pe părintele Selafiil de ceilalți bătrâni cunoscuți cititorului credincios de la noi, cum ar fi chiar și părintele Cleopa, căruia, pe lângă virtuțile monahale și simplitatea țărănească, nu i-au rămas necunoscute terminologia și maniera de expunere a teologiei moderne.

Părintele Selafiil nu numai că nu este scriitor, dar nu este nici măcar predicator, adică nu vei vedea niciodată chilia lui plină de oameni și pe bătrân grăindu-le cu voce tare, așa cum se întâmplă cu duhovnicii vestiți. Cu toate acestea, părintele este înzestrat cu darul vorbirii și al sfătuirii și doar smerenia l-a ascuns de ochii lumii.

De aceea, l-aș încadra pe părintele Selafiil în rândul predicatorilor postumi, care au predicat cu fapta mai mult decât cu cuvântul, pe linia Sfântului Pavel, pe care l-a descoperit Sfântul Antonie cel Mare în peșteră, chiar înaintea morții, a Mariei Egipteanca sau a Sfântului Marcu cel din munte, pe care Dumnezeu nu i-a lăsat să moară în anonimat, ci i-a descoperit spre folosul credincioșilor. Părintele Selafiil cred că este un astfel de caz pentru zilele noastre, pe care Dumnezeu l-a smuls din smerenia în care a petrecut până la vârsta de 93 de ani, pentru a-l reda unei lumi văduvite de exemplele demne de urmat.

* Sfântul Ambrozie, de exemplu, deși se purta cu multă simplitate, a fost profesor. În general, în rândul Sfinților de la Optina din secolul trecut au fost mulți intelectuali, cu origine nobilă.

1. Smerenia și negrija care izvorăsc din gândul morții

Nucleul și punctul de plecare al trăirii părintelui Selafiil, ca și al tuturor călugărilor, este chiar obsesia morții și a deșertăciunii bunurilor acestei vieți, în contrast cu veșnicia și bunurile vieții viitoare. Nu știu dacă s-a întâmplat vreodată ca la întrebarea: "Ce mai faci, părinte?" să răspundă altfel decât: "Ei, ce să fac, cu osteneală și durere, că ce zice Psalmistul? «zilele omului sunt 70 de ani, iar de va fi în putere, 80 de ani și ce este mai mult decât aceasta? - osteneală și durere»" (Ps. 89, 10-11).

Petrecerea permanentă cu gândul la moarte dă naștere smereniei și a negrijei de cele pământești, aduce tăcerea și cumpătarea și descoperă cunoștința tainelor Dumnezeiești - Taina Învierii, prin care am fost trecuți "din moarte la viață". Gândul la moarte ne duce dincolo de moarte, ne scoate din timp și ne așază în veșnicie, acolo unde se află lăcașurile Sfinților și Dumnezeu însuși. Într-un cuvânt, cu cât medităm mai mult asupra absurdității și tiraniei morții, descoperim măreția iubirii lui Dumnezeu care, El însuși murind, S-a pogorât după noi până la iad ca să ne izbăvească de ea. Iar vederea dragostei cu care ne iubește Cel care a binevoit a muri pentru noi seamănă nădejde.

Părintele Selafiil păstrează în memorie amintirea morții multor oameni, unii morți pe drum, unii înecați, unii în timp ce mâncau, alții prin somn sau în multe alte feluri și foarte des povestește despre ele. Aceasta descoperă și mai evident obsesia morții care trăiește în el.

2. Nejudecarea

Cel care, prin meditația asupra morții, a conștientizat darul care i s-a făcut, fiind "răscumpărat cu sânge", iartă cu ușurință datoriile mici ale aproapelui, adică supărările, nu judecă și nu ocărăște, ci propășește în blândețe.

3. Iubirea

Practicarea blândeții și a neosândirii te aseamănă lui Hristos, care este "blând și smerit cu inima", făcându-te chip al iubirii Lui. Iubirea este izvor de fapte bune, energie care nu seacă și nu obosește. Din această stare izvorăște râvna pentru nevoințe, după cum mai izvorăște și din teama de chinurile veșnice. Părintele Selafiil însă aproape că nu vorbea deloc despre iad, ca unul ce "nu se mai teme de Dumnezeu, ci îl iubește pe El, că dragostea scoate afară frica".* În schimb vorbea necontenit despre setea de iertare a lui Dumnezeu și fericirea viitoare, trezind în ascultător dragostea pentru Dumnezeu și dorința de a-și îndrepta viața.

4. Pacea și dreapta judecată pe care le aduce iubirea

Iubirea te face asemenea cu Dumnezeu, care este Dragoste. Fiind asemenea cu Dumnezeu, ajungi la cunoștința lui Dumnezeu și a purtării lui de grijă. De aici izvorăște răbdarea și negrija cea bună. Un astfel de om nu se tulbură zădarnic pentru păcatele altora, ci îi vede pe toți sfinți, știind că Dumnezeu poate să-i preschimbe pe toți cu harul Său, dacă nu acum, pe viitor. Nu este cicălitor, nu se grăbește să-i mântuiască pe ceilalți, nici pe sectanți, nici pe atei, știind că aceasta stă în puterea lui Dumnezeu, dar nu a lui. Se roagă pentru toată lumea, crezându-se pe sine mai păcătos decât toți oamenii. Este aspru cu sine, dar îngăduitor cu ceilalți. În acest fel, omul propășește și se permanentizează în nepătimire și dragoste.

Chezășia păcii, însă, este deasa mărturisire a gândurilor, chiar și zilnică, dacă se simte nevoia, și cuminecarea cu Sfintele Taine. Mărturisirea de chilie, în fața icoanei, în fiecare seară înainte de culcare. Alergarea la Dumnezeu în rugăciune, cu

* Sf. Antonie cel Mare, *Patericul Egiptean*, (34), Alba Iulia, 1999, p. 12.

gândul, de îndată ce ai săvârșit greșeala, astfel încât întotdeauna să porți în inimă: "Iartă-mă, Doamne, că nimic bun n-am făcut, ajută-mă să pun început bun".

5. Simplitatea, ca semn al iubirii neprefăcute

"Nepătimirea cea mai înaltă face gândurile simple"*, la fel și purtările. Simplitatea copilărească ajunge să vorbească cu îndrăzneală lui Dumnezeu și Dumnezeu îi îndeplinește dorințele, căci dorințele ei corespund cu voia lui Dumnezeu. De exemplu, această rugăciune copilărească, dar foarte ajutătoare, împotriva mâniei, pe care bătrânul mi-a spus-o mie: "Doamne, îndepărtează de la mine mânia aceasta, că nu-mi trebuiește ea mie". Altă dată, bătrânul rostea această rugăciune din Pateric: "Doamne, vrei, nu vrei, mântuiește-mă. Tu m-ai zidit, Tu mântuiește-mă". Și celelalte cereri ale părintelui erau tot atât de simple, vădind o mare apropiere de Dumnezeu.

De multe ori, ascultându-l pe bătrân cum povestește și știind viața lui, mă întrebam dacă nu ar putea și el să răspundă ca avva Antonie, atunci când a fost întrebat de avva Ammun nitriotul: "Văd că eu mai multă osteneală am și cum de numele tău s-a mărit între oameni mai mult decât al meu? Zis-a lui avva Antonie: pentru că eu iubesc pe Dumnezeu mai mult decât tine".**

* * *

Cam aceasta ar fi teologia pe care am învățat-o pe viu din exemplul părintelui Selafiil. O teologie a seninătății, a nădejdii nezdruncinate, chiar și pentru cei păcătoși, spre dragostea și setea de iertare a lui Dumnezeu, care este gata să ne primească chiar și pentru un cuvânt, numai să i-L spunem, să nu rămânem în împietrirea inimii noastre.

---

*. Talasie Libianul, Întâia sută despre dragoste și înfrânare (73), *Filocalia*, Vol. IV, Humanitas, 2000, p. 17.

** Patericul Egiptean, Pentru avva Ammun nitriotul (1), p. 35.

Dragostea care niciodată nu cade

"Cu osteneală și durere..."
(Înviat din morți de Îngerul Domnului)

Chilia părintelui Selafiil nu este ca cele ale duhovnicilor vestiți, la care se înghesuie mulțime de oameni, veniți din toate părțile. Dimpotrivă, dintre toți bătrânii duhovnicești care au mai rămas pe pământurile noastre, înzestrați cu darul vorbirii și al sfătuirii, părintele Selafiil cred că este cel mai puțin vizitat. Așa o orânduit Dumnezeu lucrurile pentru smerenia stareţului. Doar foarte rar, venind la bătrân în chilie, poți da și peste altcineva dintre frați sau mirenii care vin să asculte dumnezeieștile povețe.

Mai înainte de a intra, ne înțelegem cu chileinicul, ca să nu-l deranjăm pe bătrân de la rugăciune sau de la puțina odihnă pe care și-o îngăduie din cauza bolilor și a bătrâneții. Chileinicul ne face semn să trecem, spunem rugăciunea și intrăm. Stareţul de acum așteaptă, așezat la marginea patului, micuț, așa încât tălpile, de data asta, încălțate în ciorapi diferiți, din cauza sărăciei, nu-i ajung la podea. Uneori bătrânul rămâne în halatul său vechi, peticit, dar curat. Alteori e cu epitrahilul în gât, după rugăciune.

- Blagoslovește, părinte.
- Domnul să te blagoslovească.
- Ce mai faci matale?
- Ia, aștept și eu unu' ca părintele Savatie să vină la mine. Părinte Savatie, ia mai șezi pe scaunu' ista și spune ce mai auzi, ce mai faci, ce mai cu vremea asta, ce se mai aude?

- Ei, nimic interesant. E mai interesant aici cu matale. Cum cu sănătatea, părinte, mai bine, mai rău?

- Ei, cum, cu greu, cu bătrâneţile. "Osteneală şi durere". Nu se muntuie bine una şi merge bine alta. Amu, de-amu, am avut aicea grija (hernia) de câţiva ani în urmă şi deamu pe semne că s-o desprins acolo, şi dacă mă scol, îmi curg maţele în jos. Îi mai rău decât toate. Da ce să fac? Mulţumesc Domnului ce ne dă. Cred că aşa de-amu la urmă trebuie să beduiesc. Da mulţumesc Domnului ce ne dă. Eu zic aşa: Doamne, aicea am greşit, aicea pedepseşte-mă, da acolo, dincolo, să nu mă pedepseşti, acolo-i viaţă veşnică. Aicea pedepseşte-mă, că eu aicea am greşit. Şi Dumnezeu, iaca, mă ascultă.

- Unii părinţi spun că monahul, dacă n-are boale, nici nu-i monah.

- He, iaca se pre poate şi-aşa. Aicea pedepseşte-mă, că eu aicea am greşit, da dincolo, nu.

- Dar cei sănătoşi să aştepte dincolo, părinte, sau ce se facă? Eu îs cam sănătos.

- Apăi lasă că încă n-ai ajuns în zilele mele (râde). Auzi, părinte, eu iaca am 93 de ani, apăi în sat la mine eu am trăit vreo 30 de ani şi n-am auzit om să ajungă la 93 de ani. Da eu păcătosul, neputinciosul, se vede că aşa vrea Domnul, iaca am ajuns la aşa bătrâneţe mari. Şi cu osteneală şi cu durere. Am 20 de ani de când nu văd. Dar ce să fac? Mulţumesc Domnului de ce ne dă.

- Ai mai avut fraţi, surori călugări?

- Nu.

- Dar preoţi?

- Nu.

- Dar măcar vreun frate ai avut?

- Am avut numai un frate. Frate-meu o murit în vremea foametei celea din '46.

- Era credincios?

- Ei, nu mai era credincios. El trăia în Chişinău aicea, dar Dumnezeu ştie cum era. Era bun la inimă, dar nu prea ştia el legea lui Dumnezeu.

- Dar pe matale de mic te-o crescut părinţii credincios?

- Ei, eu cu părinţii mare treabă n-am avut. N-am luat de la dânşii nică. Tată-meu era cam beţivan şi nu putei să grăieşti cu dânsul mult aşa, vrasăzică. Când eram mic, ce eu parcă ştiem legea lui Dumnezeu? Nici eu nu ştiem. După ce de-amu m-am dus la mănăstire, părinţii mei murise, apu de-amu m-am mai învăţat de la Sfinţii Părinţi, de la cărţi.

- Dar cum ţi-o venit cuget să te duci la mănăstire?

- Mama mea mi-o spus aşa, când eram eu de 3 ani, am murit. Şi dac-am murit, tata meu s-o dus la târg să cumpere de moarte. Când o venit acasă, da mama de-amu m-o spălat, m-o-mbrăcat şi m-o pus pe pat, ca cum pe mort, cu căpătâi acolo, mi-o aprins candela la cap. Şi mă pregăte, o mai venit vreo câteva femei, şi mă pregăte pentru mort. Când o ajuns la miezul nopţii, am deschis ochii şi am cerut... bumboane, hâ! Da tată-meu s-o speriet de asta, s-o dus îndată, că avem un evreu acolo de la deal de noi, cu magazin, ave o dugheniţă aşa mititică şi ave şi bomboane. S-o dus şi o cumpărat nişte bomboane şi mi-o adus. Şi m-am trezit, şi m-am sculat sănătos. Amu, eu mă gândesc aşa, eu

trebuie să mor atuncea, da Dumnezeu o trimis pe Îngerul Său și o zis: scoală-l că aista trebuie să moară altfel, nu într-așă fel cum i-amu, vrasăzică, de mic. Așa mă gândesc eu, că El, vrasăzică, m-o păstrat ca să ajung la viața asta. Eu așă zic. Vrasăzică nu mi-o dat voie să mor atuncea, vrasăzică, când am murit. O trimăs pe Îngerul Său ca să mor altfel, vrasăzică, la adânci bătrânețe, cu așa fel de chip cum îs azi. Și iaca așa m-o trezit El din morți. Dapăi, dacă am stat mai mult de o sutcă (o zi și-o noapte) mort! iaca cum, asta o fost taina lui Dumnezeu.

- Dar de atunci, de când ai murit, ai devenit deodată credincios sau ai crezut mai târziu? Matale ai ținut minte că ai murit sau ți-o povestit părinții?

- Încă nu venisem la mănăstire. Când mi-o spus mamă-mea, eu eram băietan. De-amu când eram mai mare, m-am luat de vorbă cu dânsa și mi-o spus istoria, vrasăzică, cum am murit eu. Dar ea nu știa nici ea ce înseamnă asta. Da asta o fost de la Dumnezeu, ca să ajung la viața asta pe care o am amu.

Despre gândul morții și așteptarea lui Dumnezeu

Pe cei care se apropie de stareț pentru blagoslovenie, el îi ia de mână și, dacă au mâna caldă, le-o strânge bucuros, ca și cum s-ar încălzi după un frig îndelungat (pe care l-a îndurat la vremea sa în lagărele comuniste), iar dacă o au rece, îi întreabă dacă e frig afară și-i sfătuiește numaidecât să se îmbrace mai bine, ca să nu răcească. Pentru că nu mai vede de 20 de ani, bătrânul are obiceiul să te țină de mână în timp ce-ți vorbește, de parcă și-ar lua rămas bun de la cineva foarte apropiat. Mulți cred că părintele îi vede pe oameni duhovnicește și glumesc că în fața bătrânului stai ca la "raze". Starețul îi primește pe toți cu dragoste egală, așa încât la despărțire toți au impresia că părintele i-a cunoscut mai dinainte. De obicei, după ce îți întreabă numele, spune: "Dumnezeu să te mântuiască" sau "Dumnezeu să-ți dăruiască înțelepciunea cea bună" sau "răbdare, răbdare" și alte cuvinte mângâietoare. Iar dacă îl întrebi cum se mai simte, bătrânul răspunde uneori cu aer de glumă, ca un om de 93 de ani:

Ei, ce să zic, cu bătrânețile și cu boala. Că cum zice acolo la Psaltire, că "zilele omului sunt 70 de ani, iar de va fi în putere, 80 de ani, și ce este mai mult decât aceasta? – osteneală și durere". Apăi eu dacă am ajuns de-amu la 93, ce să fac, "osteneală și durere", aștept să vină moartea. Noi, părinte, să ne rugăm la Dumnezeu și să ne stăruim să facem poruncile Lui, și dacă om face așa, apăi El, când a veni, o să ne ierte de păcate, că-i milostiv. Cum scrie acolo: vom fi răpiți în văzduh, pe nori întru întâmpinarea Domnului, și așa pururea cu Domnul vom fi. Călugării trebuie să se gândească toată ziua la moarte – așa scrie acolo, într-un loc în Patericul cela. Dacă te-i griji – azi trebuie să mor -, apăi trebuie să te grijești de amu că ai să mori, să te pregătești și nu vei greși niciodată, numai la moarte să te gândești. Eu, dacă-am ajuns la adânci bătrânețe, la ce să mă mai gândesc, că azi, mâine trebuie să vie. Suntem vremelnici, azi suntem, dar mâine nu. Că așa

zice și acolo la Sfânta Scriptură, nu mâna binele de azi pe mâine, răul de azi pune-l pe mâine, dar acele bune fă-le azi, nu le lăsa pe mâine, că vrăjmașul zice așa: fă-mi mie azi, da ale lui Dumnezeu lasă-le pe mâine. Și-apoi mâine zice: de amu, iaca, ai de lucru cutare, vrasăzică, și n-ai când să mai faci. Tot așa te mână și leși cele bune și faci cele rele. Dar noi trebuie, carevasăzică călugării, ca acele bune să nu le lăsăm pe mâine, azi să le facem, dar mâine nu știm sigur că om ajunge, or n-om ajunge, că viața noastră-i: azi suntem, dar mâine nu.

Virtuțile mântuitoare

Eu așa le spun la cei care vin la mine: uăi, smerenia vameșului, răbdarea lui Iov, blândeța lui David, că David o fost blând, dragostea care niciodată nu cade, tăcerea, nemânierea. Să nu judeci pe nime, judecă numai lucrurile tăle, faptele tăle, da pe celelalte nu le judeca, lasă-le lui Hristos, El să-l judece, că El Îi dat de la Tatăl să facă judecată pe pământ, El s-o facă. Da noi suntem păcătoși. Cum să fii tu cu păcate și să judeci pe fratele tău? Uită-te întâi la bârna ta și pe urmă judecă pe fratele tău! Judecă pe-a tăle întâi și nu trebuie să judeci tu păcate străine. Iartă-i, Doamne, că nu știu ce fac, dă-le înțelepciune, Doamne, iartă-i Doamne, că eu mai rău fac decât dânșii. Să nu te gândești că tu faci mai bun decât acelălalt, să zici că el îi păcătos, dar tu ești mai bun. Nu. Doamne, eu mai rău fac decât dânsul. Iartă, Doamne, și ajută să pun început să nu le mai fac. Și iaca cum. Să nu gândești că ai făcut ceava bun pe pământ, nică n-am făcut bun, Doamne, degeaba mai trăiesc pe pământ. Dă-mi, Doamne, ajutor să pun și eu vreun început să nu le mai fac. Ce să faci? Trebuie să te faci că ești neputincios și păcătos, aștepți moartea să vie. Întotdeauna să te socotești că n-ai făcut nică, că ești de nică, n-ai împlinit nică. Așa că, să ne rugăm lui Dumnezeu, și el știe ce ne trebuiește.

Cel care judecă pe fratele său se face ca un antihrist

Noi n-avem voie să judecăm pe nici un frate, pe nimeni, numai să grăim: Doamne, iartă-l, că n-o greșit el, dar vrăjmașul îl pune să facă, ca să greșească ori să facă ceva rău, da el nu. Iartă-l, Doamne, și mă iartă și pe mine, că eu îs mai păcătos decât dânsul. Așa să judecăm păcatele noastre, dar pe frați să nu-i judecăm, nici pe nimeni, să ne judecăm numai păcatele noastre. Nu judecați, ca să nu fiți judecați, că, dacă om judeca, ne facem ca niște antihriști, dacă-l judecăm pe frate, că judecata-i a lui Hristos, dar cel care judecă ia ceea ce-i a lui Hristos, adică merge împotriva Lui, și cine îi împotriva lui Hristos dacă nu antihrist? Noi să ne rugăm lui Dumnezeu unul pentru altul, să ne mărturisim păcatele, să ne rugăm unul pentru altul ca să ne ierte Dumnezeu. Purtați neputințele unul altuia și așa veți împlini legea lui Hristos! Iartă-l, Doamne, pe fratele, și mă iartă și pe mine păcătosul și pe toți oamenii, că nimic bun n-am făcut, mântuiește-ne precum știi, zidirea Ta suntem, Doamne, păcatele tinereții și ale neștiinței mele nu le pomeni.

«Dumnezeu o vrut să facă sfinți cu comunizmu' ista...»

- Părinte, azi foarte mulți vorbesc despre preoții care au fost caghebiști, mai ales din Patriarhia Rusă. Din această cauză, atunci când ne ducem undeva, mulți ne întâmpină cu neîncredere. Povestește-ne matale despre vremea aceea. Cum a fost prigoana?

- Ei, prigoane, ți-oi spune, ele o fost întotdeauna asupra credinței. Dar noi să nu ne temem de dânșii, să ne ținem credința noastră, cum am apucat-o de la Sfinții Părinți. Matale, dacă scrii, de-amu vezi pe unde o trecut credința noastră pravoslavnică, pe unde-o trecut și cum o fost. Mai ales pe vremea Sfântului, Marelui Vasile, când erau la dânșii în țară mulți eretici de-aiștia, vrasăzică sectanți. Și chiar și împăratul cam credea cum îi credința lor. Dar el s-o dus la împăratul și o zis: "Împărate, hai să rupem legăturile estea, care vasăzică răutatea!" "Dar cum, Vasile, cum zici tu?" "Eu zic așa: biserica, soborul din mijlocul cetății îl încuiem cu două lăcăți – a ereticilor și cu a pravoslavnicilor. Și punem ostași de partea lor și ostași de partea noastră. Și oameni de credință de partea lor și de partea noastră. Și le dau eu voie să se roage ei întâi, și dacă li s-a deschide biserica prin credința lor, s-or fărma lăcățile prin credința lor, a lor să fie biserica în veci. Două ceasuri să facă rugăciuni. Dar dacă nu, să se deie-n lături, că facem noi. Și dacă ni s-a deschide nouă, a noastră să fie biserica". Dar el șede și se uită: "Măi, da mare credință ai tu, Vasile. Hai dar să vă așezați, tu în partea ta, și ei în partea lor. Să vă așezați drept. Și cui i s-o deschide biserica, aceluia să fie".

Și-apoi o făcut rugăciune ereticii, că le-o dat voie. Dar de-amu credincioșii, lor le părea rău, că dacă le-o dat voie la eretici întâi, gândeau, ce-am făcut noi, că ne-am prăpădit. Nu vă temeți, o zis, aveți credință. Și-o făcut ei două ceasuri și n-o făcut nimic. Și-o zis Vasile: dați-vă la o parte! Și s-o pus Sfântul Vasile la rugăciune cu credincioșii lui. Și când o aflat multă credință rugăciunea, o venit un vârtej așa de bun, că o început a trăsni lăcățile celea și s-o deschis ușile într-o parte și-n alta. Și-atunci toți au strigat: Doamne, miluiește-mă și o făcut semnul Crucii și o intrat în biserică Sfântul Vasile cu norodul lui. Iaca, dreptatea, iaca dreapta credință!

Așa și amu, Dumnezeu, dacă a face o minune din partea credincioșilor creștini, cum scrie acolo la Apocalipsă, la cartea care cu antihristul. Acolo spune că va fi un război al Maicii Domnului, al lui Dumnezeu asupra necredincioșilor. Boală grea. Și acei care vor fi credincioși boala aceea n-o să se lipească de dânșii. Dar care or fi, vrasăzică, necredincioși, apoi boala aceea, mare boală o să fie. Dar cinci luni n-o să fie nici o moarte dintre dânșii, dar numai durere de Doamne ferește. Și ministru, și gheneral și preot, care-a fi, la acei necredincioși boala aceea o să fie. A da Dumnezeu. Când o fi asta, Dumnezeu știe, am citit în cartea ceea... Numai Dumnezeu dacă a arăta dreapta credință, să ni s-arate cum scrie acolo "soarele se va întuneca pe cer", Sfânta Cruce să se arăte pe cer mai strălucită decât soarele. Apoi, numai aceea poate să dovedească, dar, așa, omul nu dovedește.

Eu am grăit cu sectanți de-aiștia, când am fost chiar și-n lagăr. Nu poți grăi, te sfădești cu dânșii. Eu le-am

zis: nu vreu să ne sfădim amândoi, și tu ești la pedeapsă și eu îs la pedeapsă, nu trebuie să ne sfădim. Dar vorbim care-i dreapta credință. Dacă dumneata zici că-i a dumitale, ține-o pe-a dumitale, eu nu vreu să ți-o ieu. Dar nici eu pe-a mea nu ți-o mai dau ție, să zici tu că Sfântul Constantin o fost cel mai întâi antihrist în lume că o silit să se închine oamenii la Cruce! Crucea, vrasăzică, are a ei lucrare, că Dumnezeu o arătat-o că-i dătătoare de viață, nu-i slujba nicodimului Crucea, și-o arătat-o cu minuni: o înviat morții și multe lucruri o făcut Sfânta Cruce. Și el (Constantin) o slobozit lumea de la închisoare și le-o dat voie să facă biserici, să se boteze, de ce zic ei că-i antihrist? Dar ei au părerea lor, vrasăzică, învățătura lor. Dar noi să ținem credința noastră, n-avem nevoie de dânșii. Că ei spun așa și așa, de dânșii s-o împlut lumea. Numai Dumnezeu ar face minunile estea, să arăte dreapta credință. Dar noi, oamenii, nu putem să-i biruim pe dânșii, că ei îs o mulțime.

- Erau mulți sectanți în lagăr?

- Erau, erau mulți la închisoare, pentru că nu vroiau să facă armata, nu vroiau să se supuie. Și-apoi le dădea câte cinci ani, la pedeapsă, acolo.

- Și matale câți ani ai făcut?

- Eu tot vo cinci ani am făcut. Pentru, vrasăzică, am făcut cu doi-trii oameni, de asta, *propogandă*, vorbă pentru credință. Și când am mîntuit aiști cinci ani am fost tucma în Celeabinsc, în '46-'47, până în '50. Și n-o vrut să-mi dăie drumul în Basarabia, în Moldavia. Zic: dar de ce dumneavoastră nu-mi dați drumul în Basarabia? Zice: mata ești judecat pentru religie, noi vrem să strângem religia și să te înstrăinăm de-acolo, să nu mai propovăduiești. Alegeți în toată Rusia, dar în Moldova nu-ți dăm drumul. Dar eu mă uit și zic: dar în Odesscaia oblasti (Regiunea Odesei) poate îmi dați drumul? Se uită ei pe hartă, zice: îți dăm. Și mi-am ales, de-amu aici, mai aproape de bolnavi, la Cotovsk, dacă-ați auzit, Bârzu. De la Dubăsari, vreo 80 de kilometri, mai în fund încolo. Și mi-o dat ei drumul acolo și-am stat pân' ci-o murit Stalin. Eu am mai lucrat și-ncolhoz, și-ncolo. Și de-amu m-am lipit pe lângă biserică și-am fost ca palamari (paraclisier). Și, când am auzit că o murit Stalin, am zis: părinte, amu am să mă duc și eu la Basarabia că iaca, o murit Stalin. Ei hai, zice, dacă vrei, dar eu am vrut să te fac preot, că el era blagocin, și să te trimit pe malul Nistrului că acolo sunt sate moldovenești și-mi cer preot, dar eu n-am de unde să le dau lor preot. Eu zic: părinte, eu îs călugăr, vreu să mă duc la mănăstire. Ei, zice, dacă vrei să te duci la mănăstire... Mi-o dat el o scrisoare, pentru că dacă mă întreabă arhiereul. O scris el de bine pentru mine acolo, cum m-am purtat eu. Încă pre bine o scris el acolo, că nu mai eram eu așa cum scrie el. Și am venit de-acolo și m-am lipit de-amu la (mănăstirea) Suruceni, că era părintele Iosif, care-o murit, dacă-l știți pe dânsul, care-o fost stareț amu când s-o deschis mănăstirile la Căpriana. Arhimandrit el era. Și m-am dus acolo, el m-o primit, dacă-am trăit cu dânsul în mănăstire. M-o primit acolo. Ne-am dus la arhiereul și arhireul s-o uitat și-o zis: ai vreun moldovan? Zice: iaca. S-o uitat el la mine și zice: primește-l, dacă zici că-i de la voi din mănăstire. Și m-o primit și am venit înapoi. Și am scăpat de dânșii de-amu. Dar era, vrasăzică, cam greu, am

avut mare răbdare. Că am trăit cam vreo opt ani până m-am apropiat de mănăstire.

- Dar în lagăr se știa că matale ești călugăr?

- D'apoi cum, că doar era scris acolo.

- Și cum se purtau?

- D'apoi, mi-o luat și hainele, și tot mi-o furat. Și dacă mai zice-i ceva, îți da și vreo câțivai pumni în spinare și în cap. Dar ce era să faci, trebuia să rabzi. Și când am venit aici de-amu, m-o chemat de vreo două ori la NKVD, acolo la dânșii. Noaptea mă chemau. Și eu mă speriem, așa de tare mă temem de dânșii. Că dacă mă cerceta noaptea la miezul nopții...

Întâi m-o chemat numai un om. M-o-ntrebat cine-s eu, ce mai fac, că o venit cu actele din lagăr de la dânșii de-acolo. Și-apoi, le-am spus eu cum m-am născut, despre părinții mei. O trimis la satul meu și o-ntrebat acolo și s-o lojit (potrivit) cam cum am scris eu. Și amu m-o chemat de-amu a doua oară. A doua oară era de-amu vreo cinci-șase, era de-amu și-un maior cu dânșii, nacialnicul lor probabil. O cameră mare, largă, unde o pus ei masa lor, o masă rotundă, cu dânșii pe scaune. Și-ncep a-mi spune ei mie, dar tinerii ceia erau tot moldoveni, dar știeu rusește.

- Erau mulți moldoveni printre ei?

- Ei toți erau moldoveni, numai nacialnicul cela al lor nu știa moldovenește. Și m-o întrebat: iaca, noi îți dăm bani, îți dăm haine, îți dăm ce vrei, dar numai să ne spui nouă în fiecare săptămână, să vii la noi și să ne spui, ce grăiesc oamenii. Dar eu șed și mă uit: d' apoi eu oare cum să vând eu pe creștini, am pătimit atâta vreme și-amu să mă apuc să slujesc la dracii eștia, la vrăjmașii

eștia? În gândul meu, n-oi face lucru ista. Eu zic: lucrez acolo singur și nu grăiesc cu nime. Și zic: eu nici rusește nu prea știu bine. Dar ei zic: dacă sunt și moldoveni acolo. Sunt și moldoveni, zic eu în gândul meu, dar nu fac eu lucrul ista. Și-apoi m-o silit ei cu fel de fel de lucruri, că eu dădem înapoi. De-amu la urmă, după vreo trei ceasuri, patru, o zis: noi te dăm în lagăr înapoi dacă nu vrei să ne-ajuți, să ne slujești nouă. Eu zic: ei, eu mai bine am trăit în lagăr decât aici. Că eu am lucrat și la colhoz oleacă, până m-am scris acolo la pasportnâi stol (secția de pașapoarte), că nu vroiau să mă scrie dacă nu lucram. Am lucrat într-o vie acolo la colhozul ceala, lucram acolo eu singur. Și eu zic: lucrez aici la colhoz și amu m-o pus paznic la păpușoi și dorm cu câinii în paie. Eu la lagăr am trăit foarte bine, eram harnic, făcem câte două norme, avem și bani, făcem și baie în fiecare săptămână și mă culcam de cu seară de la nouă și până la șase, nu mă deranja nimeni și încă mă și păzea.

- Lagărul era la nemți sau la ruși?

- La ruși. Nemții erau prizonieri. Dar noi n-am fost cu ostași, da la civili, mai mulți preoți eram pe-acolo. Ei dacă o văzut așa, că eu amu dorm cu câinii în paie, dar acolo dormeam ca un om, că aveam oghial (plapumă), aveam saltea. Dar aici, ce zici, dorm cu câinii în paie, ia măi ce mai bine aici! Mai bine să mă dai în lagăr, nu mă tem de lagăr! Când o auzit așa, apoi de-amu maiorul cela zice să zic „Tatăl nostru". Am zis "Tatăl nostru" și maiorul mi-o zis, că rusește mi-o spus: du-te înapoi acolo unde lucrezi, dar să nu spui la nime că ai fost aici. Și eu m-am gândit: Doamne, slavă Ție Dumnezeule, că nici nu m-am gândit. Și mi-o dat drumul de acolo. Și altă

și în toată noaptea: rigați-vă lui Dumnezeu, căutați Legea Lui și împliniți Legea lui cei dreaptă! Și să-i învețe, să le arăte credința cei dreaptă a lui Dumnezeu, vrasăzică. Să vezi cum s-ar întoarce. Dacă nu vrea Dumnezeu. Că și atunci când o fost potopul, o scăpat numai Noe și cu ai lui.

Povestea unui "hristos" mincinos

(Cum s-a dus Ejos din Chițcani la Brejnev după dreptate)

- Părinte, acum au venit mulți care spun că ei sunt Hristos. Din Koreea, din Rusia, au ajuns și la noi în Chișinău.
- Sunt amu?
- Sunt mulți, părinte.
- Măi băiete! Interesant! D'apăi era unu, am găsit într-o gazetă, pe la Ierusalim acolo, Iacob, de 18 ani. Pe nouri îmbla, pe apă mergea ca pe uscat. Făcea minuni acolo, mii de oameni îmblau după dânsul.
- Când erai matale mai tânăr, erau de-aiștia?
- Nu, n-am auzit. Amu văd că sunt de-aiștia. Da ce spun ei? Că-s în locul lui Hristos, ori cum?
- Da. Ei au și altă Biblie, "mai bună". Ei zic că Noul Testament de-acum s-o-nvechit, c-o fost Vechiul Testament, pe urmă Noul, dar la-nceput și Vechiul Testament era nou și pe urmă s-o-nvechit. Așa și Noul Testament al nostru spun că s-o-nvechit și o scris ei unul mai "nou".
- Și ei, vrasăzică, în locul lui Hristos o venit?
- Da.

- Și-apoi cum spune, că o sa facă judecata ei? Ori cum?
- Da.
- În locul Mântuitorului?
- Da.
- Dar ce să mai facă Mântuitorul? (zâmbește) Nu mai vine El să judece lumea, o s-o judece ei?
- Așa iese.
- O mai fost unu care o trăit aicia la Chițcani la mănăstire. Și el spune că el îi în locul lui Dumnezeu. Că Iisus îi sus, da'el îi jos. Și-o fost numele de Ilie, dar și-o pus Ejos. Și el o să judece cu Tatăl, și Dumnezeu Tatăl o să-l întrebe pe dânsul la fiecare ceată ce pedeapsă să le deie. Măi, zic, dar tare te-ai suit sus! Eu nu vreau, zice, dar așa-mi spune gândul. Eu l-am întrebat, dar de unde vine gândul ista, din vis sau de unde? O zis că nu din vis, dar așa-i vine-un gând că iaca așa și așa îi spune îngerul. Eu îi zic, aista-i îngerul din iad, care are invidie pe om, nu crede în el. Dar el spunea așa. Ce vrei dacă el lunea, miercurea și vinerea nu mânca deloc? Și îmbla cu două femei și spunea că-i Sfânta Treime. Ave o rugăciune, nu știu cum îi zicea el acolo la rugăciunea ceea, că ei o mas la mine vreo două seri. Și eu, dacă eu am trăit cu dânsul în mănăstire, eu îl știem pe dânsul foarte bine. Ferească Dumnezeu ce rugăciuni faceți voi! Ave o rugăciune alcătuită de dânsul, cu Tatăl, cu Fiul, cu Maica Domnului. Și el spunea că Duhul Sfânt îi fratele lui. Și Dumnezeu Tatăl îi Tatăl lui. Ei, el spune ca și cum ar fi în locul Mântuitorului, Ejos, Iisus îi sus, da' el îi jos.

O venit într-o zi la mine într-un an când eram eu acasă și mi-o zis: iaca, în cutare zi la Postul Mare, o să fie așa și așa, o să fie pedeapsa lui Dumnezeu asupra omenirii și pe toți necredincioșii o să-i pedepsească Dumnezeu. Și o să fie iaca în cutare zi. Dar eu îi zic, da cum să spun eu că o să fie într-o zi? Lasă să vedem întâi și pe urmă o să zic, da cum să spun eu la oameni? Dacă n-o fi așa? Eu pot să spun așa: pocăiți-vă, oameni buni, că vremea este de pocăință. Că iaca o venit Postul Mare să ne rugăm lui Dumnezeu să ne ierte de păcate, ne mărturisim și ne împărtășim, ne pregătim. Asta poți să spui. Dar cum spui că o să fie așa și așa și n-a fi așa? Ce-o să zică oamenii, că ești un mincinos? Zice, nu teme, că așa va fi. Ei hai să vedem. Când colo, n-o mai fost nică.

Și-apoi o mai spus el și altele. Că îl trimete gândul ca să se ducă la Brejnev și la patriarhul Pimen să-i spuie să scoată "polomoșnicul" (împuternicitul), cum era nainte vreme. Că pe vremea comunismului la episcopie era un nacialnic de-al lor, un ministru pe biserici. Apoi arhiereul pe dânsul îl asculta. Și el zice că trebuie să-l înlătureze, ca episcopul să fie pe credință, nu comunizmul. Și i-o zis gândul lui: du-te la Brejnev și spune-i cum să facă, și dacă nu te-or asculta, nu te-or primi, apoi să înconjori Kremlinul lui de șapte ori îmbrăcat, că era îmbrăcat în haină cu cruce așa pe dânșii.

- Dar el era preot?

- Un frate de la mănăstire, de pe la Cărpineni. O fost el însurat, dar s-o lepădat de femeie și îmbla cu alte femei, care-l ascultau pe dânsul.

Ei, dacă s-o dus la Brejnev, nu l-o primit. O-ntrat el pân la vreo două camere, și femeile celea care era "dejurnâi" (de gardă) acolo nu l-o primit, o zis că nu se poate. Și-apoi s-o dus la patriarh. Nici patriarhul nu l-o primit. Când nu l-o primit, apoi de-amu s-o dus ei acolo trustrei, cu acele vreo două femei. Una era oarbă, de-aici de la Căușani. Și s-o năcăjit ei două zile până o înconjurat Kremlinul de șapte ori, cu cântări, cum știe el de șapte ori, să se prăvale Kremlinul. Și când o muntuit el, Kremlinul nu să prăvală. Da femeia ceea care oarbă zice: ei, mătincă, nu-i dreaptă credința asta a lui, că ne-o amăgit. Și s-o dus acasă și s-o lepădat de dânșii. S-o dus la Căușani și o fost adunare de-aiștia de credincioși, de Oastea Domnului. Și-apu aceia o chemat miliția și i-o dezbrăcat din hainele celea a lor. Că îmblau cu haine cu cruce, cam cum bunăoară la mine. Și-n cap avea o cușmă tot cu cruce.

Ei, da-n lumea asta, fel de fel de păreri, cum o fost fratele ista Ilii. El sângur și-o schimbat numele Ijos, nu Ilii, dar Ijos, auzi, că el îi jos "Ijos", aicia, vrasăzică, o să facă judecată el cu Tatăl. Ijos...

Zicea c-o să fie schimbare. Dar nu spunea c-o să moară, dar zice c-o să fie schimbare. Și numai ce-l văd că s-o culcat și nu s-o mai sculat. O fost "schimbare". Dar unde s-o dus el, Dumnezeu îl știe. Cu părerea lui...

Dar nu mi-o plăcut mie, vrasăzică, părerea lui. Eu îl primem când vene pe la mine, câteodată. El zicea ca să-l blagoslovesc. Eu te blagoslovesc așa, în numele Sfintei Treimi: Tatăl, Fiul și Duhul Sfânt. Dacă este credința ta dreaptă, apoi Dumnezeu să-ți ajute să-ți săvârșești alergarea ta și propovăduirea ta până la sfârșitul vieții. Dar dacă nu-i dreaptă, să-ți dăie Dumnezeu boală, să nu mai poți merge să spui minciuni

la oameni. El cu asta, drept, s-o scârbit, că am zis așa. Eu nu te ocărăsc, eu te-ndrept. Dacă ești de la Dumnezeu, trimis de la Sfânta Treime, apoi iaca Dumnezeu să-ți ajute pân la sfârșit să mergi așa, să te păzească de toate primejdiile și să-ți ajute să propovăduiești cuvântul lui Dumnezeu. Dar dacă nu-i dreaptă, să-ți dăie Dumnezeu boală și să te ducă să te închidă și să nu mai poți ieși.

Și taman s-o dus de la mine de-acolo și o trecut vreo câtevai zile și l-o arestat. Și dacă l-o arestat, l-o dus la Curchi, acolo era la acei nebuni. Și l-o ținut acolo până s-o deschis de-amu bisericile. Și-apoi s-o dus femeia ceea și l-o scos de-acolo. Și-o mai îmblat oleacă și-o murit mai în anțărț.

Eu l-am blagoslovit așa, că dacă ești de la Dumnezeu, Dumnezeu să-ți ajute. Dacă nu ești de la Dumnezeu, Dumnezeu să-ți deie o boală, să nu mai poți să încurci oamenii. El s-o mai scârbit. Nu te scârbi, că eu drept zic. Dacă ești de la Dumnezeu, eu pe tine te iubesc, dacă ești de la Dumnezeu, Dumnezeu să-ți deie putere și să te păzească să spui cuvântul lui Dumnezeu. Dar dacă nu ești drept, vrasăzică, ai un duh care te conduce din iad, apoi să-ți dăie Dumnezeu pedeapsă ca să nu mai poți propovădui cuvântul lui Dumnezeu. Și chiar așa o fost.

Tămăduit de Sfântul mucenic Hristofor

Părintele Chir, medicul mănăstirii, ne-a povestit că odată starea sănătății bătrânului s-a agravat brusc. Din cauza frigului îndurat în lagăr, picioarele i s-au umflat și s-au umplut de răni, care curgeau. Doctorul s-a gândit că la vârsta de 90 de ani și cu această boală, starețul va muri. Dar peste vreo trei zile, când a venit să-l controleze, a văzut că starea bătrânului se îmbunătățise brusc. – "Părinte, zise doctorul mirat, matale știi că te vindeci?" – "Știu, răspunse starețul, în noaptea asta a venit la mine Sfântul mucenic Hristofor și mi-a zis: Selafiil, nu-ți face griji, tu o să te lecuiești". – "Bine, părinte, zise medicul glumind, dar trebuia să-mi spui și mie, ca să nu mă necăjesc atâta".

Ce-i drept, părintele Selafiil nu a mai povestit la nimeni despre asta, iar cheleinicul lui mi-a zis că se căiește că a descoperit că este cercetat de Sfinți. Eu am încercat să-l provoc de mai multe ori să-mi povestească dacă l-au cercetat Sfinții sau Îngerii lui Dumnezeu, dar mi-a zis că vede numai draci, pentru că nu-i vrednic.

Cum au vestit dracii unui rus moartea lui Stalin și alte întâmplări cu draci

- Părinte, azi sunt o mulțime de preoți, călugări care scot draci. Sunt o mulțime de îndrăciți. Chiar e așa ușor de scos dracii din om, după cum îi auzi pe unii zicând?

- Ei, alții iese, dar alții nu iese. Apăi îmi spunea mie un preot de la Pociaev că la ei mulți se îndreaptă, dar sunt mulți care nu se îndreaptă, sunt draci care nu ies. Dracii muți, surzi, tare greu ies.

- Dar matale ai citit vreodată rugăciuni pentru a scoate draci? Sunt mulți preoți tineri care se feresc să citească astfel de rugăciuni, pentru că se tem de ispite.

- Am fost și eu la bolnavi, cu copia n-am făcut niciodată. Am citit rugăciunile Sf. Vasile cel Mare, ale Sf. Ioan Gura de Aur și a lui Sf. Chiprian. Dă-i în boală de draci. Aoleu, atâta-i de greu! ferească Dumnezeu! Mă durea, mă durea ochii, că nu puteam dormi. Citeam noaptea mult și nervii mi s-o stricat și nu puteam dormi deloc. Am citit vreo 20 de ani. A început a mă durea capul, dacă nu dormeam.

- Cum arată ei atunci când ies? Se pot vedea cu ochii sau nu?

- Ei, care e preot sfânt cu viața apoi el vede.

- Dar cum sunt ei și în ce chip pot să apară?

- Sunt duhuri. Se închipuiesc în om și în animale. Și în chip de câine, de mâță, de oaie, de capră.

- Ce se întâmplă dacă vrei să-l atingi?

- Apu nu, că nu poți, n-are trup. Îi vezi ca pe om, dar numai în minte, dar când întinzi mâna, nu-l atingi. La mine vin așa, cârduri vin. S-apropie de mine, până în dreptul ochilor.

- Atunci când îi vezi mata, îți fac sau îți spun ceva?

- Nu, nu zice nica. Se bagă așa în ochi, să facă rău. Îi blestem și eu: duceți-vă la satana voastră, acolo-i tartarul vostru, acolo-i locul vostru.

- Și cum arată ei la înfățișare?

- Unii sunt îmbrăcați ca niște velimoji, ca niște oameni învățați, măi băiete, unii ca femeile, unii ca fel de fel de lucruri, de oameni.

Într-o zi eram la biserică, acolo la Înălțare, când văd, o venit vreo șepte, ca "nacialnicii", așa, vrasăzică, ca niște "velimoj", ca niște miniștri. S-o făcut roată așa în biserică acolo, nu era departe, pe amvon. Ședeu ei de vorbă, se sfătuieu acolo, șo-șo-șo. I-am cunoscut că ei îs draci, zic: duceți-vă de-aici, că nu-i locul vostru în biserică, aici lumea se roagă. Dar ei se șoșoteau acolo roată să n-aud eu ce se citește în biserică. Iaca aiștia-s dracii! Și am trecut cu fratele Iura cu căruciorul pe lângă dânșii, da când am venit acasă, ei erau de-amu aici roată.

- În chilie?

- Da. Dar erau alte fețe. De ce ați venit aicea? Cărați-vă de aicea! "Să învie Dumnezeu și să se risipească vrăjmașii Lui..." Duceți-vă în tartarul vostru, acolo-i locul vostru, nu aici! Ei n-o zis nică, dar s-o împrăștiat. Vin tot felul, în chip de soldați, de femei, de copii, vor să mă înfricoșeze. Odată am venit și am găsit o fată în chilie. Mă uit la dânsa și zic: fa, tu nu ești femeie, tu ești drac, ce-ai venit la mine, că-s om bătrân!? Și îndată s-o dus, s-o văzut cine era.

- Și ce crezi matale, sunt ei tot timpul în jurul oamenilor?

- Apăi ei vin, da nu-i mai vezi, da dacă-i vezi, apăi îi vezi, dar dacă nu, nu-i vezi. Îs urâți, oameni urâți, negricioși, urâți de tot. Se apropie așa de fața mea și mi se bagă în ochi. Cărați-vă de aici!

- Și pleacă îndată când îi gonești?

- Nu, dar nu zic nică. N-au voie să-ți facă rău. Numai te sparie așa, dar n-au voie.

- Dar atunci când vin, nu fac gălăgie, nu țipă, nu țiuie?

- Nu, nu strigă.

- Și cum vin ei? Pot să vină prin somn?

- Și prin somn, și prin nesomn. Ce, eu când am

ieșit din biserică dormeam? Nu dormeam, dar așa, i-am văzut din vedere. O venit așa și se uitau la mine.

- Matale cum crezi, de ce unii oameni se îndrăcesc, iar alții nu, chiar dacă fac păcate mari?

- Ei, așa-i sloboade Dumnezeu. Ca să vadă. Alteori îi întră în cap la om și îi cântă acolo în cap, îi cântă, îi joacă, tot felul de nebunii de-a lor în cap la om.

Era un rus, avea draci în cap. Apăi se culca cu un călugăr de-al nostru, cu un preot din mănăstire. Odată aceala îi spune noaptea părintelui. – "Auzi, ia scoală, am să-ți spun ceva nou. O murit Stalin". – "Dar de unde știi"? – "Dracii mi-o spus". Părintele ceala nu l-o băgat în seamă, că-s vorbe de-a lui. Da când dimineața, la ora 7, a început a striga pe radio c-o murit Stalin. – "Dacă ți-am spus, dracii de azi noapte o vorbit și mi-o spus". Iaca așa i-o spus dracii că o murit Stalin.

- Dar cum au știut?

- Ei, el îi drac, îi duh care se mută unde vrea el, ca gândul. O aflat c-o murit Stalin și i-o spus rusului, că dracu îi mai iute decât radiul.

- Părinte, dar îngeri ai văzut?

- Îngerul nu lucrează în capul omului așa cum dracii. Îngerul când spune ceva, apu așa-i. Da eu n-am văzut îngeri încă. Cugete bune de la îngeri am mai primit eu, dar nu, nu-l văd. Cred că nu-s vrednic, dar pe draci îi văd.

- Și de cât timp îi vezi matale?

- Ei! (râde) au câteodată un timp de vreme când nu vin, nu se arată. Apoi vin iară câteodată. Vin, se uită, apoi iară se duc.

- Chiar nu s-a întâmplat niciodată se te bată?

- Nu! N-au voie. Dar vin așa, ostași înarmați,

vrasăzică armați, cum îs soldații, îmbrăcați în militari.

- Cum sunt cei de azi sau cum erau ostașii în vechime?

- Apoi vin și cu săbii, și cu automate, dar nu-mi fac nimic. Nu zic nica. Vin până aproape de mine, se uită și se întorc înapoi. N-au voie, cred, să facă rău. Mă sparie așa, vin înspre mine, dar eu dacă încep rugăciunea, ei se întorc înapoi. Dar ce să faci?

- Mai sunt și mireni cărora li se arată dracii. Ei cum pot să-i alunge?

- Nu-i de rău așa dacă-i stropești cu aghiazmă. Alții strigă: nu mă stropi cu zoile estea, adică cu aghiazmă. Alții sar la bătaie.

Era un preot tot de la noi din sat, slujea acolo într-un sat aproape de noi, se ducea la părintele, la Hâncu acolo, la Părintele Petru. Și or stat și ei acolo și o văzut când i-o tras un picior un bolnav. O zis că vreo trei bolnave erau îndrăcite, apoi l-o apucat de barbă, i-o rupt barba. Vezi el, săracul, dar eu i-am zis: părinte, nu-ți trebuie să te duci. Ei, nu-i nevoie, nu ne mai temem noi de draci, că nu ne fac nică dacă ne-om ruga și om păzi poruncile lui Dumnezeu.

Întâlnirea cu Sfântul Cucșa de la Odessa

- Părinte, am auzit că matale l-ai cunoscut pe Sfântul Cucșa de la Odessa, povestește-ne cum s-a întâmplat.

- Părinte, eu chiar am grăit cu dânsul. Am luat blagoslovenie de la dânsul. Cam când s-o închis

mănăstirea aici, la Chițcani, dar eu m-am dus în vizită acolo, că era părintele Serghii care o murit acolo. Când s-o închis mănăstirile, părintele Gheorghe nu i-o primit pe frați, pe călugări i-o primit, dar pe frați, care nu erau călugăriți, i-o trimis pe toți la colhoz și frații plângeau. Dar părintelui stareț i s-o făcut milă și-o zis: "nu plângeți, lasă că veți merge cu mine la Odessa și eu am să grăiesc cu părintele cela starețul și-o să vă primească acolo". Și așa o făcut., i-o primit pe amândoi, pe Ioan și pe Feodor, că așa îl chema pe părintele Serghii înainte de călugărie. Și eu m-am dus în vizită acolo și părintele Serghii m-a văzut pe mine și după slujbă, seara, o zis: "haide părinte și te-i culca la chilie la mine, că la noi aicea nu găzduim, că rușii nu vor să primească lume la culcat aici la noi și hai de te-i culca la mine". Și m-am dus acolo și el taman șede, cum, bunăoară, șed eu cu părintele Serghii aicea, ușă-n ușă. "Dar eu nu dau voie la nime să grăiască cu dânsul, mi-o zis fratele Feodor, că el, când iese din biserică, nu grăiește cu nime și fuge la chilie". Dar eu îi spun lui fratele Feodor: "frate Feodor, eu aș vre să ieu blagoslovenie de la părintele Cucșa, cum să fac?" "Iaca amu, că eu sunt chileinic la dânsul, eu îi aduc mâncare, eu îi aduc ce-i trebuie, apă, oarece, eu, iaca, mă duc și bat la ușă și zic: este un părinte de la noi de la Moldavia și vre să ia blagoslovire". Zice: "adă-l încoace". De amu era că călugării se culcase și de amu era cam târziu. M-am dus și am luat blagoslovenie. Eu nu prea știam cam a vorbi rusește așa tare, dar am înțeles ce mi-o spus el, vrasăzică, ca cum mi-o zis niște cuvinte așa, ca cum eu le-am făcut lucrurile celea. Și la urmă, vrasăzică, mi-am luat blagoslovenie și el mi-o zis așa,

zice: "când te rogi lui Dumnezeu, zice, pomenește-mă și pe mine la rugăciune acolo". Și am luat blagoslovenie de la dânsul, dar am cunoscut că el are, părinte, are darul lui Dumnezeu. Înainte o văzut, vrasăzică, că vedea ca în oglindă.

- O văzut faptele matale?
- Da. Da. Mi-o spus niște lucruri, vrasăzică, și au am cunoscut că are darul lui Dumnezeu.

Și pe părintele Macarie l-am cunoscut. Apăi părintele Macarie era duhocnic la Saharna, acolo. Și s-o dus la mitropolitul Nectarie, la Chișinău, că el o fost duhovnic la Saharna, și-o cerut să nu se închidă mănăstirea, dar s-o închis. Și el s-o dus să ieie blagoslovenie să-i deie o mănăstire undeva. I-o zis: du-te la Suruceni. El o venit cu o soră a lui, cu o băbușoară mai bătrână decât dânsul cum era. Și părintele stareț i-o ținut locul lui acolo și i-o dat o chilie, și m-am întâlnit prin ogradă cu dânsul, vrasăzică, că era un preot așa zdravăn, voinicuț, dar era bătrân, poate așa la vreo 80 de ani, 75, dar era voinic încă. Și părintele de-amu îmi spunea mie că părintele l-o pus pe dânsul să fie duhovnic la călugări aicea, că el îi, vrasăzică, vrednic om. Și am șezut noi vreo două săptămâni cu dânsul așa și numai ce văd că vine ordin că toate mănăstirile se-nchid și numai Căpriana și Chițcani (Noul Neamț) rămân. O parte din călugări s-o dus la Căpriana, dar o parte o rămas aici, la Chițcani. Aici mi-o dat chilie, unde am stat eu vreo trei ani. Și după aceea, o închis iară mănăstirea și ne-a trimăs pe fiecare la satul lui.

- Pe părintele Macarie zice că l-au canonizat acum.

flămânzesc și-apăi iară mă mai lasă. Mie îmi trebuie post mare, să fac mai mult post; și mănânc de tot puțin, de tot, mănânc numai vreo două, trei linguri și-atâta. Poate m-a ierta și Dumnezeu, dar, altfel, la mine-s toate bolnave. Maiera nu lucrează și inima de-amu mă doare, și rărunchii nu lucrează, și stomacul tot nu lucrează, îi tot rău, ochii mă dor...

- Matale trebuie să mănânci mai bine, dacă ești bolnav.

- Nu mai bine, mai puțin să mănânc de tot. Și chiar mâncarea asta, uneori mi se potrivește, dar uneori nu mi se potrivește. De-amu eu am încercat în tot felul, dacă nu mănânc, iaca, o sutcă (o zis și o noapte) apăi mie mi-i mai bine oleacă, să nu mănânc nică, vrasăzică, iaca, dacă am mâncat amuiană, apăi tucmai mâinea pe-amuiană să mai mănânc și-apăi mi-i mai bine oleacă, dar să mănânc puțin, nu să mănânc să mă satur. Dar îmi pare bine că Dumnezeu mă ascultă, eu așa am zis: Dă-mi, Doamne, să mănânc mai puțin și să mai postesc. Să mă ierte de păcate, la sfârșitul meu să-mi ieie gustul de mâncare. Poate mi l-a lua Dumnezeu cumva?

- Dar postul ista de 40 de zile, părintele Serghii făr' picior (vezi pg. 7), zice că l-o-ncercat, l-o ținut pe tot. Matale n-ai încercat niciodată?

- N-am încercat. Am încercat numai patru zile, mă durea stomacul, dar patruzeci n-am încercat. Am încercat patru zile să nu mănânc nică. Dar altul mi-o zis că dacă n-ai mânca nică, apăi stomacul îți arde acolo tot ce-i rău și se curăță singur. Dă, stomacul s-o mai curățit el, dar o-nceput a mă durea, că el, dacă se rodea acolo singur, mă durea de-amu. Am luat o prescură și-

am mâncat, și îndată m-o părăsit, vrasăzică. Dar eu stârnisem durerea din apă rece la stomac, dar eu nu știam. Și unul m-o învățat, mi-o zis așa: dacă o fi din răceală, să iei ceai fierbinte, cât de fierbinte, și să bei și cu posmagi, și dacă va fi din răceală stomacul matale, n-ar să te mai doară. Și am încercat așa și în trei zile mi s-o luat toată durerea, n-am mai văzut să mă doară stomacul. Pe semne din răceală mă durea, că am băut apă rece vara, la vie acolo, prășeam în vie, căldură mare și am băut apă rece și o-nceput a mă durea stomacul, dar cu apă fierbinte am făcut treabă bună, că m-o părăsit durerea. Dar câte leacuri n-am făcut eu, e-he-he-e!, dar numai degeaba le făceam, dar cu oleacă de ceai fierbinte gata s-o făcut.

- Dar sunt bune posturile la începători, la mireni? Unii preoți dau posturi tare aspre.

- Auzi, postu-i bun, vrasăzică, da tot să n-o iei prea tare. Altul poate să postească o dată pe zi să mănânce, dar altul poate numai de două ori, dar altul poate mai puțin, care și cum poate, vrasăzică. Nu pot toți să postească, pe altul îl doare stomacul, dacă n-ar mânca într-o zi, apăi de-amu stomacul îl doare, el nu poate posti mai mult, dar este altul care câte trei zile nu mănâncă și lui nu-i i-i nică și el încă mai postește, încă merge înainte. Eu, dacă n-am mâncat într-o sutcă și pe-a doilea sutcă, apăi prinde a-mi veni amețală și nu pot nici să mă rog, nici să citesc, nu pot nică nu pot face. Îmi vine o slăbăciune așa și îmi vine să chic din picioare. De-amu de vreo două ori am chicat jios la biserică acolo de pe scaun, mi-o venit așa o slăbăciune de la picioare și hop! jos. Dar părintele Varahiil era

lângă mine acolo: "ce-i cu tine?" – "Iaca, am ameți și...". Îmi vine de la stomac așa o slăbăciune.

- Matele să mănânci mai mult. Cum postești matale, așa bătrân și bolnav?

- Ei, da nu mai postesc eu, mănânc în toată ziua câte oleacă, că, dacă n-oi mânca, nu pot merge.

Despre împărtășanie și mărturisire

- Bine că am ajuns la sărbători, părinte, tare ai vrut matale (era sărbătoarea Nașterii Domnului).

- Da ce plan mai ai amu, ce mai faci tu acolo?

- Mai fac niște cărți. Vreau să fac o carte despre spovedanie, culeg de la Sfinții Părinți despre folosul mărturisirii, să aibă credincioșii, că nu prea sunt prin biserică pe la noi.

- Ei, bun plan dar ai.

- Din Patericuri culeg despre folosul mărturisirii gândurilor.

- Părinte, eu am găsit odată o mărturisire de pe Sfântul Afon, ei, scumpă mărturisirea ceea, dar nu știu cui am dat-o eu și n-o am. Și-apăi am mai avut mărturiasirea Sfântului Evtafie Sinaitul, din muntele Sinai, și am dat-o tot la un om.

- Dar ce spunea acolo, că matale trebuie să mai ții minte?

- Ai?

- Matale ce zici, care-i folosul mărturisirii gândurilor?

- E-e-ei!, mărturisirea, părinte, îi scumpă. Dacă un om s-a mărturisi de toate păcatele la o mărturisire

mare, să se căiască și să mai facă și canonaș, apăi mult ajută. Că vrăjmașul toate le pierde câte le-o scris el, dacă el s-a mărturisi la mărturisirea cei mare. De-amu mărturisesc și aicea, dar parcă nu-i așa. La Sfântul Eustafie Sinaitul mărturisirea ceea are și pocăință într-însa, nu numai mărturisire, dar și pocăință are în cuvintele celea, la fiecare stih are pocăință într-însul și-i foarte, foarte intersantă aceea.

- Dar cum îi cu pocăința, părinte? Pentru că sau de la vrăjmaș, sau cum, dar păcatele parcă le mărturisești, le vezi, dar în inimă nu prea ai umilință. Cum să faci atunci?

- Ei, ți-aș spune, de-amu cum ar fi, dar de-amu dacă le mărturisești, tot îi bun. Tu de-amu te-ai căit atunci când le-ai mărturisit. Ei, dar ce-ai să-i faci? Doamne, iartă-mă că nică bun n-am făcut.

- Câteodată, după ce faci fapta rea, te mustră cugetul, te pocăiești în chilie, mai plângi, dar când ajungi la preot, parcă te împietrești.

- Auzi, da nu-i nevoie să plângi către oameni, plângi în chilia ta acolo. Iaca, eu n-am lacrimi, n-am lacrimi să-mi plâng păcatele mele. Mă căiesc așa de greșelile care le fac, dar n-am lacrimi. Când o murit tată-meu, părinte-meu când o murit, n-am putut să plâng. Și iaca cum, părinte, de-amu să ne căim de păcatele pe care le-am făcut și să așteptăm mila Domnului ce-a face cu noi. Văd că-i vremea asta de-amu de vreo două luni tot ceață, ceață, ceață, ceață și ploaie nu-i, tot este aici vreun fel de pedeapsă a lui Dumnezeu. Cine știe ce plan mai are Dumnezeu cu oamenii să mai facă.

- Dar canoane dacă îți dau lungi, părinte, de-c pildă ți-o dat un canon lung și ai murit și nu ai ajuns la împărtășanie?

- Ei, dacă ai făcut, Dumnezeu poate să te primească, că acolo spune că o întrebat niște ucenic de-a Cuviosului Sisoe: părinte, cât timp trebuie să se pocăiască un om de păcatele lui? Unul zicea că tre ani, dar unul zicea că un an, dar unul zicea că patruzec de zile. Dar el i-o zis așa: dacă omul s-a pocăi drept, în trei zile i se iartă toate păcatele, dar dacă-i înconjurat de vreme de moarte, într-un ceas, în vreo câteva minute, Dumnezeu îl iartă dacă s-o căit de păcatele lui. Iaca, c ajuns de la trei ani la câteva minute!

- Câteodată te mustră cugetul că poate te-ai împărtășit prea devreme, căci la canoane se prevăd termeni mari, dar părintele te-a dezlegat mai repede, ai făcut păcate mari, dar canon mic. Cum să faci?

- Fă înainte canonul, dacă-i scurt, fă-lă pe urmă, după ce te-ai împărtășit, fă-l și pe urmă, că nu-i de rău. Canonul nu poți să-l faci chiar numai până atunci, fă-l înainte cât socoți c-o să-ți fie bine.

- Dar matale ce canoane dădeai când mărturiseai lumea?

- Dapăi canoane, iaca cum. După cum îi omul, este om care poate face mătănuțe, dar este altul care poate nu poate face, să facă închinăciuni. Dacă citesc, - lasă să citească la Psaltire, la Paraclisul Maicii Domnului, la acatiste, că multe sunt. Să citească canonul Mântuitorului, la mai mulți Sfinți. Mai în scurt, ce-a năpădi, să citească pentru pocăință și-i bun.

- Dar posturi?

- Posturi de-amu cum a putea, este altul că poate posti, dar altul nu poate.

- Părinte, dar care-i nevoința care s-o facă tot creștinul, mai ușoară, dar să fie de folos?

- Apăi, să citească câte o cafizmă, două, când poate. Te mai hodinești, ce mai faci și mai citești vreun canon, două ori vreo cafizmă de-a Maicii Domnului, sau de-a lui David. Orice-ai citi, Îngerul scrie, cum vrăjmașul scrie numai răul, Îngerul Domnului scrie binele și, când mergi acolo, de-amu se socotește ce-o făcut în fiecare zi.

- Dar mirenii să citească și ei catisme?

- D-apăi cum, poate să citească și femeia, și omul. La mine multe femei veneau să ceară blagoslovenie să citească Psaltirea; citește, dacă ai dragoste.

- Matale câți ani ai fost duhovnic?

- D-apăi eu știu, d-apăi câți ani, dacă din 54 și până am venit aicea la mănăstire? Eu mărtirisăm și acolo în sat unde eram, că dacă venea la mine câte un bătrân și-mi spunea: "iaca, părinte, eu sunt credincios, dar biserica de la noi din sat o închis-o și este biserică numai la vreo zece kilometri", și eu îl mărturiseam, dar nu-i dam canon așa mult să facă, cât putea el. Dacă poate face mătănii, bine, dacă nu, fă închinăciuni, laudă-l pe Dumnezeu întotdeauna: Doamne, miluiește-mă pe mine păcătosul; Preasfântă Născătoare de Dumnezeu, mântuiește-ne pe noi, toți Sfinții, rugați-vă lui Dumnezeu pentru noi și fă rugăciuni care poți. Dumnezeu primește, numai zi.

- Matale ai fost duhovnic și la bolnavi?

- Am fost, dar cu copia n-am făcut.

împlini legea lui Hristos". Să ne mărturisim păcatele unul la altul.

- Dumnezeu socoate acestea?

- Dapui cum, dacă o fi voia lui Dumnezeu să te ierte, apăi iaca, Dumnezeu te iartă.

- Dar tot te duci pe urmă și la preot și te mărturisești, asta numai când nu-i preot?

- Când nu-i preot, dacă ai greșit vreun păcat, apăi îl spui: iată, am făcut cutare păcat, dacă se poate să-l spui, dacă nu, du-te la preot.

- Dar la preot îl mai spui o dată păcate pe care le spui așa?

- Nu. Dacă nu le-ai făcut, nu le mai spui. Dacă le-ai făcut iară, atuncea le spui. Auzi, noi trebuie, vrasăzică, întotdeauna să mărturisim păcatele celea de seară care la carte scrie acolo, care le citesc la rugăciunile de sară. Acelea noi le facem în toată ziua. Apui acelea mai tare, da de-amu acelelalte lume le mai face, noi nu le mai putem face, dar acelea le facem: cu văzul și cu gustul, cu lăcomia, și cu una, și cu alta, cum scrie acolo. Și așa să ne mărturisim în toată sara. Chiar și în chilie, singur te mărturisești înaintea lui Dumnezeu, matale înțelegi? Înaintea lui Dumnezeu te mărturisești singur, le citești și zici: iartă-mă, Doamne, că am greșit cu ura și cu alta, cu mâncarea pe ascuns, cu lăcomia, cu vorba deșartă, cu netăcerea, cu mânierea, cu una și cu alta, cu judecarea, am judecat pe alții, iartă-mă, Doamne. Ce să faci? Părinte Savatie, nu-i așa greu. Nu-i așa greu, vrasăzică, dar trebuie să ne mai păzim, să nu le mai facem pe celea grele. Aestea le mai facem noi, dă, nu poți, ești cu trupul ista păcătos, dar Dumnezeu ni le iartă, dacă ne-om ruga.

Cum zice acolo: "să nu apuie soarele în mânia voastră". La Psaltire zice: "mâniați-vă dar nu greșiți". Dapui cum să nu greșești, dacă te-ai mâniat? Adică să te-ntorci înapoi, să nu apuie soarele în mânia ta, să te întorci la Dumnezeu, să zici: iartă-mă, Doamne, că am greșit. Și Dumnezeu te iartă.

- Dumnezeu și pentru un cuvânt te iartă, așa-i, părinte?

- Dapui cum! te iartă, dar numai să-l zici. Cum zici sara acolo, când te culci, fă semnul crucii pe pernă și zi: "În mâinile Tale, Doamne Iisuse Hristoase, îmi dau sufletul meu, iar Tu mă blagoslovește, Tu mă miluiește, Tu viață veșnică îmi dăruiește, în veci, amin". Iartă-mă, Doamne, nimic n-am făcut bun az' pe pământ. Să nu iei în această noapte sufletul meu. Iartă-mă pe mine, păcătosul, de toate păcatele pe care le-am făcut întru această viață: cu lucrul, cu cuvântul și cu gândul, cu voie și fără de voie, cu toate simțirile mele, iartă-le pe toate, Doamne, și mă iartă pe mine, păcătosul, că și eu iert. Și Dumnezeu te iartă. Și dacă ai muri în acea noapte, după ce te-ai rugat așa, ai nădejde la Dumnezeu că nu va da sufletul tău în iad.

- Părinte, am auzit că sunt în Grecia, dar și prin România, care se împărtășesc de mai multe ori cu o singură spovedanie, adică se mărturisesc o dată la preot, dar se împărtășesc și de treizeci de ori. Ce zici matale de asta?

- Nu știu de asta. Eu știu că atunci cânt te împărtășești, trebuie să te mărturisești, vrasăzică.

- Oricât de des, chiar și dacă te împărtășești în fiecare zi?

- D'apăi cum, întâi te mărturisești și pe urmă te duci să te împărtășești.

Cuvânt despre pocăință și despre "învierea cea dintâi"

Mărturisirea păcatelor mult folos aduce, ea ne face părtași la învierea cea dintâi. Dar care este învierea cea dintâi? Învierea cea dintâi este aici. Preotul, călugărul sau omul creștin care o înțeles Sfânta Scriptură se pregătește înainte de moarte, se mărturisește, își face Sf. Maslu, se împărtășește, se duce la biserică, se pregătește de moarte, cu pocăință, cu dragoste, cu răbdare, cu smerenie. Asta se cheamă învierea cea dintâi. Și el, când va trece vămile, de-amu la judecată nu va merge. Cum zice Mântuitorul în Evanghelie: "Cel ce crede întru Mine și face poruncile mele are viață veșnică, la judecată nu va veni, va trece din moarte la viață și Eu îl voi învia pe el în ziua cea de apoi".

Iaca cum spune. El la înviere are să ieie numai trupul și o să întâmpine pe Mântuitorul în văzduh, cum spune că cei credincioși se vor ridica în nori, în văzduh, în întâmpinarea Domnului, și așa pururea cu Domnul vor fi. Și noi, vrasăzică, să ne pregătim creștinește să avem parte la învierea cea dintâi, la pocăință adică. Și Dumnezeu are grijă și ne bagă acolo, că acolo spune că, după învierea cea de obște, când va judeca Dumnezeu lumea și va hotărî raiul și iadul, apoi omul va fi așa trupul lui, cum zice Mântuitorul cu Samarineanca – va avea hrană vie și

băutură vie, și nu avea nevoie trupul de mâncare sau băutură, sau să se ducă la toaletă sau la magazin, vrasăzică, și vom avea hrană veșnică și băutură veșnică. Numai bucurie și veselie va fi acolo, scârbă nu va fi. Va fi precum în cer, așa și pe pământ – cum zice – "vie împărăția Ta, facă-se voie Ta, precum în cer, așa și pe pământ". Iată atunci se vor împlini aceste cuvinte ale Mântuitorului.

Iar noi să ne rugăm lui Dumnezeu, să ne ierte de păcate și să ne pregătim încetișor, să fim cu Dumnezeu. Și dacă vom fi cu Dumnezeu, El are grijă de noi.

Acolo stau minune de păsări în pomi care cântă neîncetat, îl laudă pe Dumnezeu cu fel de fel de cântări, slăvesc pe Dumnezeu. Sufletul nu se mai satură a le auzi, a le privi cum cântă ele acolo. Apăi ce mai bine mai vrei? Omu' n-o să mai îmbătrânească, n-o să mai moară. Atunci toți vor fi un chip, nu va mai fi femeie și bărbat, ci, ca îngerii din ceruri, cum spune Mântuitorul.

Dar luptă-te să o poți câștiga și tu. Să ai fapte bune. Smerenia: iartă-ne Doamne, că nimic bun n-am făcut. Să nu gândești că ai întrecut pe alții cu fapta cea bună, n-am făcut nici un bine pe pământ. Și întotdeauna să te micșorezi pe tine, că ești un ticălos. Iartă-mă Doamne, că nimica n-am, îs bolnav. Și atunci Dumnezeu ne va ierta pe noi de păcate, că Dumnezeu ne cere să avem, vrasăzică, milă, s-avem smerenie.

Cum era un frate, spune acolo la Pateric, care făcea păcate toată seara, vreo zece ani s-o luptat el cu păcatele și-l biruiau. Dimineața se ducea la icoana Mântuitorului se ruga, în genunchi spunea că se ruga:

"Iartă-mă Doamne, că mai mult n-oi mai face". Când seara, iar se ducea și făcea păcatul. Așa s-o luptat vreo zece ani, dar dracul nu mai putea răbda de ciudă că el se duce și se roagă și s-o pus el în spatele fratelui când se ruga el la icoana Mântuitorului. "Ei, nu ești drept judecător! – o strigat dracul. Pe mine numai pentru un cuvânt m-ai dat din cer, dar aista care are zece ani de când te amăgește c-o să se pocăiască și tot face răul". "O, diavole! Eu Mi-am vărsat sângele pentru dânsul și oamenii spun că-s Milostiv. Tu ești drac și nu-i faci nici un bine lui, dar îți pare bine că-l primești, că face rău, dar Mie oare să nu-Mi pară bine când se roagă să-l primesc? L-am primit, că Eu Mi-am vărsat sângele pentru El, dar tu ce-ai făcut? Tu plângi de zavistia ta". Și o pierit diavolu', da' pe om l-o luat Dumnezeu că nu s-o deznădăjduit. Măcar că greșești, dar să te pocăiești. "N-am venit pentru cei drepți, ci pentru cei păcătoși să-i primesc". A! că dracul o fugit, s-o dus.

Așa că noi avem dovezi multe pentru pocăință, numai să nu deznădăjduim, că nu mai putem face nică. Ne rugăm așa, cum om putea, Doamne, când mai bine, când mai rău, dar să ne rugăm.

Nu fă rău că răul nu-ți aduce nici un folos. "Îndepărtează-te de la rău și fă binele, caută pacea și o urmează pe ea". Nu judeca pe nimeni. Lasă judecata lui Dumnezeu, că cel care judecă pe aproapele său se aseamănă cu Antihrist, contra lui Hristos, că a Lui e judecata, nu-i a noastră. Noi suntem toți păcătoși, n-avem voie să judecăm pe fratele nostru. Dumnezeu o să ne judece.

Despre preoții necredincioși

- Părinte, se întâmplă preoți care au o mulțime de abateri de la rânduiala cuvenită. Cum trebuie să ne uităm la lucrurile acestea?

- Se poate să cazi în deznădejde de la asta, poate să ducă la prăpastie. Sunt, părinte, care, chiar de-i preot, dar nu cred în Dumnezeu. Sunt, eu am văzut așa, am auzit de așa preoți. El îi preot, iaca o învățat, dar el nu crede în ceea ce cântă la biserică. El slujește, dar nu crede. Mie mi-o spus un diacon de la noi de acolo că s-o dus la biserică, tot când s-o închis atunci, și preotul ceala știi ce-o făcut? După ce-o împărtășit lumea, apoi, vrasăzică, ce-o rămas în ceașă o dus și sub gard acolo, lângă biserică, le-o vărsat jos. Dar el întreabă: părinte, de ce verși părticelele care o rămas de la împărtășanie? Apoi ce, dacă eu am împărtășit bolnavi, dac-oi mânca, atunci trebuie să mă îmbolnăvesc și eu. Iaca ce credință ave el! O vărsat Sfintele Taine, vrasăzică, în buruiene, acolo lângă gard! Sunt mulți azi care, el învață, dar nu mai ține nici miercurile, nici vinerile. Dumnezeu să-i ierte. Preotul, vrasăzică, trebuie să aibă grijă de turma lui, să n-o lase s-o răpească, da el ce face? Și-o cumpărat casă în oraș și mașină, da biserica o are în sat. Se duce numai duminica la slujbă și nu mai știe ce se întâmplă cu credincioșii lui. Dar el trebuie să se ducă pe la case, să vorbească cu oamenii, să le spună cum să se poarte soții între dânșii, cum să se poarte cu copiii. De asta cresc toți niște necredincioși. Că sectanții au mai mare grijă, ei și învață și se ajută între dânșii, da ai noștri sunt toți niște învățați. Nu-i judecăm, dar sunt tot felul

de credincioși pe fața pământului. Sunt unii care zic, eu am întâlnit așa: aicea-i raiul, aicea-i iadul, care are cu ce trăi îi raiul, dar care n-are îi iadul. Ei aicea cred, dar acolo o zis, când om muri îi bun mort, că nu vine nime să spuie cum îi acolo. Dacă el nu știe Scriptura, el nici "Tatăl nostru" nu-l știe. Eu chiar am încercat pe mulți, băi, știi "Tatăl nostru" măcar, dar el zice nu. Nu știe nimica, nici la biserică nu știe cum îi, nici nu se mai duce și așa moare. Și se duce la iad, săracul. Pe urmă cheamă preotul să-l îngroape, dar cum să-i cânți "cu sfinții odihnește", dacă el niciodată în viață nu s-o rugat? Oameni prăpădiți, rătăciți tare amu în lume. Dacă la mănăstiri și încă sunt oameni care greu cred, dapăi ce să mai zici în lume.

Cum să scăpăm de osândirea zadarnică a episcopilor necredincioși

- Părinte, azi o mulțime de ierarhi încalcă rânduiala pusă de Sfinții Părinți și Sfinții Apostoli referitoare la comuniunea cu păgânii. Chiar și mitropolitul nostru a fost nu demult la New-York, în America, și a participat la un fel de slăvire a lui Dumnezeu cu închinătorii la idoli. Cum să facem să nu ne mâniem pe dânșii, cum să nu-i judeci pe acești ierarhi?

- Părinte, eu ce să-ți zic, noi pe dânșii nu-i schimbăm, că ei știu, ca și noi, cum este bine. Noi, călugării, o să răspundem în fața lui Dumnezeu de ale noastre, noi trebuie să ne rugăm, dar ei o să răspundă de ale lor. Noi n-o să răspundem de faptele episcopilor, dar de ale noastre. Dacă te lupți cu dânșii, numai mai

rău îți faci, îți pierzi liniștea, ajungi pe drumuri și poți să-ți pierzi rugăciunea. Da ți-oi mai spune eu, ia să ne uităm noi la poporul evreu, câte păcate făceau arhiereii, și desfrânări nebunești, și jertfeau la idoli. Dar când o fost să-i treacă prin Marea Roșie, Dumnezeu o ferit apa și i-o trecut pe dânșii, că îi iubea, că erau ai Lui. Așa și cu aiștia, Dumnezeu poate să-i ierte pe dânșii, că El îi milostiv, El nu voiește moartea păcătosului. Noi să ne rugăm unii pentru alții și Dumnezeu știe ce ne trebuie.

(Totuși, când a fost cazul cu episcopul Iustinian al Tiraspolului, care a adus batalionul de soldați ai lui Smirnov peste călugării de la Noul Neamț, iar mai apoi cazacii, bătrânul, deși nu a zis nici un cuvânt împotriva nimănui, mi-a spus că "dacă ei (Sinodul și episcopii) ne-or spune de bine, noi i-om asculta pe dânșii, dar dacă vor spune rău, nu-i vom asculta, pentru că noi avem legea lui Dumnezeu de care trebuie să ascultăm).

Despre ecumenism

- Părinte, dar matale ai auzit vreodată de ecumenism?

- Mie mi-o spus părintele Iosif, care o fost amu în România. O zis c-o fost într-o mănăstire, și-acolo, zice, economici, vrasăzică...

- Ecumenici, părinte.

- Economici, de-aiștia... ei vor întotdeauna să fie o credință în toată lumea. Credința cei dreaptă în toată lumea. Și-acolo se grămădesc fel de fel de sectanți, fel de fel de oameni, fiecare cu credința lui. Și-apoi ei acolo se bat unul cu altul, vasăzică, cum ar fi de făcut ca să

fie o singură credință și cea mai dreaptă. Apoi, de-amu Dumnezeu dacă i-a îndrepta pe dânșii, ce să facă și cum să facă, vrasăzică. Spune că-s mulți acolo, vreo 300 de oameni...

- Mai mulți, părinte. În România a venit papa de la catolici la patriarh și s-au rugat împreună, numai că zic că nu s-au împărtășit, dar au de gând. Acum s-au scos cărți groase în care sunt fotografiați ei împreună. Și sunt mulți preoți, ortodocși de-ai noștri români, care s-au împărtășit cu catolicii, și multă lume de-a noastră o trecut la dânșii și se împărtășește duminica cu catolicii, zicând că nu-i păcat. Din cauza asta-i mare încurcătură în Biserică și peste tot sunt o mulțime de cărți catolice și sfinți de-ai lor, care la noi nu-s sfinți. Dar despre Sfinții noștri, apărători ai credinței, spun că nu-s chiar buni, că-s vechi. Și despre Pateric unii învață la Institut că-s niște legende, că nu-i adevărat. Iaca așa credință vine și la noi acum, părinte. Aiștia-s ecumenicii, ce zici matale de dânșii?

- Ei, ce ți-oi spune eu... că noi... n-avem de dânșii nevoie. Noi suntem cu credința noastră, care o fost așezată de Sfinții Părinți. Dar încolo, amu îi plină lumea de sectanți, nu numai cu catolici, dar fel de fel de credințe sunt amu: și bactiștii, și sâmbotiștii... fel de fel de credințe. Îmblă cu biblia în sân și amăgesc oamenii, că iaca la noi așa-i, dar la voi cer preoții bani și altele. Și grăiesc și judecă rău. Dar noi nu trebuie să ne uităm la aceia.

- Părinte, am mai fost și eu prin România și am mai stat de vorbă cu călugări de-acolo, mai tineri și mai bătrâni. Matale ți-o povestit puțin părintele Iosif. Dar

iată cum îi cu ecumenismul ista: ei zic că toate religiile sunt bune și toate duc spre același Dumnezeu. Și doar că musulmanii îi spun Allah, budiștii îi spun Budha, dar toate sunt nume ale aceluiași Dumnezeu și că toate religiile sunt bune. Ei spun că nu-i bine că noi, ortodocșii, spunem despre celelalte religii că ele nu-s bune. Ecumeniștii vor să amestece toate religiile și să facă din toate una singură. Iată ce spune ecumenismul.

- Asta nu, nu-i bun. Vrasăzică, cum poți să te unești cu dânșii, dacă ei îs așa? Dacă ar fi să le unească și să facă o singură credință care-i dreaptă, s-o ție toți în toată lumea, că-i numai un Dumnezeu, nu sunt mai mulți Dumnezei. Și cum să mă rog eu la Buda, dacă eu știu că nu-i el Dumnezeu?

- Ei zic că la dânsul numai numele e altul, dar că și el e drept, că așa l-au înțeles budiștii. Ce să faci dacă la dânșii n-o ajuns Mântuitorul Hristos, ce ei n-o să se mântuiască?

- He-e... nu știu cum să zic, să nimeresc. Eu așa gândesc, că ei să atragă atenția pe toți, pe catolici ca să fie o singură credință pravoslavnică, dreaptă să fie credința în Dumnezeu. Că Dumnezeu nu-s mai mulți, îi Unul – Tatăl, Fiul și Duhul Sfânt, El o făcut lumea asta. Apoi cum să zic eu că el îi drept, dacă Dumnezeu, prin Sfântul Apostol Pavel, o zis să te ferești de eretici ca de foc, vrasăzică, care nu-s dreptcredincioși.

- În România s-o făcut o mănăstire în care sunt așa: o biserică ortodoxă, o mecete musulmană și o sinagogă evreiască. Prin orașe ies tinerii pe străzi, fiecare de credința lui, și se roagă și cântă fiecare cum poate. Umblă cu dobe și bat, că budiștii, dacă știi matale, bat

în dobe. Și alte lucruri fac, îndemnând pe toată lumea să creadă ca ei. Mai spun că noi, ortodocșii, n-avem dragoste că nu le recunoaștem credințele lor.

- Apoi cum să le spun că-i drept, dacă el nu-i drept așa. Cum să te rogi, dacă ei nu se roagă la Mântuitorul? El nu-L știe pe Mântuitorul. El știe pe acela... Mahomed. Ei, cum să te unești cu ei, dacă ei nu-L cunosc pe Dumnezeul Cel drept Care o făcut cerul și pământul?

- Ei mai vin și prin biserici pe la noi, stau pe lângă altar, se "concentrează" în felul lor, se roagă la dumnezeii lor. Cum trebuie să ne purtăm cu ei?

- Ei, nu poți să vorbești cu dânșii, trebuie să te desparți de dânșii. Ce să vorbești cu dânsul, dacă el nu se lasă de credința lui, el zice că a lui îi dreaptă. Păi, atunci iese că și iehoviștii și toți sectanții și bactiștii îs toți, vrasăzică, o credință! Să zicem că și ei îs bună credință? Dar el nu crede în Duhul Sfânt! Nu crede în Dumnezeu Tatăl și Fiul cum trebuie. Ei nici pe Dumnezeu Fiul nu-L cunosc întocmai cu Tatăl, ei altfel, ca și cum Arie...

- Trebuie de dus cu ei în adunări, să stăm la sfat?

- Scrie acolo. Un frate s-o întâlnit pe cale cu-n evreu, asta în pustia Egipetului. Și o întrat ei în vorbă. Dar evreul zice că Tatăl îi Dumnezeu, dar Iisus Hristos nu-i Dumnezeu. Și-așa o stat ei la vorbă, și evreul tot o ține pe-a lui, că Hristos nu-i Dumnezeu. Pe urmă s-o despărțit și o venit fratele la chilia lui. Și l-o întâmpinat starețul și zice: ce ai, că ți s-o întâmplat ceva pe cale? N-am nimic, zice fratele, am vândut coșurile și mai mult n-am făcut altceva. Spune-mi, frate, ce ți s-a întâmplat, că văd că ești mânjit primprejur? Când te duceai, te vedeam înconjurat de o lumină, dar amu văd că ești mânjit. Că i s-o descoperit starețului că asta de la vorba cu evreul s-o îndepărtat de la frate Duhul Sfânt, pentru că l-o lăsat pe aceala să hulească pe Mântuitorul și nu s-o împotrivit. Noi să nu uităm cum zic ei, că poate c-așă și-așă. Nu-i cum zic ei că-i dreaptă credința lor, că-i bună. Cum să fie bună, dacă el nu crede drept? Dumnezeu pe-aiștia la judecată o să-i afurisească în fundu' iadului, pentru că nu-L cinstesc pe Dânsul, dar cinstesc alți dumnezei. Nu spune acolo la Psaltire că dumnezeul lor este a dracilor?

- Dar pe ortodocșii care nu se dau în secte, dar nici nu zic că sectanții sunt răucredincioși, spun că au și ei dreptatea lor?

- Au dreptatea lor, vrasăzică, dar nu cred drept în Dumnezeu, îs eretici. Dar cât o luptat Sfinții Părinți împotriva sectanților, cu Arie care lupta încontra Mântuitorului? Și Sfântul Vasile și alții. Și i-o afurisit pe dânșii, i-o blestemat. Ce-o pățit Arie când se ducea la Sobor să întărească cuvintele lui? Sfinții Părinți s-o rugat și-apoi el o intrat în obornă și acolo s-o prăpădit, o vărsat mațele lui. L-o blestemat Dumnezeu. Și-așa că nu putem să ne unim cu dânșii cum zic ei că-s buni și ei și buni și noi. Dumnezeu știe care-s buni, nu-i judecăm, dar, vrasăzică, nu trebuie să ne unim cu dânșii. Înțelegi cum? N-o să-i judecăm noi, Dumnezeu o să-i judece. Noi trebuie să ne ținem dreapta credință a noastră. Cum se roagă ei, vrasăzică, cum să-i audă Dumnezeu, dacă ei nu se roagă drept? Că rugăciunea lor nu se-aude. El zice, să se roage și ei și să ne rugăm și noi, că și ei îs buni și noi suntem

buni. Cum să fie buni? Dac-ar fi buni, i-ar auzi Dumnezeu. Dapoi uite la Sfântul Vasile când avea el cu ereticii de-afacere. Ți-am spus cum o făcut el cu biserica? Iacată! că pe aceia nu i-o auzit Dumnezeu! Cum să zic eu că ei îs buni, dacă Dumnezeu pe dânșii nu i-o auzit, n-o vrut să audă rugăciunea lor? Cum putem să spunem noi că-i bună credința lor? Ei o urăsc și pe Maica Domnului și pe Sfinți. Cum să ne unim noi cu dânșii, să facem odată rugăciuni cu dânșii, dacă Dumnezeu nu-i aude pe dânșii? La Sfânta Liturghie doar zice: cei chemați ieșiți, ca nimenea din cei chemați să nu rămâie.

- În România, în timpul Liturghiei au invitat un cardinal catolic în altar și l-au așezat pe locul înalt.

- Catolici? Ei, treaba lor ce-o făcut ei acolo. I-o făcut cinste omenească, dar Dumnezeu nu i-o făcut. Numai Dumnezeu, dacă a arăta El dreapta credință, dar cu aiștia n-o mai scoți la capăt, au dreptatea lor. Spun ei că iaca așă, așă, așă. Dumnezeu o arătat dreapta noastră credință prin minuni. De ce se spune că la Sobor Sfântul Ierarh Neculai nu suferea pe Arie, așa de tare el era avan, Sfântul Neculai. Și când mărturisea el dreapta credință, el s-o supărat și i-o tras o palmă. Iaca, el n-o trebuit să facă în sobor (biserică) lucru ista, că în Sobor nu se poate să dai cu palma. Și o luat și l-o judecat Sfinții părinți, vrasăzică, și l-o dat la pedeapsă într-o cameră. Și când s-o dus a doua zi dimineața, că ei l-o dat dezbrăcat, și l-o găsit îmbrăcat în veșminte, ținea Evanghelia în mână. Și atunci o văzut anume că el îi drept, vrasăzică. Dumnezeu o arătat că râvna lui care era asupra ereticilor îi bună. Dar Sfântul Spiridon ce-o

făcut la Sobor? O luat o cărămidă și o zis: fraților, vedeți? Cărămida asta îi făcută din trei materii: din lut și din apă și din foc. Și-i una, nu-s două, nu-s trei, îi una – o cărămidă. Când o strâns-o în mână, o ieșit sus focul, jos apa și în mână o rămas lutul. Și așa el o arătat că credința noastră îi una în trei feluri: Tatăl, Fiul și Duhul Sfânt. Dar Sfântul Ioan Damaschin, că i-o tăiet ereticii mâna ca să nu mai scrie în apărarea Sfintelor icoane? Dar el s-o rugat și Maica Domnului i-o lipit mâna înapoi, și i-o lăsat numai așa o vârcă de sânge, așa dimprejur, ca semn că o fost tăiet. Și el n-o mai stat acolo în Damascul lui, s-o dus la Ierusalim, acolo în Valea Plângerii, unde era mănăstirea lui Sfântu Sava și acolo s-o făcut el călugăr. Și-apoi el o scris multe rugăciuni către Maica Domnului, către Mântuitorul, către Dumnezeu, vrasăzică. Multe rugăciuni el o scris. Iaca, vrasăzică, noi credem în lucruri care se văd, pe care le-o văzut și o scris Sfinții Părinți. Așa și noi, nu credem numai în cuvintele lor.

Despre apărarea credinței prin presa laică

- Părinte, la noi au venit o mulțime de credințe noi, care îi abat pe oameni de la dreapta credință, se adună pe stadioane și tulbură lumea prin parcuri și pe la case. Ce zici matale, împotriva lor nu-i păcat de scris prin gazetele lumești?

- Dacă scrii despre Dumnezeu, apăi acelea-s bune. Numai dacă scrii de-ale lumii acesteia, nu-s bune. Dar dacă scrii în contra la aiștia care merg împotriva lui Dumnezeu, acelea, desigur, îs bune.

Despre călugării misionari. Adevăratele virtuți ale călugărilor

- Părinte, e bine să facă misiune călugării, să iasă în lume să propovăduiască?

- Nouă, călugărilor, ne trebuiește, vasăzică, s-avem așa: smerita cugetare, smerenia. Și-apoi: răbdarea, răbdarea lui Iov. Și blândețea lui David. Aestea... Și... "dragostea care niciodată nu cade". Și întotdeauna tăcerea să avem. Să nu grăim ale lumii acesteia nimic, decât numai ale lui Dumnezeu. Numai cuvintele lui Dumnezeu: din Pateric, din imnurile Maicii Domnului, din lucrările Sfinților Părinți. Aestea să facem și să ne gândim la ceasul morții... Ai cetit Patericul lui Sfântul Sava, mănăstirea lui Sfântul Sava? Vezi, cum spune acolo învățătura: călugărul trebuie să aibă întotdeauna, vasăzică, smerita cugetare, cu smerenie. Ai văzut că fratele tău o greșit ceva, nu-l judeca. Zi, Doamne, iartă-l că o greșit, că-i de la vrăjmașul, și mă iartă și pe mine. Nu trebuie să ne gândim c-am făcut vreun lucru bun, niciodată. Da să zicem, Doamne, iartă-mă, ajută-mă, că-s o minte bolnavă. Și iaca aestea nouă ne trebuie. Că dacă noi pe-aestea le facem, nu numai să le știm, dar și să le facem, apoi noi o să fim cei mai mari "studenți" înaintea lui Dumnezeu. Dar dacă numai zicem și nu facem, suntem ca niște deșerți, care nu au nimic bun.

Cuviosul Arsenie o văzut așa într-o vedenie într-o dimineață. Într-o pădure tăia un om lemne și punea în sarcină. Și ave așa o sarcină bogată – dă s-o ridice și n-o poate ridica. Dar el, cu toate că ave lemne, iar mai pune lemne. Și iar mai pune într-însa. În loc să mai lese, el tot puné, și n-o mai ridica. Amu, Cuviosul Arsenie îl întreabă pe Sfântul Înger: ce-nseamnă asta? Zice: omul care face păcate, în loc să lepede, el mai pune, până îl apucă moartea. Și așa îl apucă moartea, plin de păcate. O mers mai înainte și-o văzut o fântână, scote un om apă. Da era plină fântâna. Asta la Peteric am găsit. Și căra într-un poloboc găurit apa cea din vale. Întreabă: dar asta ce-nseamnă? Înseamnă că omul ce face fapte bune, dar de cele rele nu se lasă, numai se muncește, dar n-are nici un folos dintr-însele. Că le biruiesc acele rele pe cele bune și numai se muncește degeaba.

Iaca așa noi, vasăzică, dacă facem cele care nu-s bune, nu plac lui Dumnezeu, n-avem folos. Dar noi întotdeauna trebuie să ne gândim la ceasul morții. Că noi suntem porniți la Dumnezeu. Și dacă slujim lui Dumnezeu – numai cu dreptate. Să nu judecăm pe nimeni, păcatele noastre să le judecăm. Dar pe-ale fratelui să nu le judecăm, să le lăsăm lui Dumnezeu.

Iaca, de-o vorbă, scrii la gazete, vrasăzică, scrii o faptă bună, apoi aceea de-amu o să o puie la Dumnezeu. Dar dacă scrii ale lumii acesteia, lucrări lumești, aestea ale lumii, aestea nu-ți folosește nimic. Numai te muncești zadarnic, nici un folos dintr-însele. Noi întotdeauna trebuie să avem, vrasăzică, în gura noastră: *Doamne, Iisuse Hristoase, Fiul lui Dumnezeu, miluiește-mă pe mine, păcătosul*. Toată vremea să spunem: mântuiește-mă, iartă-mă, că nimic bun n-am făcut pe lume. Să nu gândești c-ai făcut vreo faptă bună. Întotdeauna să zici: nimic n-am lucrat bun, iartă-mă, ajută-mă să pun început bun să nu mai fac. Și

întotdeauna să avem frica lui Dumnezeu. Dacă om ave frica lui Dumnezeu, n-om face rău nimănui. Întotdeauna să ne gândim că suntem la ceasul morții și nu știm cum ne găsește pe noi moartea. Că mulți mor și tineri, nu numai bătrâni. Și să nu judecăm pe aproapele. Să nu ne gândim că faptele noastre sunt mai bune decât ale altora, niciodată.

Despre închiderea mănăstirilor și semnele vremii

- Părinte, când erai mata mai tânăr, ce duhovnici erau prin Moldova, Basarabia?

- E-e-e-i... nu prea erau părinte, pe vremuri de-aestea, că erau vremuri ca amu. Mai ales de-amu, când aproape să ne închidă mănăstirea, în 62, apăi de-amu era destrăbălare, Doamne ferește, beții și nebunii, câte și mai câte. N-ascultau nimica de stareț, de nimic. C-o venit ziua și ne-o luat de-acolo, ne-o trimis fiecare la satul lui.

- Se apropie vremea? Cum zici matale, o să mai fie așa prigoană?

- Vremea o venit, dar ziua și ceasul nu-i încă, dar vremea o venit. Abia merge încet, da cum o face Dumnezeu judecata asta, noi nu știm, cărțile scriu cum o să fie, dar noi nu știm drept cum a face Dumnezeu. Tainele Lui noi nu le știm, da vremea o venit, da cum o mai face Dumnezeu înainte, El știe, noi nu.

- Părinte, dar care au fost pricinile că s-au închis mănăstirea? Ce căderi au început să apară printre călugări?

- Părinte, ce-ai vrut era: desfrânările și nebuniile câte și mai câte era, beții...

- Înseamnă că și acum, dacă prin alte mănăstiri se fac desfrânări, degrabă o să le închidă?

- Ei, părinte, la noi încă n-o ajuns așa cum era. Ei, Doamne ferește ce era în Chițcani aicea, Doamne ferește! Eu într-o noapte m-am dus să-i chem la utrenie, că atunci trăgea la 12 (de noapte) clopotele, ne-am întâlnit și cu starețul și-mi spune mie: părinte, du-te la părintele cutare și cutare și spune-le să vie la biserică, că el așa le-o spus: părinților, n-avem mult de stat aicea, o să ne alunge Dumnezeu, veniți numai la masă și la biserică, că de lucru n-avem. Asta era taman de-amu în Postul Mare. Și ei de-amu nu vroieu la biserică să vie, da cu bețiile. Mă trimite pe mine într-o noapte, zice, du-te la cutare și cutare și spune-i când bate 11, să vie la biserică. Mă duc și bat în ușă: dar cine ești? Eu sunt cutare, zic, iaca, părintele stareț mi-o zis să mergeți la utrenie, la biserică. Dar el zice: știu eu unde ți-i locul! Știu eu unde ți-i locul! zice. Eu m-am dus și i-am spus la stareț, iaca ce mi-o zis: că știe unde mi-e locul. Da eu m-am speriat, dacă eu venisem din lagăr nu demult și iar te-or pârî că faci ceva și te-or duce la miliție acolo. Zic, părinte, te rog, nu mă mai trimite la oameni de-aiștia, care îmblă cu... Da ei ce făceau? Se grămădeau într-o chilie cinci, șăsă sau mai mulți, luau câte o căldare de vin și apăi acolo beție și câte și mai câte prostii, și muieri și, ehei, era... Vavilonu era! Doamne ferește!

- Cum vorbeau frații de primii stareți ai mănăstirii, Cuvioșii Teofan și Andronic? Îi mai țineau ei minte? Matale n-ai auzit nimic de dânșii?

- Nu... Nu... Nu se vorbea atuncea de așa ceva.

- O fost vreun părinte cu o viață duhovnicească mai înaltă?

- E-e-e-e-i... Dumnezeu știe cum! Era câte unii așa credincioși săracii, dar nu se mai știe ce-i cu dânșii. O fost destrăbălare mare, cu bețiile, cu prostiile. Omul dacă îmblă cu bețiile, apăi ce mai vrei să mai faci dintr-însul?

- Dar mai înainte cum erau ei?

- Ei, dapă-i Dumnezeu știe cum aș mai fost, dar eu spun că de-amu, aproape când am venit eu din lagăr, că eu de-amu vreo opt ani am zăbovit, până am venit, era cum era. Da de-amu când o început să zică că o să închidă mănăstirile, apăi de-amu s-o început câte și mai câte prostii. Era, părinte, adunați la Chițcani din toate mănăstirile, că celelalte le-o închis, prin care nu era rânduială bună, că mâncau carne și altele făceau, și-o adus obiceiurile estea și aici și s-o stricat obștea.

- Dar prin ce vine el, prin ce ispitește vrăjmașul la început: prin femeile care vin, prin darurile și banii pe care le aduc credincioșii? De ce trebuie să ne ferim în primul rând? E bine să primim daruri sau nu, când îți dau să te rogi?

- Ei, părinte, de-amu aestea-s altfel, că el de sărăcie, de nevoi aduce el câte ceva ce mai poate, da nu-i nevoie, trebuie să ne rugăm pentru dânșii, că Dumnezeu are grijă. Da cu prostiile, cu bețiile, încă la noi nu se fac părinte așa, e-e-e! Doamne ferește!

- De beție trebuie să ne ferim?

- E-e! Doamne ferește! La beție, părinte, ce-i vre ăi găsi. Bodaproste, la noi cu bețiile nu îmblăm, nu, nu,

De la stânga la dreapta: *Arhidiaconul Varahiil, arhimandritul Serghie și ieroschimonahul Selafiil - cei trei care s-au mai întors după prigoana comunistă.*

cu prostiile nu. Da atunci, ce să mai vorbim, părinte, Doamne ferește! Nici unul dintr-aceia n-o rămas, nici unul n-o rămas, numai eu cu părintele Serghii și cu părintele Varahiil.

- Părinte, dar în caz că se risipește iarăși obștea, ce să facă frații? Să se strângă împreună, ce zici matale, sau să se împrăștie prin lume?

- Părinte, o să arăte lucrurile atuncea cum să facem, că o să fie două partide: partidul lui Dumnezeu și partidul lui Antihrist, vrasăzică. Atunci o să facă Dumnezeu milă cu credincioșii Lui. Are El grijă, dar numai să ne rugăm lui Dumnezeu: Doamne, Tu ne-ai zidit, Tu mântuiește-ne; la Maica Domnului și la toți Sfinții, să ne rugăm, că ei știu ce ne trebuiește nouă. Nu, eu de aceea nu mă tem, părinte, eu mă tem numai de păcatele mele, că poate am greșit lui Dumnezeu, da de aceea, că ce-o să vie, nu, nu, să ne rugăm lui Dumnezeu, că El știe ce ne trebuiește.

Folosul citirii vieților sfinților. Frigul din lagăr

- Dar nu ți-o venit matale gând să te însori până la mănăstire?

- Ei, mă gândem și una, și alta, dar când am văzut că-i greu de trăit, vrasăzică, că n-are nici una nici alta și m-am gândit eu, ia să mă duc la mănăstire, să văd cum îi. Și-am venit, și mi-o plăcut cum îi la mănăstire, și nu m-am mai întors înapoi.

- Dar ce ispite mai mari ai înfruntat matale la început? La Sfântul Antonie scrie că o avut o mulțime de ispite, tot felul de gânduri care să-l abată, să-l întoarcă înapoi. Pe matale ce te-o chinuit mai tare de la-nceput?

- Ei, cetem și eu "Viețile Sfinților". Luam o carte de la bibliotecă și o cetem, și pe urmă alta. Și vedeam care și cum, fiecare Sfânt cum o pătimit, cum s-o purtat, ce-o făcut; că-i călugăr, că-i mucenic, că-i arhiereu, că-i altceva. Ei, vedeam fiecare ce fapte o avut, cum s-o purtat, ce-o lucrat, ce-o făcut și mă îndemnam și eu la lucrurile lora.

- E de folos de citit viețile sfinților?

- Ei, cei mai bun asta! Eram la schit acolo și avem vreo patru, cinci băieți, dar ei trăiau în altă cameră, iar eu într-o altă cameră, singur eram. Apui, eu aprindeam lampa și aproape toată noaptea citem Viețile Sfinților, că-mi era drag cam care și cum. Citem până de-amu mă dureu ochii, adormem cu cartea-n mână.

- Oare de la ce ți-ai pierdut vederea matale?

- Ei, Dumnezeu știe. Tot de la citit. Ochii mei o fost bolnavi și mai demult, dar eu nu pricepeam că-s bolnavi. Când eram în armată, o vrut să mă lase un ofițer la dânsul, să-l servesc, și acealalalt, ordonanța cei veche, de-amu i-o venit rând să se ducă acasă, dar eu mai aveam un an. Și m-o trimis acolo la spital ca să vadă sănătatea mea. Și m-o găsit bolnav la ochi. Dar eu nu eram bolnav la ochi, nu mă simțeam că-s bolnav. Dar mi-o găsit că am boală la ochi și n-am putut intra la dânsul ordonanță. Ș-apoi am venit acasă, și m-am dus la mănăstire și n-am simțit. Și m-am dus în lagăr și o trecut vreo zece ani și n-am simțit. Dar în lagăr cu ochiul ista stâng vedem ca prin sită cu dânsul. M-am dus acolo în spital, era spital în lagăr, și o doctoreasă o luat așa o ocheniță și s-o uitat e acolo cu ochenița ceea a ei în ochi și mi-o zis: ochiul matale-i curat. – "Dar de ce dar nu văd eu, dacă-i curat? Văd ca prin sită?" – "În lagăr îi mâncare sacă și sânge n-ai, de-atâta nu dovedește sângele să deie, vrasăzică,

lumină. Dar când te-i duce acasă la libertate și-i mânca, o să vezi cu amândoi". Și așa o și fost! Cât am stat acolo în lagăr până am împlinit, nu vedeam cu ochiul ista așa bine, vedeam ca prin sită. Dar când am venit acasă și am început a mânca mai cu îndestulare un an de zile, de-amu am început a vedea cu amândoi ochi. Și-apoi de-amu am văzut încă vreo zece ani fără de ochelari a ceti. Ș-apoi de la o vreme de-amu am început cu ochelarii să citesc. Și-o mai trecut vreo zece, cinsprezece ani cu ochelari și o-nceput ochii mai tare să mă doară.

- Dar se întâmplau zile să nu mănânci deloc în lagăr, să nu fie mâncare deloc?
- Dapu cum. Îți dau mâncare, dapoi ce, aceea-i mâncare? Era pâine de tărâțe și cu oleacă de supă, dar supa aceea nu avea nică, era numai apă fiartă. Da ce era să faci? O mâncai așa. Când te porneai pe drum, mergeai parcă erai bat, hâlc încolo, hâlc încolo, nu puteai merge, vrasăzică. Te aplecai jos, apăi nu te puteai scula.
- Cât timp ai mâncat matale așa?
- Toți cinci ani, câți am fost în lagăr.
- Dar îți făceai pravila acolo în lagăr?
- Ei, ziceam și eu ce știam pe de rost.
- Dar cum o făceai, pe drum așa, când lucrai?
- Pe drum, ori când lucram, ori chiar sara așa, când se culcau toți, dar eu, vrasăzică, în întuneric îmi făceam cruce, mă rugam lui Dumnezeu.
- Stăteai în picioare sau în pat?
- În picioare, stăteam lângă pat acolo în picioare și de-amu îmi făceam cruce, mă rugam.
- Dar te-au tuns acolo, te-au bărbierit?

- Dapoi ce, acolo cum vrei? Acolo te tundea, te bărbierea, nu te mai lăsa cu barbă. Acolo nu vedeai, vrasăzică, săpun. Ce-ți da mâncai, cu ce te îmbrăca, cu aceea te îmbrăcai și cu aceea trăiai. Și ce-ai să faci?
- Dar era frig acolo, părinte, iarna?
- E-e-e-i! Crăpau lemnele de frig. Ajungea la 40-50 de grade de frig.
- Ceva căldură vă dădeau?
- Ei, nu mai făceau focul nică, se-ncălzeau oamenii dintr-a lor. Erau o sută de oameni într-o baracă de-aceea și să încălzeau oamenii unii de la altul, săracii.
- Și-acolo te-ai îmbolnăvit matale cu picioarele?
- Ei, într-o zi am înghețat chiar cu totul. De-amu nu puteam nici spinarea să mișc, nici picioarele, eram înghețat. M-o dus la spital și m-o ținut vreo două săptămâni, și mi-am venit în fire, ai văzut minune? Ce-o făcut doctorul ceala că mi-am venit în fire? Dar de înghețat am înghețat, de-amu nici nu știam ce să fac. O fost frig tare acolo.
- Ș-apoi când ai simțit matale frigul ista în picioare, mai târziu ?
- De-amu la Căpriana. Acolo am fost la odaie. Și făceam cașul, și zerul ceala, vrasăzică, îl fierbeam într-un ceaun mare, vreo cinci, șese căldări. Și aveam o putinică acolo așa largă, cât să steie un om pe un scaun într-însa. Eu am fiert zerul cela acolo și am pus un boț de sare așa mare, și lână acolo, și m-am pus acolo în zerul cela când s-o răcorit el, cât puteam eu răbda de căldură. Frate Savatie, ca când mi-o luat cu mâna boala toată! Am făcut de vreo două trei ori așa și mi-o luat toată, vrasăzică, răutatea care o fost frigurile celea, toate mi

le-o luat Dumnezeu. Așa, vrasăzică, leac bun o fost.

- Amu cum îți mai simți picioarele, ți-au mai trecut oleacă?

- Ei, cum, de-amu bodaproste. Mai merg, dreptul oleacă mă doare, dar nu de înghețat, dar de slăbăciune, și sângele parcă de-amu nu lucrează cum trebuie. Ba îi rece, ba amurțește. Ei, de-amu dacă ești bătrân, ce să mai faci?

Foamea din lagăr

Odată, când eram acolo în lagăr, m-am dus la ceala care era cu trapeza, ne dădea nouă de mâncare, că era un moldovan, și i-am zis: "dă-mi și mie ceva de mâncare, să văd și eu o dată cum se simte un om sătul". Da el, să vezi, chiar mi-o adus. Amu, când lucram eu, o venit și mi-o adus o căldare plină cu supă de-aceea, nu prea avea ea nică într-însa, da era mai mult apă caldă. Și mi-o adus el o căldare de zece chile plină cu supă, dar fără pâine, că pâine nu era. Și când am văzut eu așa, m-am dat acolo sub un gard și am început să mănânc dintr-însa. Și-am mâncat-o tătă, părinte!* De-amu simțeam cum mi s-o suit supa până în gât aici, până sub barbă, dar așa mâncam, dacă eu nu m-am mai săturat de atâta vreme. Și am mâncat eu căldarea ceea și m-am dus cu greu până în baracă și m-am pus pe pat, dar când mă uit, pantalonii mei erau largi pe mine, dar amu picioarele s-o îmflat că mă strângeau pantalonii. Mă gândeam că de-amu am să mor, dar o venit un rus și m-o întrebat ce-am făcut, și i-am zis eu tăt așa cum o fost. Dar el îmi spune: "stăi așa culcat, că

*Părintele Selafiil are sub 1, 60 înălțime.

n-o să ai nică, bine că nu ai mâncat pâne, că dacă ai fi mâncat cu pâine, ai fi murit. N-o să mori, dar numai noaptea asta o să te duci tot timpul afară". Și așa o fost, toată noapte am îmblat afară, dar n-am murit. Și pe urmă mi s-o disumflat și picioarele. Iaca așa am mâncat eu pe săturate în lagăr. Dar și pe urmă, când m-am eliberat, doi ani nu mă puteam sătura, mâncam tot ce era pe masă și mă temem că n-o să mă satur. Eu de-amu eram ierodiacon și mă duceam cu preotul pe la trebuințe, și ne puneau la masă, și-mi era rușine că mâncam așa, dar nu puteam să fac nică, vreo doi ani așa, până mi-o trecut. Femeile acelea mă îndemnau: "ieș, ieș", adică să mănânc, pe rusește, da eu le spuneam: "da chiar nu mai ies, o să stau aici și-o să mănânc". Eu cam înțelegeam ce-mi spuneau ele, că nu-mi spuneau să ies, da' să mănânc. Apăi, iaca așa foame era, că am mâncat eu singur o căldare plină de supă, că mi s-o îmflat picioarele.

Folosul rugăciunilor către Sfinți

- Dar la care Sfinți te rogi matale mai des?

- La Maica Domnului. Întâi la Mântuitorul și-apoi la Maica Domnului, la Sfântul Înger, la Sfântul Arhanghel Selafiil. La toți Sfinții: Sf. Ioan Botezătorul, Sfinții Apostoli, Sf. Ierarh Nicolai, toți sfinții ierarhi, sfinții mucenici, cuvioși, pustnici rugați-vă toți pentru noi, păcătoșii. Părinte Savatie, dacă s-or ruga toți Sfinții ceia pe care-i pomenim noi pentru noi la Dumnezeu, apoi Dumnezeu nu poate să nu ne ierte, că Dumnezeu îi ascultă pe dânșii, că ei o vărsat sângele pentru Dumnezeu. Așa că noi mare ajutor trebuie să avem de la Sfinți.

Despre Maica Domnului

Cel ce o hulește pe Maica Domnului nu-i om bun. Cine o hulește pe Maica Domnului? Că mai tare se scârbește Mântuitorul când o hulește cineva pe Maica Domnului, decât când Îl hulește pe Dânsul. Așa de mult ține El la Dânsa, vasăzică.

Când Îl duceau să-L răstignească cu crucea-n spinare, apoi Ea de multe ori o căzut jos de jale și plângea singură, că pe Dânsul Îl duc să-L răstignească. Dacă era femeie... Femeile celelalte o judecau pe dânsa. Așa că, El își aduce aminte, Mântuitorul, cât o plâns Ea pentru Dânsul.

Pe Maica Domnului Mântuitorul întotdeauna o ascultă. Noi, dac-om ferici-o pe Dânsa și ne-om ruga la Dânsa, apoi Ea are grijă să se roage pentru noi la Fiul său, că Fiul său o ascultă pe dânsa.

Și așa că, noi să o cinstim pe Maica Domnului: *"Bucuru-Te, Ceea ce ești plină de har, Marie, Domnul este cu Tine. Blagoslovită ești Tu între femei și blagoslovit este rodul pântecelui Tău, că ai născut pre Mântuitorul sufletelor noastre!"* Aestea cuvinte întotdeauna să le avem în gând, când lucrăm ceva, să ne amintim de Maica Domnului. Că acolo spune, că la sfârșitul vieții omului ea s-a arăta și l-a ajuta pe omul acela când a ști că el o zis cuvintele estea și s-o rugat la dânsa. Că Ea e ajutătoare mare a creștinilor. Și *"Doamne Iisuse Hristoase, miluiește-mă pe mine, păcătosul"*. Astea să le zicem întotdeauna în mintea noastră când lucrăm ceva. Și Dumnezeu o să ne-ajute și la cele bune, spre iertarea păcatelor.

La "Cafizma Maicii Domnului" în multe locuri spune că Maica Domnului la moarte se arată și îl ajută pe cel care citește cafizma Maicii Domnului. Pe mulți ea îi scoate de la multe păcate. Îi scumpă cartea ceea "Psaltirea Maicii Domnului". Noi, dacă ne-o ajutat Dumnezeu, avem cartea ceea și-apăi îl pun pe fratele să citească, el îi harnic, nu-i lenos, și citește pe lângă celelalte canoane și o cafizmă a Maicii Domnului.

Despre Sfânta Treime și Duhul Sfânt

L-am întrebat pe un sectant care venea la mine: da voi pomeniți pe Sfânta Treime, pe Tatăl, pe Fiul și pe Duhul Sfânt? Zice: dacă la noi Duhul Sfânt nici nu-i. Dacă nu-i, atunci n-am ce vorbi cu voi, cărați-vă de-aicea să nu vă văd.

Despre pașapoartele de plastic și zvonul că prin ele vine Antihrist

- Dar despre pașapoarte, ce se mai aude acum, că asta-i Antihrist, ce zici matale?

- Ei, părinte, încă nu-i chiar aceea, poate poarneala cam este ea oleacă, da încă nu, n-o venit. Că atuncea spune că n-ai să ai voie nici să vinzi, nici să cumperi fără de documentul ceala – una; și la servici, la aestea nu te mai duci; atunci magazinele s-or închide și toate s-or închide, că dacă n-ai să ai cu ce să cumperi, nu mai cumperi. N-o să aibă nici un drept pe nicăurea. Iaca, văd de-amu cam pedeapsa, iaca dacă-i frig, frig, da nu-i nici oleacă de omăt, nici nimica, apăi tot îi un

fel de pedeapsă și asta de la Dumnezeu. Ce să faci? Fie voia Domnului, cum o vrea El să facă. Dar vremea se apropie, părinte, vremea se apropie. Poate în zilele noastre, poate încă a mai lungi Dumnezeu ori a scurta, noi nu știm de asta, numai Dumnezeu știe cum a fi. Planul lui Dumnezeu cum a să facă El cu lumea asta, El o zidit-o, El știe, numai zi: Doamne, Tu ne-ai zidit, Tu mântuiește-ne, fie voia Ta, precum în cer așa și pe pământ. Dacă-ar veni Ilie, să-l cunoaștem noi pe dânsul, vrasăzică, Ilie și cu Enoh, să propovăduiască, spune acolo, că va veni Ilie mai înainte și va pregăti bisericile, vrasăzică pe credincioși, să le povestească despre antihrist, să le spuie cum să se păzească. Am ave noi de-amu oleacă mai bun sprijin, încă vrasăzică, dar poate Dumnezeu a face milă, că de-a trimite pe Ilie să vie de-amu încoace. Dar mulți din preoți or să se deie atuncea la prăpăd, că dacă așa îi scris. Mulți din cei aleși.

Dacă ești credincios, ce poate să-ți facă pașaportul? Eu mă gândesc cum era odată un om pe vremea comuniștilor, om cuminte, și s-o dat și el în partid, că altfel nu putea lucra nicăieri. Da numai că se ducea întotdeauna la biserică. Amu, dac-o văzut comuniștii lui că el îmblă la biserică, s-o dus la dânsul și i-o spus: măi, tu de ce îmbli la biserică, că noi n-avem nevoie de comuniști care îmblă la biserică, ia să te lași tu de biserică. Da el nu se lăsa, dacă era credincios. Și, până la urmă, dac-o văzut comuniștii așă, l-o dat afară din partidul lor. Și eu cred că Dumnezeu l-o iertat pe omul ista, c-o fost el comunist, da parcă și n-o fost, că l-o dat afară, n-o răbdat. Apăi așă și cu pașapoartele estea, ce poate să fie, că

diavolul, dacă nu faci faptele lui, te dă afară de la dânsul, că el nu-i rabdă pe cei care fac faptele lui Dumnezeu.

- Înseamnă că nu trebuie de-i speriat pe oameni cu pașapoartele?

- Nu, nu trebuie de-i speriat. Atuncia-i de câștig, părinte, care-a fi credincios, atuncea-i câștigul! Atuncia-i vreme de murit pentru Hristos. Eu de aceea nu mă tem că, toți știm că suntem muritori, ce-i, dacă chiar n-om avea ce cumpăra, ce mânca, ne-om pune și om muri cu toții, și ce-i? Nu, n-avem nevoie de asta, da-i voia că trebuie să fim credincioși noi. Că ei o să deie deodată, o să ajute ei acolo, sectanții eștia, dar noi să nu primim. Noi de păcatele noastre să ne temem, da toate celelalte nu-i a nostru să știm.

Despre divorț și plecarea la muncă în străinătate

- Părinte, sunt unii bărbați care au femei rele de gură, gâlcevitoare. Cum să le rabde?
- Ei, da ce să le faci? Dă-le la Dumnezeu pe toți.
- Dar dacă femeia-i desfrânată, ce să facă, să stea cu dânsa sau s-o lase? Dacă umblă cu alții?
- E-e-e, asta de-amu nu-i bun. Da ce să le faci? Da amu câți sunt de-aiștia, e-e-e, mii, care se despart cu femeile, ori ea-i minunată, ori el cu bețiile, cu prostiile îmblă.
- D-apăi cum îi mai bun, să rabde sau s-o lase? Dacă, de exemplu, este alta mai cuminte și mai credincioasă?
- Dacă se căiește, s-o ierte, dar dacă nu se căiește, ce să-i faci?

- S-o lepede?
- Dacă ți-o face dinainte, leapăd-o și du-te cu Dumnezeu.
- Dar dacă are copii?
- Dacă vine și se căiește, zice: iartă-mă că am greșit, n-oi mai face, apăi de-amu trebuie s-o ierți. Dar dacă nu se căiește și nu vrea să zică nică, las-o cu dumnezeul ei. Sunt și așa, fel de fel de oameni sunt.
- Dar cei care se duc la lucru prin Grecia, Rusia, prin țări străine, ce zici matale, să se ducă? Unii duhovnici de prin Rusia, Ucraina spun că-i păcat.
- Hâ, se duc să câștige bani. Chiar nepoții iștia a' mei, au cu ce trăi acasă, da' o auzit că acolo dau bani și hai să se ducă și ei. S-o dus și nu știu, o venit ori nu.
- De multe ori se despart familii din cauza asta.
- Apăi da. Mulți se duc prin Rusia și apăi nu mai vin înapoi, se despart cu familia.
- Apăi, cum îi bun, să rabde ei în sărăcie sau să se ducă?
- Ei, poate să se ducă și la lucru, dar de-amu potrivești după cum îi și omul. Este altul că el are acasă cei mai bun, apăi nu mai leapădă el copiii și femeie ca să se ducă să nu mai vie înapoi. Este altul că el n-are aicea nică, nici casă, nici nică, se duc și zice c-a veni, dar nu mai vin înapoi, ș-o găsit acolo și o femeie, și-o găsit ce-i trebuie și nu mai vine.
- Dar dacă rămâne o femeie singură aici și bărbatul nu vine un an, doi, trei, apăi cum, să se mărite ea sau cum? Dacă nu are vești de la el?
- E-e-e… aicea de-amu cum a vrea ea.

- Dar poate să se mărite, îi păcat?
- Cel mai bine îi să mai șadă așa cum se găsește.
- Dar dacă nu mai poate? Dacă are copii mici și n-are cu ce să-i crească și este alt bărbat?
- Ei, de-amu după lucrarea ei. Dacă a găsi un bărbat ca lumea, poate să se mărite, dar dacă a găsi tot un bețivan, ce-i mai trebuie să se încurce degeaba? Trebuie să chitești, să gândești ce fel de om să iei, ce fel de fire are, dacă are o fire de bețiv ori de alte nebunii, nu-ți mai trebuiește să te încurci degeaba. Se încurcă alții, dar greșesc. Ei, aestea, părinte, toate trebuie să le gândești, cum să le faci, cum să le chitești, nu-s chiar bune, vrasăzică.
- Pentru fiecare om în felul lui?
- Altul le nimerește, dar altul nu mai nimerește nică, numai se încurcă degeaba cu păcatele.

Părinții trebuie să-și țină copiii din strâns

(O întâmplare hazlie din copilărie)

- Dar părinții matale știau unde ești, ai mai aflat ceva despre ei după ce te-ai dus la mănăstire?
- Dapui ce, că erau morți ei.
- Au murit devreme?
- Ei, eu încă eram acasă când o murit ei. N-o fost ei așa cum trebuie. Mama mai era cum mai era, dar tată-meu îmbla cu beția, săracu. Eu, dacă eram mic, nu puteam să-i zic nică, mă temem.
- Dar umblai la biserică împreună cu dânșii?
- Nu. Dar nici nu se duceau la biserică ei, rar când se duceau la biserică. Nici eu nu mă pre ducem. Eu

- S-o lepede?
- Dacă ți-o face dinainte, leapăd-o și du-te cu Dumnezeu.
- Dar dacă are copii?
- Dacă vine și se căiește, zice: iartă-mă că am greșit, n-oi mai face, apăi de-amu trebuie s-o ierți. Dar dacă nu se căiește și nu vrea să zică nică, las-o cu dumnezeul ei. Sunt și așa, fel de fel de oameni sunt.
- Dar cei care se duc la lucru prin Grecia, Rusia, prin țări străine, ce zici matale, să se ducă? Unii duhovnici de prin Rusia, Ucraina spun că-i păcat.
- Hâ, se duc să câștige bani. Chiar nepoții iștia a' mei, au cu ce trăi acasă, da' o auzit că acolo dau bani și hai să se ducă și ei. S-o dus și nu știu, o venit ori nu.
- De multe ori se despart familii din cauza asta.
- Apăi da. Mulți se duc prin Rusia și apăi nu mai vin înapoi, se despart cu familia.
- Apăi, cum îi bun, să rabde ei în sărăcie sau să se ducă?
- Ei, poate să se ducă și la lucru, dar de-amu potrivești după cum îi și omul. Este altul că el are acasă cei mai bun, apăi nu mai leapădă el copiii și femeie ca să se ducă să nu mai vie înapoi. Este altul că el n-are aicea nică, nici casă, nici nică, se duc și zice c-a veni, dar nu mai vin înapoi, ș-o găsit acolo și o femeie, și-o găsit ce-i trebuie și nu mai vine.
- Dar dacă rămâne o femeie singură aici și bărbatul nu vine un an, doi, trei, apăi cum, să se mărite ea sau cum? Dacă nu are vești de la el?
- E-e-e... aicea de-amu cum a vrea ea.

- Dar poate să se mărite, îi păcat?
- Cel mai bine îi să mai șadă așa cum se găsește.
- Dar dacă nu mai poate? Dacă are copii mici și n-are cu ce să-i crească și este alt bărbat?
- Ei, de-amu după lucrarea ei. Dacă a găsi un bărbat ca lumea, poate să se mărite, dar dacă a găsi tot un bețivan, ce-i mai trebuie să se încurce degeaba? Trebuie să chitești, să gândești ce fel de om să iei, ce fel de fire are, dacă are o fire de bețiv ori de alte nebunii, nu-ți mai trebuiește să te încurci degeaba. Se încurcă alții, dar greșesc. Ei, aestea, părinte, toate trebuie să le gândești, cum să le faci, cum să le chitești, nu-s chiar bune, vrasăzică.
- Pentru fiecare om în felul lui?
- Altul le nimerește, dar altul nu mai nimerește nică, numai se încurcă degeaba cu păcatele.

Părinții trebuie să-și țină copiii din strâns

(O întâmplare hazlie din copilărie)

- Dar părinții matale știau unde ești, ai mai aflat ceva despre ei după ce te-ai dus la mănăstire?
- Dapui ce, că erau morți ei.
- Au murit devreme?
- Ei, eu încă eram acasă când o murit ei. N-o fost ei așa cum trebuie. Mama mai era cum mai era, dar tată-meu îmbla cu beția, săracu. Eu, dacă eram mic, nu puteam să-i zic nică, mă temem.
- Dar umblai la biserică împreună cu dânșii?
- Nu. Dar nici nu se duceau la biserică ei, rar când se duceau la biserică. Nici eu nu mă pre ducem. Eu

când ajungem duminica, mă ducem să mă hodinesc, ca cum cu băieții.

- Dar când erai copil, răbdai la slujbă sau făceai gălăgie în biserică?

- E-he-i. Râdeam, făceam gălăgie și m-o scos o femeie în postul mare, că de la școală ne ducem la biserică cu mai mulți băieți, un cârdișor, ș-apoi râdem acolo în biserică și m-o scos la tată-meu femeia ceea, și tată-meu mi-o tras o bătaie bună. Dacă te duci la biserică, de ce să râzi în biserică?

- Te-ai supărat matale atunci pe dânsul?

- Dapoi ce să mă mai supăr, că drept era așă. Înseamnă cu nu trebuie să fac eu treburi de-aestea. Ghine o făcut că m-o bătut.

- Tot o făcut el ceva bun pentru matale.

- Dapoi cum! Apui n-am mai făcut eu lucrurile estea!

- Dar acum părinții care au copii gălăgioși ce să facă cu dânșii?

- Ei, varga! Acolo spune că părinții, când copiii îs mici și nu-s cuminți, nu cruță varga. C-apoi ei se fac fricoși, vrasăzică se tem și se rușinează. Dar dacă le dai pace din capul lor, apăi nici rușine n-au, nici soveste (conștiință) și cresc așa niște sălbatici.

- Părinții trebuie să-i țină mai din strâns pe copii?

- Dapoi cum. Iaca eu am văzut cum un om, așa, ave vreo patru, cinci băieți, și dacă el era stăpân și era credincioși, apui îi pune la masă să spună "Tatăl nostru". Spunea Tatăl nostru, mânca și când se scula iară mulțămirea. Și mulțumea lui Dumnezeu și făce tăt cu frică, dacă nu, nu-l prime la masă, dacă nu-și făcea

cruce. Și era, vrasăzică, ascultători, dar dacă-i ieși din capul lor, apui ei nu vor să facă nică.

- Dar cam de pe la ce vârstă părinții trebuie să-i învețe pe copii despre credință?

- Cam când îl dă la școală de-amu.

- Și cam cu ce să înceapă?

- Ei, în numele Tatălui, a Fiului și a Sfântului Duh, amin. Să-și facă cruce dacă poate, că-i mititel.

- Mătănii să-i dea?

- Dacă poate, he-he (râde). Nepotu ista îi punea să facă mătănii, da el, da ă-i mititel, nu se punea în genunchi, da din picioare se apleca și ajungea cu capul până la pământ (râde).

- Sunt și pe la noi prin biserică mititei care bat mătănii, le place cum bat călugării.

- Da, sunt alții credincioși.

- Dar pot să-și piardă credința când cresc mari?

- Da. Iaca mă uit la nepoții iștea ai mei, când erau mititei, apăi tată-său îi punea să-și facă cruce, îi punea să învețe rugăciuni, dar amu nu-și fac cruce, s-o dus în armată, s-o dus la școli și nu s-o mai făcut cruce. Tată-su zice: dar de ce nu-ți faci cruce? – "Ei, d-apoi amu cine-și mai face cruce?", zice. Ei, nu mai vor să-și facă cruce, nu mai cred. E-e-e...

- Tânărul, dacă a fost crescut de mic în credință, cum și-o pierde el așa de repede?

- O uitat el, o uitat ce l-o învățat tată-su.

- Din cauza oamenilor cu care se leagă sau cum?

El amu crede cum merge lumea acu, el amu se gândește să-și ieie mașină, să facă ceea, să facă ceea, dar la credință nici habar de grijă n-are.

Despre reintroducerea predării religiei în școlile din R. Moldova*

- Părinte, vor să bage și la noi credința în școală, ce zici, e bine?

- Ei, credința ei ar băga-o, dar de unde s-o bage dacă n-o au? Că toți directorii azi îs ateiști. S-o deschis amu bisericile, dar ce folos, că tinerii noștri nu știu nimic despre credință. Cred că dacă s-o botezat, gata, îs creștini, dar restul lucrurilor nu le fac. Eu am niște nepoți și le zic să-și facă semnul Crucii, da ei zic: cine-și mai face azi semnul Crucii? Nu-i credință azi.

Despre purtarea călugărilor cu femeile

- Dar cu femeile cum trebuie să ne purtăm, părinte, când se întâmplă să te întrebe câte ceva? Mai ales cu cele tinere.

- Părinte, dacă vor să te întrebe pentru mântuire, pleacă capul așa în jos, și spune vreo două cuvinte de povață pentru mântuirea sufletului, pentru sănătatea ei și pentru sufletul ei. Nu multă vorbă, și să se ducă la casa ei.

- Dar dacă caută prieteșug? Dacă vine de multe ori, mult te întreabă?

- Ei, dacă-ntreabă, spune-le, că Dumnezeu știe cu ce trebuie omul să se folosească, să aibă smerenie,

* În 1999, Guvernul Moldovei a aprobat religia ca disciplină școlară cu denumirea confuză de "educație moral-spirituală". Până acum însă, această lege nu a fost pusă în practică decât în unele cazuti particulare.

dragoste, răbdare, nemâniere, să nu judece pe nimeni, vrasăzică, să judece numai păcatele lor.

Despre răbdare și șederea la slujbă

Deși foarte bolnav și trecut de 90 de ani, părintele Selafiil nu lipsea niciodată de la slujbă. La intrarea în biserică își făcea trei cruci zicând: "Doamne, miluiește-mă pe mine, păcătosul" sau "slavă Ție, Dumnezeul nostru, slavă Ție" și tot așa făcea și înainte de a se așeza pe scaun, la locușorul său. Părintele se ridica în picioare, sprijinindu-se în băț, la toate cântările și rugăciunile Maicii Domnului, la cei 6 psalmi, la "Sfinte Dumnezeule..." și "Veniți să ne închinăm...", chiar dacă avea picioarele pline de răni, boală care i se trăgea încă de la frigurile îndurate în lagăr. Răbda toate slujbele din Postul Mare, care durează de la 5 dimineața pînă la 13, stând multă vreme în picioare. Însă numai cei care îl vizitau la chilie își puteau da seama de nevoința și răbdarea bătrânului, căci atunci când se ridica din pat, pentru a-și întâmpina oaspeții, nu o putea face fără ajutor și scotea răcnete de durere, zicând că simte în rărunchi ca o sabie. Totuși, bătrânul ținea să se ridice de fiecare dată, chiar dacă toți îl rugau să nu se deranjeze, căci așa își arăta el dragostea față de fiecare ce venea la dânsul.

Pentru cei care zic că nu se duc la biserică, deoarece nu înțeleg ce se citește la slujbă

- Părinte, dar mata auzi când se citește la slujbă, auzi cum se cântă și se citește în biserică?

- Uneori le aud câte-o leacă, dar uneori nu aud nimica, aud că citesc, dar ce citesc nu… nu… greu aud.

- Te rogi cu rugăciunea lui Iisus la slujbă?

- Da, cu rugăciunea lui Iisus și a Maicii Domnului, și la toți Sfinții, dar așa nu aud.

- N-ar fi mai bine să stai în chilie să te rogi decât la slujbă, sau este ceva deosebit în rugăciunea din biserică?

- Părinte, părintele Chir (medicul) așa mi-o spus, că eu m-am jeluit la dânsul, dacă eu n-aud, că am 93 de ani și n-aud și nu pot nici în picioare să stau și nici pe șezute nu pot așa de mult. Și de aceea o zis ca să stau la "zătvor" (zăvorâre), 4-5 zile, și numai sâmbăta să mă duc și duminica și dacă-i vreo sărbătoare mare.* Dar în zilele săptămânii să stau la chilie. Și nu știu bine ce voi face, cum voi face. Mie îmi pare rău că și la biserică vreau să mă duc, dar dacă n-aud? Acolo huiește, părinte, huiește așa, huiește în cap, când citesc mai în urmă, apăi chiar nimica n-aud. N-aud.

- Trebuie să citim chiar lângă mata?

- Ei, aud că câteodată citesc aicea aproape, apăi de-amu mai înțeleg.

- Când citește părintele stareț?

- Da, pe el îl aud, da tot citește el cam repede oleacă și nu prea mai înțeleg că sfătuiește rusăște. Da eu rusăște nu pre înțeleg chiar, da ascult, că de-amu înțeleg cuvintele celea când le zice el, că dacă e pe

* Conversația aceasta am înregistrat-o în chilia bătrânului după ce, de vreo câteva zile, medicul mănăstirii l-a oprit, din cauza bolii, să mai meargă în fiecare zi la biserică.

Părintele Selafiil la locul lui obișnuit din biserică, între părinții Varahiil (stânga) și Serghie (dreapta).

rusește, dar așa răbd și eu, ce să fac? Cum mă mai pune Dumnezeu. Mi-o spus părintele Trifon, că la Sfântu Munte, acolo la mănăstirile celea mai sunt bătrâni, apăi o zis că bătrânii șăd în chilie și le-o pus, vrasăzică, acolo, și la dânșii se duce slujba, la dânșii se duce toată rânduiala și ei numai șăd acolo și ascultă și se închină, vrasăzică, nu în biserică, în chilie, și ascultă rugăciunile, pravila ce are acolo o ascultă.

Unuia dintre frați, care s-a dus la bătrân în acele zile, părintele i-a zis, cerându-și iertare ca un copil:

"Frate, eu chiar vreau să mă duc la slujbă, dar doctorul nu-mi dă voie. Să le spui la frați să nu se smintească de mine, că eu chiar îs bolnav și nu pot să vin la slujbă".

De atunci, părintele vine la slujbă numai sâmbăta, duminica și la sărbători, făcând la chilie Vecernia, Utrenia și Ceasurile, iar în fiecare sâmbătă se mărturisește și se împărtășește.

Despre vorbirea călugărilor cu mirenii

- Părinte, cum să ne purtăm noi, călugării, când ieșim cu vreo ascultare în lume. Matale ai trăit mult ca și călugăr în lume, pe vremea comuniștilor. Cum să ne purtăm și ce să vorbim?

- Iaca cum. Cuvintele cele bune primește-le, dar cele care din lume nu le mai primi. Noi să vorbim mai mult despre Dumnezeu, despre Sfânta Treime, cuvintele lui Dumnezeu din Sfânta Scriptură. Dar cu vorbele estea lumești le mai leși, vrasăzică. Nu-i ocărî, dar zi: Doamne iartă-i, că ei poate nu știu. Și noi să vorbim despre Dumnezeu.

Despre glume

- De glumit se poate?
- Ei, nu-i nevoie să glumești, vrasăzică. Ei, dar nu-i chiar așa. Sfântul Antonie, spune în viața lui, că el lucra acolo cu ucenicii lui, Sfântul Antonie cel mare. În Eghipet pe-acolo. Și o venit un pădurar pe-acolo pe la dânșii cu arcul, cum era pe atunci arcul în loc de pușcă. Și îl ține în mână și Sfântul Antonie

mai glume cu ucenicii lui, le mai spuné câte-o istorie așa de glumă. Dar acela s-o cam smintit, pădurarul. Că, iaca, Cuviosul Antonie spune glume la frați. Amu, Sfântul o cunoscut și îl întreabă pe pădurarul ceala: ia întinde arcul, să vedem cum îl întinzi când împuști cu dânsul. Aceala întinde. Zice: întinde-l mai tare! Aceala întinde. Și mai tare! Aceala zice: dacă are să se rupă. Așa și eu cu frații mei, nu pot să-i țin numai cu cuvintele cele de la Scripturi, dar le mai spun și câte o glumă, ca să-și mai ieie și ei mintea, să se mai liniștească, vrasăzică. Că ei nu pot curpinde și pe urmă pot să se smintească, și le mai spun câte o glumă. Ca și cum arcul, eu nu pot să-i întind pe dânșii tare, dar cu măsură, cu măsură.

Despre călugării care își vizitează părinții

- Dar acasă e bine să se ducă acasă călugării, să-și vadă părinții?
- Ei, dacă vrea să se ducă, nu-i de rău, dacă vrea să se ducă. Cum îi vremea de amu, poate să le mai spună câte un cuvânt de folos, dacă se duce. Dar acolo spune că, dacă te lepezi de lume, de-amu nu mai ai ce căuta. Care are să mai spuie ceva, să mai adaoge cevai bun, poate să se ducă, nu-i nevoie. Dar trebuie să te păzești, să nu iei de la dânșii nică ce nu-i bun. Să le dai lor bun, dar tu de la dânșii rău să nu iei. Să-i înveți cuvântul lui Dumnezeu, vrasăzică. Unde te-ai duce să ai în minte cuvinte despre Dumnezeu, să-i înveți cuvinte de pocăință, cum trebuie să fie un creștin, ce trebuie să facă.

Despre venirea împărăției lui Dumnezeu

Că iaca și la "Tatăl nostru" este cum zice: "Vie Împărăția Ta, facă-se voia Ta, precum în cer, așa și pe pământ". Iaca aestea cuvinte trebuie să se împlinească acum la venirea Domnului, la Judecată. Să fie o Împărăție precum în cer și pre pământ, una. Atuncia nu mai este eresuri, nu mai este nică. O singură dreaptă credință și numai un singur Dumnezeu. Aceea-i Împărăția lui Dumnezeu, vrasăzică, nu cum aeștia, să trăiești cu musulmanii, cu ceia, că tot îi bună credința. Ei au a lor, cum le-a plăti Dumnezeu la judecată, nu știm, El știe. Noi nu știm ce-a face cu dânșii, dar noi nu trebuie să ne unim cu dânșii la credința lor. Că să zicem că-i bună, că nu! Dumnezeu să-i ierte, Dumnezeu să-i păzească, dar noi să avem credința noastră. Că nu știm cum o să fie. "Așteptăm învierea morților și viața veacului ce va să vie. Amin". Cum scrie la Psaltire acolo, când va veni Mântuitorul pe nouri, vrasăzică, foc înainte va veni și va arde împrejur pe vrăjmașii Lui. Așa că noi avem credința noastră, care trebuie să se împlinească cu noi. Zice că acei vii, care or fi a lui Dumnezeu, când a veni Mântuitorul, ei toți au să ieie schimbarea trupului și o să fie răpiți în nor întru întâmpinarea Domnului în văzduh. Atunci îndată acei morți or să ieie trupuri, iar acei vii o să schimbe trupul lor în nemurire și o să-i răpească pe nori întru întâmpinarea Domnului "și așa pururea cu Domnul vom fi", zice Apostolul Pavel.

Fericiți cei ce au parte la învierea cei dintăi. Dar întreabă, care este învierea cei dintăi? Aceea de-adoua n-are de-afacere cu dânșii. Că învierea cea dintâi este că, înainte de moarte, dacă se pregătește omul de murire, pentru viață veșnică, apoi el de-amu la Judecată n-ar să vie. Cum zice și Mântuitorul: "Cel ce crede în Mine are viață veșnică și la judecată nu va merge. Va trece din moarte-n viață și Eu îl voi învia pe el și-i voi da lui viață veșnică". Așa că atuncia drepții, aceia care o reușit înaintea lui Dumnezeu, aceia la judecată n-ar să vie. Că ei numai așteaptă să-i plătească Dumnezeu atuncia. Dar el la judecată n-ar să se ducă, pentru că n-are pentru ce să-l judece pe dânsul, că el îi judecat de la moarte. S-o pregătit înainte de moarte cu faptele cele bune și el de-amu o trecut din moarte la viață. Numai că așteaptă să ieie trupul și să-i plătească Dumnezeu după faptele lui, să-i deie locul de sălășluit după faptele lui. Atuncea spune că, dintr-acei drepți, unii vor străluci ca soarele, unii ca luna, unii ca stelele, după cum și stelele se deosebesc unele de altele, unele sunt mai mari, unele mai mici. Așa și lumina lor, a oamenilor, va fi după faptele lor fiecare. Dar eu am zis: Doamne, n-oi fi vrednic să fiu în ceata călugărilor, care o căpătat de la tine răsplată, dar măcar în ceata creștinilor celor mântuiți, care o căpătat împărăția Ta în sânul lui Avraam. Măcar atâta, să nu mă dai la pedeapsă, Doamne. Cum îi vremea de amu, nu mai putem noi ține toate ale lui Dumnezeu. Dar să facă milă cu noi Dumnezeu, să ne ierte de păcate. Să nu gândim c-am făcut cevai bun. Numai Dumnezeu o făcut bun, dar noi n-am făcut nică bun. Să ne smerim, asta arată smerenia. Iartă-mă, Doamne, că n-am făcut nimic bun. Ajută-mă să pun început bun.

Eu cred așa: Doamne! Tu erai bun când erai cu trupul, dar amu și mai mare putere ai, că ești chiar Dumnezeu cu toate. Poți să ne ierți încă și mai degrabă decât atunci. "Datu-Mi-S-a Mie de la Tatăl toată puterea în cer și pe pământ". Tatăl l-o dat Lui, El să facă judecată și toate El să le facă. Apoi cum să zicem noi că îs toți tot una, că toate-s bune? Nu-i tot bun. Unde este musulmanul cu ceea, cu ceea, cu ceea? Unde este? Asta-i foarte mare depărtare una de alta. Nu-s mulți Dumnezei, numai un singur Dumnezeu, El o făcut cerul și pământul. Fiul se naște din Tatăl mai înainte de toți vecii, și Duhul Sfânt purcede de la Tatăl. Așa mărturisește dreapta credință.

Doamne, nimic nu vrem, numai să avem parte la dreapta credință și la pocăință. Să ne ierte Dumnezeu de păcate, să căpătăm Împărăția lui Dumnezeu. Cine va căpăta Împărăția lui cea veșnică, acela mare bucurie va avea. Dar cine va scăpăta la partea de stânga vor plânge, săracii. E-e-e... Spune că în Valea Plângerii va fi judecata, în Valea lui Ioasaf. Mare plângere va fi atunci asupra păcătoșilor, când i-a trimete Dumnezeu: "Duceți-vă în focul veșnic, că nu vă știu pe voi, nu Mi-ați slujit Mie" (Mt. 7, 21-23). Acolo, în Valea lui Ioasaf, de la Ierusalim este o vale care merge acolo până într-un deal unde îi mănăstirea lui Sfântul Sava. Acolo o făcut Sfântul Sava lavră lui. Acolo, în Valea Plângerii, acolo are să fie judecata.

Rugăciunea pentru cei necredincioși

- Părinte, tatăl meu e ateist, a făcut propagandă pe vremea comunismului și nu se schimbă nici azi. Sunt mulți călugări care au părinți și frați necredincioși. Pentru aceștia, părinte, se poate să ne rugăm?

- Ei, Doamne, Tu l-ai zidit pe om, Tu fă cum știi cu zidirea Ta. Acolo spune că, dacă-i eretic, n-avem voie să ne rugăm pentru eretici. Doamne, Tu l-ai zidit pe om, fă cum știi cu dânșii și iartă-i pe toți și ne iartă și pe noi, păcătoșii. Să-i dăm la Dumnezeu, dar Dumnezeu știe ce să facă cu dânșii, că doar îs ai Lui. A lui Dumnezeu este credința, nu a noastră, și El o dă cui știe El și când știe. Dar noi, oamenii, nu putem nimic. Mântuiește-mă, Doamne, și mă miluiește, "păcatele tinereții și ale neștiinței mele nu le pomeni"...

- Dar cum să ne rugăm pentru cei care fac păcate grele, de moarte, și nu vin la biserică?

- D-apăi cum să te rogi? Ce, eu îl știu care și ce-o făcut? Iartă-i, Doamne, pe toți creștinii care se căiesc de păcatele lor. Ce poți să le faci? Ce, parcă poți să-l scoți din iad, dacă el o făcut? Doamne, pe toți iartă-i. Noi nu mai dovedim să-i ajutăm pe toți, că suntem niște păcătoși, da' îi dăm la Dumnezeu, la toți Sfinții. Eu așa zic la care vine la mine: rugați-vă la Dumnezeu Tatăl, la Sfânta Treime, la Mântuitorul, la Maica Domnului, la toți Sfinții, la Sfântul Înger Păzitor. Dacă ne-om ruga la ei, apăi ei are chipuri să ne scoată din toate necazurile, că ei mari drepturi au la Dumnezeu, că în cer Dumnezeu îi ascultă pe dânșii. Câte păcate n-ar avea omul rele, dacă toți Sfinții s-or ruga pentru

dânsul, apăi Dumnezeu îl iartă. Numai să se roage, dar amu omul nu știe cum să se roage, el zice că aici îi raiul, aici îi iadul. Nu știe nici "Tatăl nostru", nu știe nică, moare, dar nu zice: Doamne, iartă-mă, că am greșit. El nici nu știe să zică Doamne, iartă-mă. Ei, cum să-l ierte Dumnezeu, dacă el nu știe nici să se roage? Îi greu, da ce să faci? Noi suntem datori să ne rugăm și pentru dânșii, să-i ierte Dumnezeu cum a ști El.

Păcatele vremii

- Dar despre tineri, pe vremea matale, tot făceau așa păcate grele cum fac acum?
- E-he, da eu nu știu care au întrecut, aceea sau aiștia, că și atuncea erau răutăți și amu, că păcatele nu-s de-amu, îs de la-nceputul lumii. Dar amu, de ce merg, tot mai aspre păcate fac oamenii, mai multe decât înainte. Dar ce-ai să le faci? Eu nu mă gândesc la aestea, eu știi ce mă gândesc? Mă gândesc: Doamne, iartă-ne pe noi, păcătoșii. Cum a să facă Dumnezeu cu lumea asta, așa, vrasăzică, necredința o venit în lume, în sectanți și fel de fel de neajunsuri, cum a face Dumnezeu cu lumea asta? A da o boală să-i mai aleagă, ori ce-a face, da tare, tare, părinte, îs duși în prăpastie. Eu de-amu în sat la mine acolo am căutat vreo doi, trei oameni care să vină să se roage, greu am găsit. Altul zice "Tatăl nostru", dar nici pe jumătate nu-l știe. Moare, dar nu știe să zică: Doamne, iartă-mă că nică n-am făcut bun. Îi sfătuiam, dar nu știu, dacă el îi crescut în școală cu comunizmul, zice că omu-i Dumnezeu și natura, și atâta. Ei, amu îs bătrâni și-aeștia care-o făcut

comunizmul și care se mai întorc, dar alții nu se mai întorc.

Despre ascultare

- La câți ani ai intrat în mănăstire, părinte?
- După armată, la 22 de ani.
- Și cât ai fost frate?
- Am fost până în 28, vrasăzică șase ani am făcut ascultare.
- Ce fel de ascultări făceai?
- Apăi am fost la mai multe ascultări: și la bulgărie am fost, și la bucătărie, și la pitărie, și la prescurărie, și la odaie am fost, la schit. Am fost la mai multe ascultări, și chelar am fost. Dar ascultam, că eu cărturar n-am fost așa bun, citeam eu câte oleacă, dar ascultare făceam așa cum cerea starețul, și-apăi de-amu el mă schimba și-ncolo, și-ncolo, și-ncolo.
- Dar care-i folosul ascultării, părinte?
- Apăi cel mai bun, cel mai bun lucru, vrasăzică, ascultarea.
- Unii spun că poate nu-i chiar așa, mai ales în zilele noastre, când unul poate să dea porunci bune, dar altul nu.
- De-amu trebuie tu să socotești singur, vrasăzică, ce ascultare faci și cât face ea, de cine să faci ascultare. Ei, aici de-amu îs mai multe probleme.
- Dar poate să-ți dea o ascultare care nu-i chiar bună? Se întâmplă așa?
- Ei, dapăi cum, sunt.
- Și atunci, cum îi bun?

- Ei, faci oleacă și te mai schimbi iară, ce să-i faci?
- Cum să înțelegi care ascultare e bună, de la Dumnezeu, și care nu?
- Ei, cum? s-o socotești.
- După Scriptură, după Sfinții Părinți?
- Da, și după lucrurile tale chiar s-o socotești. Că sunt care face el ascultare, dar nu face cu toată inima. Ei, de-amu, mai multe.
- Dar când n-o faci cu toată inima, cum îi, o socoate Dumnezeu?
- Ei, de-amu cum pune Dumnezeu acolo, cum știe El.
- Dar cu postul cum te-ai îndeletnicit matale? În tinerețe ai postit?
- E-e-i, n-am mai postit nica, mâncam în toată ziua. Că eram la lucru și-ți era a mânca. Ca cum la mănăstire, faci mâncare și mâncam și eu cu toată lumea. Dar mă frigea jigu, că nu puteam să lucrez, până la bătrânețe m-o ars, iaca amu de-amu nu mă arde. M-am dus la doctor și doctorul ceala mi-o zis că când îi fi bătrân o să te lase jigara asta. Și când am ajuns la peste 70 de ani, m-o lăsat jigăraia. Am fost cam bolnăvicios, n-am fost sănătos.
- Dar noi, tinerii de acum, ce nevoință e mai bine să facem?
- Ascultare.
- Mai sus decât postul și decât privegherile?
- Da, da. Ascultare să faci, care-o ai, și s-o ții așa cum Dumnezeu a rândui. Amu pe sfinția ta nu te schimbă de la ascultarea cei care-o ai acolo?
- Apăi m-o pus și stau acolo de-amu, nu mă prea schimbă.

- Nu-ți dă altă ascultare, nu te schimbă.
- Câteodată numai, când fac curat în altar sau când este vara la cosit, de-aestea.
- Ei, vrasăzică aceea nu se cheamă schimbare, numai ca să dai ajutor.
- Nu mă schimbă, pentru că nu prea are cine să facă în locul meu. Și așa odată am fugit la coasă și m-o găsit episcopul la schit, și m-a trimis să lucrez la cărți, că, o zis, de cosit are cine.
- Auzi, de-amu mata fă cum poți și cum ți-i dorința. Dacă ți-i dorința să mai stai acolo, mai stăi, dacă nu, spune: iaca, părinte, de-amu m-am săturat, dați-mi și altă ascultare. Dar dacă nu, mergi așa cum poți, cum ți-a zice starețul. Poate ei vor să aibă om și-acolo, și acolo trebuie pentru Dumnezeu să mai scrii ceva.
- Îmi veneau cugete să las asta, să mă mai pocăiesc.
- Sfinția ta te lupți acolo. Trebuie să ai bătaie de cap acolo, cum să le faci, cum să le-nvârți, să le faci cum trebuie.
- Dar matale cum zici, trebuie să facă călugării gazete, să iasă la propovăduit, cum sunt zilele noastre?
- Ei, asta gazeta sfinției tale nu-i gazetă, vrasăzică, asta-i propovăduirea cuvântului lui Dumnezeu. Gazeta spun oamenii învățăturile lor, întâmplări de-a lor, ca și cum Hrușciov. Când era el, în toată ziua era în gazeta lui cuvântarea lui, hămăie, hămăie cuvinte de-a lui și-ntr-o zi numai am auzit că gata, pe Hrușciov l-o dat afară. Toate o fost până la o vreme, el vroia să cucerească toată lumea.

Despre zavistie (invidie)

Părintele spunea că nu este păcat mai rău decât zavistia (invidia). Pentru că omul, dacă va fi desfrânat sau tâlhar, sau ucigaș, sau bețiv, vine boala peste el sau bătrânețea și, chiar de vrea, nu mai poate să le facă, pentru că, dacă nu se lasă el de păcat, se lasă păcatul de dânsul și tot scapă. Dar zavistia chiar și pe patul de moarte nu te părăsește, și omul zavistios se duce cu dânsa în iad.

Despre mânie

- Dar e mare păcat mânia, părinte?

- D'apăi și mânia, și toate-s păcate. Dacă-s păcate,-s păcate. Să nu ții mânie. Dacă te-ai mâniat, întoarce-te înapoi. Dapui noi de câte ori pe zi ne mâniem? Și dacă te-ai întors, apui Dumnezeu știe. Fratele ceala pe care m-am mâniat asupra lui, iartă-l pe dânsul, Doamne, și mă iartă și pe mine, păcătosul. Iaca, Dumnezeu te iartă, dacă ai scăpat cuvântul.

- Dar cum să scăpăm de mânie?

- Cu rugăciune. "Mâniați-vă, dar nu greșiți". Doamne, izbăvește-mă de mânia asta care vine asupra mea, că nu-mi trebuiește ea. Și nu te mânia. "Mâniați-vă, dar nu greșiți", adică te-ai mâniat, dar să te întorci înapoi și să te ierți.

- Să ceri iertare de la cel pe care te-ai mâniat?

- La acela, dar chiar și dacă nu-i el de față, zi către Dumnezeu: Doamne, iartă-l pe fratele cutare, și mă iartă și pe mine, păcătosul, că n-o greșit el, dar eu am greșit, eu l-am scârbit. Iartă-l pe dânsul și mă iartă și pe mine. Și iaca, Dumnezeu te iartă, ce să faci? Te mânii, dar să nu greșești, zice la Psaltire, adică să nu ții mânia. Nu poate să fie om care să nu se scârbească, dar numai trebuie în acela moment să te întorci: Doamne, iartă-mă, că am greșit, că m-am scârbit.

Ieri sau nu știu când, cu fratele Iura, el mi-o zis un cuvânt și eu am zis alt cuvânt, vrasăzică. El zicea că-i așa cum zice el, dar eu am zis că iaca eu zic altfel. Și eu m-am scârbit, am strigat tare la dânsul: ăui, nu-i așa, da așa-i. Dar el s-o uitat la mine și o strigat și el, dar eu, dacă am văzut că eu m-am scârbit oleacă, am zis: "frate, mă rog de mă iartă, mă rog de mă iartă, că, iaca, am greșit că am strigat tare". Și ne-am împăcat în același ceas. Vrasăzică, să n-apuie soarele în mânia voastră. Ei, toate le facem, dar numai trebuie cu măsură.

Părinte, noi trebuie să băgăm în dragoste și smerenia, răbdarea, dragostea, tăcerea, nemânierea, nejudecarea, să nu judeci pe nimeni, să nu fim lacomi nici la mâncare, nici la băutură, nici la altele, și cu smerenie, toate, vrasăzică, să le băgăm în smerenie și în dragoste, și în răbdare. Și acestea dacă le-om păzi, Dumnezeu are grijă să ne ierte de păcate.

Odată, părintele Sebastian, care răspundea de ordine, l-a întrebat pe bătrân cum se poate să-i pedepsească pe frați și totodată să nu încalce blândețea, deoarece așa îi este ascultarea. Și părintele i-a zis să-i mustre pe cei neascultători, dar să nu-i judece în inima lui. Și întotdeauna să pedepsească precum s-ar pedepsi pe sine însuși pentru cutare sau cutare faptă săvârșită.

Semnele smereniei

- Părinte, dar care sunt semnele smereniei?

- D'apăi iacatăi, ți-o zis cineva ceva, tu pleacă capul și zi: mă rog de mă iartă, c-am greșit. Și iaca asta-i smerenia (râde). Să zici întotdeauna: iartă-mă, Doamne, că nică bun n-am făcut. Să te smerești și înaintea lui Dumnezeu, nu numai înaintea oamenilor. În orice, vrasăzică, să te pleci cu smerenie, cu plecăciune, vrasăzică, să nu te iei la sfadă, să zici că "eu îs drept!" și una, și alta.

- Părinte, dar câteodată te apuci și faci faptele acestea, și-ți intră cuget că tu ești smerit.

- Ei nu, nu, nu trebuie. Vrasăzică, întotdeauna să te gândești că ești mai păcătos decât toți oamenii. Doamne, nică n-am făcut bun, toți îs buni, numai eu nu împlinesc nică. Și așa, nu te gândești că ai făcut ceva bun, chiar să fie și bun lucrul, să zici: Doamne, Tu faci bine, dar eu nică n-am făcut bun. Să ne gândim întotdeauna la moarte, că mulți mor și tineri, nu numai bătrâni. Este o vorbă bătrânească, zice că "mai multe pielicele sunt de cârlani tineri, decât de oi bătrâne". Așa că, să ne rugăm lui Dumnezeu să ne păzească de moarte năprasnică. Este o rugăciune așa de la Paraclisul, nu de la "Visul Maicii Domnului", am găsit-o eu pe când eram băietan: "O, Preasfântă, Doamnă, de Dumnezeu Născătoare, primește nevrednica noastră rugăciune, ne păzește pe noi de moarte năprasnică, ne dăruiește pocăință înainte de sfârșitul nostru". Asta către Maica Domnului, vrasăzică, zici. Să ne rugăm să ne păzească de moarte năprasnică.

Despre patima trupului

- Părinte, dar pe când încă mai mărturiseai matale lumea, veneau mulți cu păcate de desfrânare?

- Ei, da ce-ai să-i faci?

- Dar ce canoane le dădeai?

- Să bată mătănuți vreo 40 de zile, să postească, așa, ușurel, cât știam eu că o să facă el. Ei, care și cum putea. Care era mai voinic îi dădeai mai mult, dar care mai slab...

- Matale îi opreai de la împărtășanie pe cei care au căzut în desfrânare?

- Nu, nu eu nu i-am oprit pe nimeni, numai le-am dat canon să facă, Dumnezeu cu dânșii, dar să-i opresc, nu. Că atuncea cum era la vremea aceea, nu știai dacă l-ai mai vedea pe omul ceala.

- Și-și îndreptau viața?

- D'apăi eu știu? Altul se îndrepta, dar altul, Dumnezeu știe.

- E mare păcat desfrânarea?

- D'apăi toate-s mari, dar dacă omul se pocăiește și nu mai face, Dumnezeu le iartă. Dar amu este că omul face păcate, dar de căit, nu se căiește, săracii. O ajuns omul în așa fel că, vrasăzică, îi necredincios și prost, nu știe cum să se pocăiască, cum să se păzească de păcate. Nu știe nici "Tatăl nostru" altul nu-l știe, eu de-amu i-am încercat prin sat pe-acolo, îl întrebam: tu măcar știi "Tatăl nostru"? Nu știa. Moare, săracul, și nu știe să se roage, nu zice: iartă-mă, Doamne, că nică n-am făcut pe pământ.

- Dar cum de luptat cu patima asta, părinte, că ea-i puternică? Ce-ar trebui de făcut în primul rând?

- Post! La patima desfrânării trebuie post, post și smerenie, răbdare.
- La Sfinții Părinți am găsit că mânioșii tot îs desfrânați, că-s legate mânia cu desfrânarea.
- Dacă nu ierți, mânia îi mai ră decât altele.
- Mai rea decât desfrânarea chiar?
- D'apăi cum! Dacă nu ierți, apăi nici Dumnezeu nu te-a iarta. Ții zavistie, apăi ca vrăjmașul ești. În lumea asta sunt de-aiștia care trăiesc în zavistie, în răutate, nu iartă. Iaca cum, vrasăzică. Îi tare greu, oamenii, săracii, dacă nu știu nici Sfânta Scriptură, nică. Se gândesc că aicea-i raiu, aicea-i iadu, nu știe nică, spun că dacă ai murit, ești bun mort. Mulți așa zic.
- Apostolul Pavel spune că cei care nu se pot înfrâna să se căsătorească. Dar cum să-și aleagă mai bine tânărul soția?
- Astăzi îi mai bine, vrasăzică, dacă trăiește întru curăție, feciorie, decât să se căsătorească, pentru că din căsătoria asta ies copii și nu mai ai parte de dânșii, ei se duc prin lumea asta și se prăpădesc cu păcatele pe care le fac. Eu de-amu am nepoți de-aiștia și le mai ziceam: uăi, când erați mititei, tată-tu vă învăța să vă faceți cruce, să vă mai rugați, dar amu v-ați căsătorit și nu vă mai rugați. - "E, cine se mai roagă amu? - zice". Nu se roagă, mănâncă ca dobitocul și nu se roagă, nu zice: mulțumesc, Doamne că ne-ai dat pâinică.
- Vezi că și la călugărie acum, părinte, îi interesant, că vin în mănăstire o mulțime de oameni, chiar femei tinere, fel de fel de ispite. Tot cumva îi mai altfel decât călugăria de altă dată, despre care scrie la Paterice, pe

la Sfinții Părinți. Crezi că Dumnezeu a orândui vreun altfel de judecată pentru călugării de azi?
- E-e-e, ți-oi spune, care s-or pocăi, or câștiga, dar care nu, degeaba mai trăiești pe fața pământului.
- Scrie acolo, la Pateric, că erau frați care numai ieșeau în oraș să vândă coșuri sau cu vreo altă treabă și numai vedeau o femeie și cădeau în desfrânare. Dar azi atâtea femei prin mănăstiri și totuși se mai țin. O fi îndepărtat Dumnezeu ispitele de la noi sau îs așa de tari acum călugării?
- Alții se duc amu la mănăstire să vadă dacă n-a trăi mai bine decât acasă. Că amu îi greu de trăit în țară, o învățat școala, nu-i dă de lucru, nu-i dă nică și vine la mănăstire, dar cum trăiește el, nu știe ce-nseamnă călugăria și la ce-o venit aici.
- Au ei vreo bucurie din călugărie, dacă vin cu așa gânduri?
- Trebuie să citescă cărțile Sfinților Părinți. Iaca, Patericul ista de la Sfântul Sava, pentru toată lumea, cum trebuie să fie creștinul, cum trebuie să trăiască, cum să se roage, cum să facă...
- Dar creștinii căsătoriți e bine să citească Patericuri sau numai călugării să citească din Pateric?
- Auzi, iaca o venit la mine amu aista, care slujește la săptămână, păritnele Mihail, apăi o venit cu femeia lui și întreabă cum să facă ei că n-au copii. Înainte vreme era, vrasăzică, așa lege că, dacă n-ai copii, apăi nici jertfa nu se primește la Dumnezeu, dar amu, în timpul ista, mai fericiți sunt cei care or urmat lui Apostolul Pavel și și-o închinat viața lui Dumnezeu întru feciorie, decât să mai facă copii, că copiii dacă, după

ce-o învățat, se duc cu grijile lor, cum să trăiască, cum să facă, și nu-i mai vezi.

- Sunt mai mult ai lumii decât ai părinților.

- Da-a, de Dumnezeu nici nu știu, aicea-i raiu', aicea-i iadu'.

- Dar cum să ne rugăm pentru cei care cad în desfrânare, care petrec în neștiință?

- Apăi să ne rugăm să le ierte păcatele: "Doamne, iartă-i pe toți creștinii cei ce ne slujesc și ne miluiesc, și ne ajută nouă; pe cei ce ne urăsc și pe cei ce ne iubesc pe noi; iartă-i, Doamne, pe toți, dă-le mântuire, dă-le sănătate trupului și mântuirea sufletului".

- Dar la proscumidie să-i pomenim?

- D'apăi ce-ai să le faci? Pomenește acolo, d'apăi Dumnezeu știe, le-a primi El sau nu le-a primi. Eu spun așa: ai făcut păcate, pune început bun, Dumnezeu te iartă, dar dacă le faci iarăși din nou, nici acelelalte nu se iartă și altele se adaugă. Că acolo scrie că o venit Cuviosul Arsenie și Îngerul i-o arătat niște taine de-a lui Dumnezeu, vrasăzică. O văzut într-o pădure un om tăia lemne și punea într-o sarcină. Și o legat o sarcină grea, și o dat s-o ridice și n-o putut-o ridica, dar el, în loc s-o lase, ia toporul și prinde a tăia și mai pune într-însa. Și iară vrea s-o ridice, dar ea-i încă mai grea, tot n-o poate ridica. Iar ia toporul și iară mai taie, mai pune într-însa. O lepădat și s-o dus mai departe. O ajuns la o fântână și un om scotea apă, și turna într-un ciur, și ducea de vale, dar el tot scotea și turna, și ducea de vale. Și l-o întrebat Cuviosul Arsenie pe Înger: ce înseamnă omul aceala care cu sarcina? Omul ceal care face păcate și, în loc să le mai deșerte, el tot mai pune

până la sfârșitul lui și-apăi se prăpădește, nu se mai pocăiește și vine moartea și-l găsește așa. Dar aista care scoate apă și toarnă face bune, dar are și rele și cele rele le dovedesc pe cele bune și el numai muncește, dar n-are nici un câștig nică dintr-însele, că face și bine, dar face și rău, nu se leapădă de păcate. Și asta, vrasăzică, i-o arătat că așa-i în lumea asta.

- Părinte, dar când mai slăbește patima desfrânării?

- La bătrânețe. Iaca, eu mă uit la mine, ca când n-am trup. Trupul meu o scăzut, înseamnă că la bătrânețe, dar până la 70 de ani încolo tot te muncește.

- Dar care mor tineri nu mai ajung la odihna asta.

- Dacă s-or pocăi, bine, dacă nu... Dacă mor de tineri, cu ce-o făcut, cu aceea s-o dus.

- Iaca-i bună și bătrânețea asta cumva. Dumnezeu o lasă ca să ne mai îndepărtăm de păcate.

- Da, te mai ciotcăiește (periază) Dumnezeu, vrasăzică. Ce să faci? Eu când eram, părinte, tânăr, până la 50 de ani, până la 60, mă necăjă trupul ista în toată săptămâna, cu ispite, cu necazuri, trebuia să mă muncesc noaptea, să fac rugăciune, să mă spăl... Ei, dar ce eram să fac, dacă trupul ista, vrasăzică, nu te lasă. Așa mă munceam cu dânsul întruna.

- Dar să nădăjduim, chiar dacă ne vin ispitele acestea așa mari, că ele pe urmă ne leapădă.

- D'apăi ce să faci, "vai celuia care se deznădăjduiește". Ai greșit, roagă-te lui Dumnezeu și căiește-te, și Dumnezeu te iartă. Dar ce să faci? Asta-i luptă.

- Dar visele de noapte îs păcat sau cum se socot?

- De-amu-i păcat, dar nu-i chiar cum îl face omul treaz. Aestea de-amu-s din vederi ori din altceva, că

trupul ista, ori din mâncare, ori din băutură peste măsură și te ispitești. Aestea de-amu trebuie să te lupți, te scoli, te speli și faci 50 de mătănii, dar fă și 100, că n-ăi greși. Și cu "miluiește-mă, Dumnezeule", vrasăzică. Ei, trebuie să te lupți.

- Dar la cine-i mai bine să ne rugăm pentru patima asta?

- La Mântuitorul și la Maica Domnului, și la toți Sfinții. Maica Domnului ea, după Mântuitorul, ea se roagă pentru noi. La Psaltirea ei spune acolo că cine s-a ruga la Maica Domnului, ea și la moarte îi gata să-l scoată pe-aceala, vrasăzică, de la păcate. Ea-i mijlocitoarea noastră, a creștinilor. Acolo tot am găsit că un călugăr zece ani s-o luptat cu patima trupului. Se ruga la Dumnezeu dimineața ca să-l ierte, vrasăzică, de păcate. Punea început bun că n-o să mai facă, când sara, se ducea iară la păcate. Așa s-o luptat el vreo zece ani. De-amu vrăjmașul nu mai putea el răbda de ciudă și cum se ruga el la icoana Mântuitorului, dar dracul o strigat la Mântuitorul: "Până când mai primești pe păcătosul ista, că de atâțea ani nu se mai pocăiește, numai te amăgește! Pe mine numai pentru un păcat m-ai dat la pedepsă, dar pe-aista îl răbzi!" Dar Mântuitorul i-o spus lui: "Cum să nu-l rabd, dacă eu pentru dânsul Mi-am vărsat sângele. Despre Mine zice lumea că-s milostiv, apăi cum să nu-l miluiesc? Tu ești diavol și-ți pare bine că vine la tine și face păcate, dar Mie cum să nu-Mi pară bine când se roagă? Îl miluiesc și-l iert, că-S milostiv, Eu mi-am vărsat sângele pentru dânsul, dar tu piei cu zavistia ta". Și iaca Dumnezeu l-o iertat, chiar dacă în toată ziua făcea păcate, i-o luat sufletul la urmă

și l-o iertat. Ne-o arătat nouă că este pocăință, cum n-ar fi păcatele, Dumnezeu te iartă, dar numai să te rogi.

- Părinte, mai sunt fete care au greșit și pe urmă, când își mai îndreaptă viața, li-i rușine să meargă la biserică, pentru că acolo le judecă bătrânele din sat, le vorbesc de rău. Cum să facă ele, să învingă gândul ista și să se ducă la biserică?

- D'apăi, să se ducă la biserică. Hâ, dacă ai făcut păcatul și te ocărăsc, nu te scârbi, că-i drept așa. Iartă-mă, Doamne, lasă să mă grăiască, că am greșit. Că dacă te-o grăi de rău și te judecă, ți se iartă păcatele, dacă le rabzi.

- E ca o cruce?

- Da. E-e-e, în multe feluri de păcate săracii se încurcă pe pământ. Alții se încurcă și judecă pe alții, că n-ai voie să judeci pe cei păcătoși, că noi suntem toți cu păcate, măcar cât de păzit ai fi, dar n-ai voie să judeci pe nimeni. Doamne, iartă-i, că eu mai păcătos sunt, mai multe păcate am făcut. Să nu te gândești că tu ești mai bun decât altul. Întotdeauna să te înjosezi: "Doamne, iartă-mă, că nici o faptă bună nu pot face". Dar fă și nu te gândi c-ai făcut ceva bun. Zi: "Doamne, dă-mi să pun început". În fiecare zi omul trebuie să pună început de pocăință, sara și dimineața. Dar să nu se gândească că o făcut ceva bun, să nu judeci pe nimeni, să judeci numai păcatele tale. Iartă-i pe toți, Doamne, că toți îs mai buni decât mine, că eu îs păcătos. Erau doi frați, amândoi călugări, și s-o dus la un arhiereu și îl întreabă pe cel mai mare: iaca pe fratele tău vreau să-l fac diacon, el îi vrednic să-l fac diacon? Dar cel mai mare zice: eu nu știu dacă-i vrednic, dar

știu că-i mai bun decât mine. Iaca cum o răspuns, o zis, vrasăzică, un cuvânt înțelept, că Dumnezeu știe. Așa că, să ne rugăm lui Dumnezeu, că El știe ce ne trebuiește: Doamne, nică bun nu putem face, dar ajută-ne să punem început bun, să mă păzesc. Și cazi iară în păcate, nu te deznădăjdui, mergi iară la pocăință, fă mătănuțe, citește rugăciuni, și Dumnezeu te iartă. Vezi că omul greșește, dar sfârșitul cum va fi, că dacă sfârșitul va fi creștinesc, Dumnezeu îl iartă. Cum și cu sora ceea care s-o dus de la mănăstire în târg și o făcut desfrânare, păcate grele. La o vreme o zis ea în gândul ei: "Ei, ce mi-o folosit mie că am ieșit din mănăstire și m-am împlut de păcate, vrasăzică, am să mă duc înapoi la mănăstire și-am să mă rog: iartă-mă, Doamne, că am greșit că am ieșit din mănăstire". Mergând așa ea înspre mănăstire, se ruga lui Dumnezeu s-o ierte, și când o ajuns la poartă, era un portar înainte văzător, un bătrân, și -o văzut că o căzut jos și o murit. Și dac-o murit, o venit vreo sută de draci cu zapisul în mână toți și strigau: "Îi a noastră!", și chiuiau și le părea bine ce-o făcut. Vin și doi îngeri și zic: "Nu-i a voastră, că Dumnezeu o iertat-o". -"Cum se poate că iaca atâta păcate o făcut!" Dar îngerii zic: "Iaca ea când s-o întors înapoi și se ruga lui Dumnezeu s-o ierte de păcate, și Dumnezeu o iertat-o". E-e-he-he! Când o-nceput a chiui dracii: "Nedreptăți ne faceți nouă! Cu atâtea păcate și o iertat-o!" Ei, asta-i taina lui Dumnezeu, vrasăzică, poate n-a avea ea acolo la Dumnezeu plata ceea pe care trebuia să o aibă când era în mănăstire, dar așa și ea locul ei acolo, o iertat-o Dumnezu și o primit-o acolo măcar cu cei din al unsprezecelea ceas. Ca și în pilda celor din al

unsprezecelea ceas, Dumnezeu le-o plătit la toți, dar acei dintâi cârteau că o lucrat toată ziua, o îndurat zăduful, dar aceștea o venit în al unsprezecelea ceas. "Ce-aveți cu banii mei, vrasăzică, dacă eu vreu să plătesc?" Asta-i taina lui Dumnezeu. Dumnezeu îi mult-milostiv și pe toți îi iartă, numai trebuie să te rogi. Dar amu săracul, vine moartea și el nu știe să zică "of, Doamne" sau să se mărturisească, să se împărtășească. Noi nu știm când vine sfârșitul și de aceea trebuie să ne îndreptăm, să ne rugăm la Dumnezeu să ne ierte de păcate, că-i scris: "În ce te voi găsi, în acelea te voi judeca".

Despre obiceiul unor mireni de a căuta stareți văzători cu duhul

Odată m-am întâlnit cu un cunoscut pe care nu-l mai văzusem demult și a început el să-mi povestească tot felul de istorii duhovnicești, de neliniști și ispite care îl încearcă. Mi-a zis că se duce des pe la părinți duhovnicești din România și că unul din ei este duhovnicul lui. Pe urmă îmi zice că are niște probleme și m-a întrebat dacă nu cunosc vreun stareț văzător cu duhul. Zic: "nu știu dacă-i văzător cu duhul, dar te-aș sfătui să mergi la părintele Selafiil, pentru că, chiar dacă nu-i vestit, e un duhovnic cu mare înțelepciune". Pe de altă parte, mă gândesc, îmi vorbește despre lucruri atât de înalte, umblă pe la mănăstiri și nu a înțeles că nu stareții văzători cu duhul ne mântuiesc, ci îndeplinirea rânduielilor creștine. Dar pe urmă mă gândesc, de ce să-l judec pe om, poate, într-adevăr, a

ajuns așa de sus, încât are nevoie de sfaturile unui stareț iscusit, chiar dacă nu-i călugăr, că și mirenii de multe ori îi întrec în lucrare pe călugări. Zic: "hai vină odată la noi la mănăstire și eu voi vorbi cu bătrânul să te primească".

Într-o seară m-am pomenit că a venit cu o mașină cunoscutul acesta al meu. Zice: "unde-i starețul, că eu trebuie să mă întorc tot în seara asta". Zic: "poate stați până mâine, că părintele e la slujbă și nu știu cum o să-i spun să ne primească, mă gândesc că-i obosit, că-i bătrân și bolnav".

L-am chemat în biserică și i-am zis să stăm până se termină slujba. Ne-am pus în spatele părintelui, care stătea pe scăunelul său, rugându-se pe mătănii. Zic în gândul meu: "dă-te aici mai lângă bătrân și te va vedea el ce gânduri ai și, dacă este voia lui Dumnezeu, te va primi, dar dacă nu, nu te va primi".

Când să iasă bătrânul din biserică, m-am dus repede la el și mi-am luat blagoslovenie. Chiar cu o zi înainte eu venisem din România și părintele mi-a zis să intru pe la el, să-i mai povestesc ce-am văzut și ce-am auzit, așa face cu toți care vin din vreo călătorie, ca să fie la curent cu toate. Mă apropii de căruciorul bătrânului și zic:

- Blagoslovește, părinte.
- Cine-i?
- Sunt eu, Savatie. Am aici un frate mirean care are niște neliniști și vrea să te întrebe câte ceva.
- N-aud, frate, duceți-vă la un preot.

Chileinicul s-a uitat la mine zâmbind și eu am înțeles că bătrânul nu vrea să vorbească.

Într-un fel mă gândeam că s-a mâhnit săracul om, că a făcut atâta drum degeaba, dar, pe de altă parte, mă gândeam că este vreun dedesubt în toată întâmplarea asta. Merg alături de el spre mașină și gândesc: "bătrânul, pe de o parte, mi-a zis că nu aude, iar pe de alta, l-a trimis la un preot, cred că știe el de ce a spus asta, l-o fi citit când am stat în spatele lui în biserică".

- Ei, se vede că așa a fost voia lui Dumnezeu, îmi zice el la despărțire, cam întristat.
- Tu când te-ai mărturisit ultima dată? îl întreb.
- Da, nu m-am mai mărturisit demult. Ultima dată m-am mărturisit un an în urmă și atunci nu la preot.

Ei, zic eu în gândul meu, ai un an de când nu te mărturisești și umbli după stareți văzători cu duhul. Iată de ce bătrânul ne-a trimis la un preot, ca să faci elementarul care se cere de la un creștin și pe urmă să alergi după lucruri înalte. Ai vrut stareți văzători cu duhul, iată că te-a văzut cu duhul. Dar nu i-am mai spus lui despre asta, ca să nu-i fac supărare. Dumnezeu singur îi va descoperi toate la vremea potrivită.

Dragostea batrânului. Felurimea oaspeților

De altfel, bătrânul primea pe toată lumea. Odată au venit la mine și la niște preoți vreo zece, dar poate chiar mai multe fete, studente, profesoare, dar toate tinere. Unele din ele de acum se mărturiseau de mai multă vreme la preoții din mănăstire, iar altele erau neîmbisericite cu totul. Și au vrut ele tare să ceară blagoslovenie de la părintele Selafiil, că le dădusem eu să asculte casete cu el și le plăcuse. Mă gândesc eu,

"ei cum o să-i spun eu părintelui să primească așa un cârd de femei tinere?" Zic, nu le mai primește el, dar măcar să mă fac că vreau să le ajut, ca să nu se supere.

Mă duc eu după slujbă în chilie la părintele și-i zic că sunt mai multe fete care vor să ia blagoslovenie de la dânsul.

- Părinte, sunt niște surori care au auzit că ești răcit (părintele tocmai răcise) și au venit să te vadă. Vor să-ți deie niște dulceață, niște miere.
- Da de unde-s ele?
- Din Chișinău.
- Măi băiete, și o venit ele așa de departe până la mine, păcătosu', neputinciosu'? Dapăi îs maladeață (bravo) ele! Ia adu-le încoace să le blagoslovesc!

Eu nu m-am așteptat la un astfel de răspuns. Mă gândesc: "mare este smerenia bătrânului, dacă le primește el în chilie, înseamnă că de acum este mai presus decât regulile monahale, că-i ca un înger. Se vede că este vreo lucrare a lui Dumnezeu ca să aibă fetele acestea atâta bucurie, are Dumnezeu vreo lucrare a Lui cu ele".

M-am dus și le-am chemat înăuntru. Ele au trecut pe rând și bătrânul le-a binecuvântat și i-a vorbit fiecăreia despre necazul ei. Ele se rușinau să întrebe și îl întrebam eu, încercând să nimeresc pe durerea fiecăreia, după cum le știam, că nu-i chiar atât de greu să citești frământările unor femei tinere, care trăiesc în învălmășeala vieții de oraș, cu probleme la serviciu, cu stresuri, gânduri la măritișuri reușite etc. Bătrânul era vesel și chiar a mai spus câteva glume, pe urmă mi-a zis să le duc să mănânce. Ele au ieșit din chilie radiind,

lăudându-se fiecare cu ce a simțit și spunând că nu au mai trăit niciodată așa ceva. Pentru că într-adevăr, după ce stai de vorbă cu bătrânul, ieși ca de la Liturghie și toată ziua după aceea vrei să faci ceva bun. După aceea, ele îmi spuneau că numai amintirea părintelui Selafiil de multe ori le alunga lenea să-și facă canonul sau le alunga mânia și supărarea.

Altădată, mi-a povestit chileinicul părintelui, a venit tot așa o fată, cerând să o primească bătrânul. – "Ce mai vrea și asta, s-a gândit chileinicul, umblă numai cu ispita. Vin aici fel de fel de oameni, nu-i loc și pentru toate mofturoasele. Mă duc să-i spun părintelui, dar n-o mai primește el". Numai că, spre mirarea lui, părintele i-a zis să o cheme înăuntru. Fata a intrat plângând și părintele i-a zis: "Ia stai aici și spune ce te mai doare". Îmi povestea chileinicul că el încă nu văzuse așa ceva, părintele așa vorbea cu ea de parcă toată viața a așteptat numai întâlnirea asta. "Întrebările ei erau simple, zice, așa de simple, că i-aș fi putut răspunde și eu, dar bătrânul i-a arătat atâta dragoste, încât eu am zis că sunt prost și nu înțeleg nimic".

Altădată a venit un preot din cei pe care, când îi vezi, te gândești că mai bine ar fi făcut altceva în viață. A intrat în chilie mai că deschizând ușa cu piciorul. – "Cine-i?", a întrebat bătrânul. – "Eu îs, părintele cutare!" Și-mi zice chileinicul: "Mă uit la părintele ista și mă gândesc, stai că te smerește pe tine bătrânul, părinte cutare". Numai că bătrânul, în loc să-l smerească, i-a zis: "Ce mai zici, părinte, ia mai zi ce mai faci, ce te mai doare?" Și atunci oaspetele a căzut la bătrân și, plângând, a început să-și povestească durerile sale.

"Atunci am înțeles, zice chileinicul, că nu poți să-l judeci pe om după înfățișare".

Despre vedenii

Odată l-am întrebat pe bătrân dacă nu i s-a întâmplat să vadă Îngeri sau Sfinți și mi-a zis că el nu are timp să vadă vedenii, pentru că doarme numai o oră, o oră jumătate pe noapte, pe urmă se scoală și spune rugăciuni cu închinăciuni până pe la patru dimineața, pe urmă îl scoală pe fratele Iura (chileinicul) și mai citesc Psaltirea. Așa că nu are timp să vadă vise. Aceasta mi-a spus-o bătrânul din simplitate, voind să ascundă faptul că este cercetat de Sfinți, despre care știam de la un părinte față de care s-a scăpat cu vorba, prin pronia lui Dumnezeu. Altcuiva însă, atunci când l-a rugat pe bătrân să se roage pentru el, i-a răspuns că el, în loc să se roage pentru frați, că-i cel mai bătrân, doarme toată ziua, pentru că-i bolnav și neputincios. A mai zis că vedeniile poți să le povestești, dar să nu prea crezi în ele.

Despre certurile cu sectanții

Părintele nu recomanda discuțiile înverșunate cu sectanții, ca unele care nu aduc nici un folos. El mai degrabă îi compătimea și se ruga, într-un fel al lui, pentru ei: "Doamne, Tu l-ai zidit pe om, descoperă-le și lor dreapta credință, că zidirea Ta sunt". Spunea că după două, trei cuvinte, dacă vezi că se încăpățânează în părerea lor, să te duci în treaba ta, fără ceartă, că nu-l

mai întorci, numai Dumnezeu poate să-l întoarcă, dar noi, oamenii, nu. Căci Dumnezeu, care a făcut minuni cu egiptenii, atrăgând peste ei cele zece plăci, poate să facă și acum minuni, că El e același, dar numai să vrea. Omul însă nu poate nimic fără Dumnezeu. Al lui Dumnezeu este credința și El o dă cui vrea El și când vrea El.

Un caz de clarviziune

Odată un frate era chinuit de gândul de a se întoarce înapoi în lume să se însoare și se gândea să plece la vreun stareț vestit din Rusia să ceară sfat. Câțiva ani a fost muncit de acest gând și altele care îi făceau viața nesuferită. Într-o zi însă s-a gândit să intre pe la părintele Selafiil, poate i-a spune acesta ceva, căci pe atunci bătrânul încă nu era cunoscut de toți frații și mulți nici nu știau că părintele primește pentru sfaturi. După ce s-a plâns părintelui, acesta i-a zis: "Dar tu de ce ai gândurile cutare față de fratele cutare? Din cauza acestor gânduri ți se întâmplă toate". Fratele s-a speriat că părintele, care este orb de douăzeci de ani, i-a zis aceste amănunte, dar totodată a simțit o mare ușurare, slăvind pe Dumnezeu. De atunci a scăpat de obsesia de a pleca după stareți clarvăzători în Rusia și merge la starețul Selafiil, care e chiar în chilia de alături.

Alt caz de clarviziune

Odată a venit la bătrân o femeie spunându-i că cineva i-a dat să se roage pentru un nume, dar nu știe

dacă e botezat sau nu. Femeia l-a întrebat dacă este un astfel de nume printre cei botezați, și părintele i-a spus că este și să se roage. După ce s-a dus femeia, fratele chileinic, plin de curiozitate, l-a întrebat pe bătrân cum a știut să-i spună. Însă bătrânul i-a răspuns: "Ce mă întrebi pe mine? Ce, eu îs văzător cu duhul?"

Smerenia bătrânului

Odată m-am apropiat de bătrân la locul lui în biserică să-mi iau blagoslovenie, dar el m-a luat de mână și a început să mi se plângă ca un copil că îi pare rău că l-a supărat pe fratele Iura, chileinicul. Zice: "Se vede că l-am supărat că l-am sculat noaptea să-mi citească, că poate săracul o vrut să mai doarmă. Și-amu nu știu unde-i, ca să mă ierte, că vreau să mă împărtășesc și, dacă nu vine, n-o să pot". Am stat de-o parte și am văzut că se plângea așa la toți care se apropiau de el. La urmă a venit și părintele stareț și a trimis după fratele Iura, și bătrânul și-a cerut iertare și s-a împărtășit.

Ploaia minunată

Într-o vară era mare secetă și oamenii se plângeau că n-o să aibă roadă. Un frate l-a văzut pe bătrânul Selafiil că a ieșit pe prispă și, întinzând mâna, a zis: "Doamne, dă oleacă de ploaie". Cam peste un sfert de ceas cerul, care fusese atâta timp senin, s-a întunecat și a plouat numai peste satul Chițcani, unde se află mănăstirea.

Preschimbarea trenului Iași-Timișoara

Vara trecută, mi-am luat blagoslovenie de la bătrân ca să plec la Timișoara să tipăresc revista și niște cărți. Părintele mi-a zis să mă duc și să vin cu ascultarea făcută. La Iași însă, au început să mă roadă gândurile și am hotărât să mă întorc la mănăstire, pentru că nu sunt eu apostolul neamului ca să fac reviste, ci mai bine să-mi văd de păcatele mele. Au mai rămas vreo zece minute până la tren când mă munceam eu așa de gânduri, dar cuvintele bătrânului că trebuie să mă întorc numai cu ascultarea făcută, m-au determinat să plec la drum. Am luat un taxi și am prins trenul.

Ceea ce mă îngrozea de fiecare dată în călătoriile spre Timișoara era atmosfera din tren. Cei care au călătorit cu această cursă știu și despre aglomerația sufocantă, și despre soldații beți care urcă după ce intri în Ardeal, și despre certurile, cântările porcoase și toate celelalte, care i-au determinat pe români să numească în glumă cursa Iași-Timișoara "trenul groazei".

Dar, intrând în tren, m-am mirat să nimeresc într-un compartiment cu niște femei în vârstă, evlavioase la vedere, care discutau în liniște. Din vorbele lor am aflat că mergeau la o mănăstire la hram. Am mers așa multe ore și ele și-au scos care ce cărțulii mai aveau, să-și facă pravila. Când s-a făcut noapte, am ieșit pe hol să mai las pe altcineva să șadă, căci era aglomerație. Dar și aici am văzut că oamenii citeau Psaltirea sau alte rugăciuni. Am înțeles că tot vagonul mergea la hram. La un moment dat, cineva a început să cânte cântări bisericești sau din folclorul religios și majoritatea au

început să cânte cu el. Era o atmosferă caldă și neobișnuită, chiar puțin șoadă, de parcă am fi fost într-un film suprarealist sau rusesc.

Oamenii aceia au coborât toți aproape de Timișoara și vagonul a rămas gol. După aceea am umblat multă vreme mirându-mă în sinea mea de cele întâmplate. Ajuns la Timișoara, am tipărit ceea ce trebuia cu bine și m-am întors acasă cu ascultarea făcută. M-am gândit că a fost un semn de la Dumnezeu, ca să-mi arate puterea binecuvântării bătrânului Selafiil.

Rugător pentru toată lumea

Uneori, când intram la bătrân, îl găseam stând la marginea patului, vorbind cu Dumnezeu. El rostea față cu noi și parcă împreună cu noi aceste cuvinte simple care, am înțeles mai târziu, erau rugăciuni. Deși e călugăr de o viață întreagă, îl puteai găsi pe bătrân îngrijorat pentru faptul că iarna e fără zăpadă și țăranii n-o să aibă roadă; că e frig și bătrânele de prin sate nu au lemne de foc; că oamenii sunt săraci și nu-și pot trimite copiii la învățătură. Uneori se văita de necredința oamenilor, se ruga chiar și pentru sectanți, într-un fel al lui: "Doamne, ce vei face oare cu toți sectanții, "bactiștii", "ihoviștii", catolicii și toate celelalte credințe, că amu sunt mii, oare le vei arăta lor dreapta credință? Îndreaptă-i, Doamne, că zidira Ta sunt. Tu l-ai zidit pe om, Tu mântuiește-l, că Tu poți toate, da' noi nu putem nică". Bătrânul mai are obiceiul ca, după fiecare masă, să rostească ectenii, pomenind viii și morții, pe toți de care își amintește, de aceea, cei care știu, merg mai

des pe la el, ca să le memoreze numele și să nimerească în rugăciunile bătrânului. Această văietare continuă pentru toată lumea este acea stare despre care Sfinții Părinți spun că trebuie să ajungă monahul. Ea este realizarea scopului și adevăratului sens al monahismului ortodox, în care omul, după chipul iubirii lui Hristos, se aduce pe sine jertfă pentru sine și pentru lumea întreagă. A te ruga pentru alții, spunea Sfântul Siluan Athonitul, înseamnă a-ți vărsa sângele. Eu cred că prin părintele Selafiil, bătrânelul orb de la Noul Neamț, lumea a câștigat încă unul din milioanele de rugători înaintea lui Dumnezeu.

SUMAR:

Consilier editorial - Viorel Marineasa
Culegere și paginare - Ierod. Savatie Baștovoi
Imprimat la
TIPOGRAFIA MARINEASA
Str. Mureș nr. 34
1900 - Timișoara
Telefon: 056 - 183257
E-mail: marineasa@yahoo.com

Cărțile Editurii Marineasa se pot comanda și pe Internet,
la adresa: www.cartea.ro

ISBN 973-8215-2

"Părintele mi-a vorbit atunci despre virtuțile pe care trebuie să le aibă un călugăr: blândețea lui David, răbdarea lui Iov, smerenia vameșului și dragostea care niciodată nu cade. Mi-a vorbit despre gândul morții, dar mi-a povestit și câteva amintiri de-ale lui, chiar hazlii, și zâmbea, ceea ce descoperea o mare și neprefăcută simplitate.

Am plecat cu senzația că am fost în una din viețile Sfinților, într-un Pateric. Mi-am dat seama că lecturile din Pateric, dacă nu sunt însoțite de un exemplu real, se aseamănă cu o limbă pe care o înveți din manuale, dar nu ajungi niciodată să o vorbești în țara ei de obârșie".

Ierodiacon
SAVATIE BAȘTOVOI